

12 Eylül 1986
12. September 1986
Nummer 91

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Evren-Özal
yönetimi
protesto
ediliyor

12 Eylül'ün 6. yıldönümünde diktatörlük yurdu-muzda açıkça eleştiriliyor, işkenceler, yolsuzluklar tek tek ortaya seriliyor. Yurtdışında da çeşitli yürüyüş, toplantı ve mitingler düzenleniyor. Türkiye'deki barış ve demokrasi gücü-yle dayanışma amacıyla gerçekleştirilen eylemleri önümüzdeki sayımızda okuyabilirsiniz.

● Yazısı Sayfa 5'de

Türk-İş mitingleri tek tek yasaklanıyor İşçilerin diğer kesimleri de etkilemesinden korkuyorlar

28 Eylülde yapılacak ara seçimler öncesi tüm yurtta baskılar yoğunlaşıyor. Türk-İş'in aldığı karar gereğince 4 ilde yapılması planlanan Manisa, Samsun, Gazi-Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne (DGM) karşı büyük direnişin 10. yıldönümünde T. Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Karaca ile günümüze de ışık tutan bir söyleşi yaptık

“Başarıya ortak eylemle ulaştık”

● Yazısı Sayfa 4'de

antep' mitingleri olay çıkabileceği gerekçesiyle keyfi bir şekilde engellendi.

● Yazısı Sayfa 3'de

İstanbul'da korkunç katliam Terör yine tırmandırılıyor

İstanbul'da 6 Eylül günü Neve Şalom Sinagogu'nda ibadet etmekte olan 24 kişinin ölmesine neden olan bombalı ve silahlı saldırı tüm dünyada büyük üzüntü ile karşılandı. Bir basın açıklaması yapan FİDEF, Sinagog saldırısını bir cinayet olarak nitelendirerek suçluların bulunmasını ve cezalandırılmasını istedi.

● Yazısı Sayfa 3'de

Van, Hakkari, Diyarbakır illerinde SHP milletvekillerine köylüler yapılan baskıları anlattılar.

Ballı köyünün tüm erkekleri

Ballı köyünün tüm erkekleri gözaltında

● Yazısı Sayfa 3'de

Terörün panzehiri

GÜNLERDİR gazeteler İstanbul'da yapılan katliamın resimlerini yayınlıyorlar. Parçalanmış vücutlar, ağır yaralılar, ölenlerin yakınları. Terörün korkunç sonuçları milyonlarca yurttaşın gözleri önüne serildi. Hiçbir şeyden habersiz ibadete giden insanların hedef alan bu saldırı karşısında tepki duymamak mümkün değil. İster istemez "insan olan böyle cinayet işler mi?" diye soruyoruz.

KANLI saldırı yapanlar her halde analardan birer katil olarak doğmadılar. Kendi şahısları için bir çıkar peşinde olmadıkları da ortada. Masum insanları öldürmeyi kahramanlık sanan ölüm makinaları haline nasıl getirildiler?

6 EYLÜLDE İstanbul'da yaşanan tüyler ürpertici sahne Beyrut'ta neredeyse her hafta yaşanıyor. Yüzlerce insan ansızın patlayan bombalarla parçalanıyor, yanıyor. İsrail uçaklarının bombaladığı Arap köylerinde, Filistin mülteci kamplarında ölenlerin sayısı bile belli değil. Bunda gözyaşı ve acı duygusu doğup büyüyen gençler arasında her türlü merhamet duygusunu yitirenler varsa suç kimin?

EĞER teröre karşı tepkimiz vahşet karşısında duyulan infial düzeyinde kalırsa terörü körükleyenlerin istediği ölüm demekdir. Çünkü terörün ardında ruh hastaları değil, emellerine varmak için planlarını inceden incecik hesaplayıp sinsice uygulayan güçlü örgütler var. Sorulması gereken soru şudur: Bu katliam hangi hain emellere hizmet ediyor?

TÜRKİYE'DE "terör yeniden hotlatdı" havası estirilerek seçimlerde muhalefete oy vermeyi düşünen seçmenler min sindirilecek? Ülkemizde Filistin halkının haklı davası na duyulan sempati gölgelenerek ABD'nin ve siyonizmin oyunlarına daha uygun bir ortam mı yaratılacak? Yoksa Libya'ya saldırmak için fırsat kollayan Amerikan 6. Filo' suna haftalardır aradığı bahane mi yaratılacak? İstanbul'daki katliamın bu amaçların hepsine de uygun olması ilginç değil mi?

KUŞKULARIMIZI hayalgücü mahsulü olarak görmek isteyenlere emperyalist gizli servislerin yalnızca son bir yıl içinde ortaya çıkaran terör eylemlerini hatırlatmalı: Federal Alman "anayasası koruma örgütü"nün Hannover yakınlarındaki bir hapishanenin bombalanma ve Münih'

Türkiye Postası

Devamı 2. Sayfada

Ölümünün 2. yılında karısının ağzından Yılmaz Güney

● Yazısı Sayfa 11'de

Özgürlük türkülerimiz ve umudlarımız birleşiyor

Yıllar önce sallanmaya başlanan Pinochet rejimi hâlâ nasıl ayakta durabiliyor. Şiili politik göçmenlerle bu konu hakkında görüş-
● Yazısı Sayfa 9'da

Bağlantısızlar Hareketi'nin 8. Zirve Konferansı Zimbabve'de toplandı

Silahsızlanma en önemli görevdir

Hiçbir askeri bloğa bağlı olmayan 101 ülkenin oluşturduğu Bağlantısızlar Hareketi'nin 8. Konferansı Zimbabve'nin başkenti Harare'de yapıldı. Konferansta silahlanma yarışının, atom denemelerinin durdurulması, atom savaşının tehlikesinin önlenmesi istendi.
● Yazısı Sayfa 8'de

BU SAYIDA

Hollanda'da özürli Türk genç başından başıyana koşuyor.

7. Sayfada

Libya'yı suçlama kampanyasının ardındaki gerçekler

9. Sayfada

Eksi 88,3 derecede yaşananabilir mi?

10. Sayfada

Danimarka'da 100 işçi direnişte

Merkezi Danimarka'nın Rodovre kentinde bulunan IRMA süper market zincirinin merkez deposunda çalışan yüz kadar işçi direnişe başladı. Her gün ağır yük taşımalarına rağmen başka ücretlilere tanınan ücret artışı-

nin kendilerine tanınmaması üzerine depo işçileri greve gitti. İşçiler, patronun grevci işçilerin işini başkalarına yaptırmaması üzerine depo giriş-çıkışını kontrol etmeye başladılar.

● Yazısı Sayfa 7'de

Alman mahkemelerinden iki olumlu karar

Geçtiğimiz günlerde iki Federal Alman mahkemesi bu ülkede yaşayan yurttaşlarımız açısından önemli kararlar aldılar. Bunlardan biri bedelli askerlik yapacak olan gençlerle ilgili. Buna göre askerlik için Türkiye'de geçen süre işçinin yıllık izninden kesilemiyor. Diğer karar ise annelik izninden yararlanana ilişkin. Mahkeme kararında, patronun annelik izni hakkını kullanan kadın işçilerden bu iznine geçen süreyi 13. maaş veya Noel parası gibi ödeneklerden kesmeyeceğini tesbit ediyor.

● Yazısı Sayfa 5'de

Terörün panzehiri

Başı 1. sayfa

te değişik sabotaj ve bombalama eylemlerini yaptırttı. 91 temmuz ayında açıklanmadı mı? Beyrutta bir camiye bombalararak seksen küsur kişinin ölümüne sebep olanların bizzat Reagan'ın emriyle CIA tarafından yetiştirildiği Amerikan Washington Post gazetesi tarafından açıklanmadı mı? 1973 yılında İtalya'nın Bologna şehrinde tren istasyonunda 80 kişinin ölümlüye sonuçlanan bombalı saldırıya buluşturmak için İtalyan gizli servisi SISMI'nin iki yüksek rütbeli subayı yine bu ülme mahkum olmadı mı? Atom denemelerine karşı çıkan barışçıların bindeği gemiyi bombalayıp batıran Fransız gizli servisi değil mi? Bu örnekleri daha da çoğaltabiliriz. Fakat gerek yok. Ortada olan bir gerçek var: Emperyalist serviser işlerine geldi mi hiç çekinmeden teröre başvuruyorlar.

Bu yöntem yeni değildir. Hitler 1 Eylül 1939'da Polonya'ya saldırarak II. Dünya Savaşı'nı başlatırken bahane olarak bir gece önce Polonyalıların Gleiwitz'teki Alman radyo istasyonuna saldırıdıkları iddia etmişti. Sonradan bu saldırının bizzat Hitler'in emriyle Polonyalı kılığında girmiş SS subayları tarafından düzenlendiği ortaya çıktı.

HİTLER'in yöntemleri bugün de uygulanıyor. Şu farkla ki, Naziler düzensizlikleri provokasyonları kendi adamlarına yaptırmak zorunda kalkan günümüzde emperyalist gizli serviser daha avantajlı durumdadır. Çünkü kime hizmet ettiğini bilmeden ve hatta çoğu zaman emperyalizme karşı mücadele ediyorlar sanarak emperyalizmin provokasyonlarına alet olan insanlar bulabiliyorlar.

ALTI yıl önce 12 Eylül darbesini yaparak ülkemizde dikta rejimini kuruların en sık kullandıkları gerekçe **"Terörü önlemek için darbe zorunlu idi"** yalanı olmuştur. Gerçekleri ortaya çıkınca bu yalana ahdanların sayısı azalıyor.

İSTANBUL'da yapılan katliam demokrasiyi ortadan kaldırma terörün önlenemeyeceğini bir kere daha ispat etmiş oldu.

TERÖRü körükleyenler bu yoldan kamuoyunu etkilemeyi, halkı korkutup sindirmeyi, ülke yönetiminde devre dışı bırakmayı amaçlıyor. Bu planı engellemek geniş halk yığınlarını ülke kaderine gerçekten yön verebildiği bir ortamı yaratmakla olabilir. Bu yüzden deriz ki: Terörün panzehiri demokrasi.

Türkiye Postası

İLAN

YOL ve AMAÇ

13. sayı 20 Eylülde çıkıyor. **Fiyatı: 7,50 DM**
İsteme adresi: Emsis Verlag Postfach 10 10 16,
4300 Essen 1

Türkiye Postası

Abone Fisi

OKUYUCU POSTASI

Victor Hugo

Yüzümü denize çevirip hasır üstüne uzanmışım. Ayaklarım sıcak kumda. İnsanlar yanyana güneşleniyor, çocuklar ıslak yerlerde masallara övgü kuleleri yiyor, şu kanalları açıyorlar. Otelde de yelkenliler, kayıklar...

Güneş cömertçe yüzümü hepimizi. Ah diyoruz, ah şu yaşamak, şu dünyamız ne kadar güzel!

Ve sonra yeniden elmedik kitabın sayfalarını dalyorum. **Victor Hugo - Bir Dehanın Romani**. Eline koluma sağlık Server Tanılı, bu kitabı yazdığın için, bize Hugo'yu tanıttığın için.

Gazetemizin tüm okuyucuları, hepimize sesleniyoruz ve soruyoruz: Bu kitabı okudunuz mu? Yanıtınız **"evet"** ise kutlarını siz, yok **"daha okumadım"** dıyorsanız, her işinizi bırakın, ivedi okuyun onul!

Bir derin olacak ki, bunu gazetemiz yerine getirebilir. Profesör Server Tanılı'nın yayımladığı tüm yapıtlarının bir listesi okuyucuların bilgisine sunulmuş!

Venedik'in 120 km. doğusunda bir kırsalda onu okuyorum ben. Sayfa 160, **"Sefiller"** Milano'da yayımlanan İtalyanca çevirisinin yayımcısı Daelli'ye mektup, 18 Ekim 1862. Bu mektubu İtalya'dan okumadan daha iyi ne olabilir? Şu rasyantıya bakın! Vıa çıkmadan çantama yerleştirdiğim kitapta bu mektubun yeraldığının bile farkında değildim.

Ayağa kalkıyorum. İçecek kuma gömülüyorsunuz ayaklarım. Diyorum ki: **"Ben Sefiller'i daha okumadım, onu da mutlaka temel ve okumalıyım!"** Böyle düşünerek mavi denize koyuyorum. Uçucudum suya alıstırdıkları sonra, atıyorum kendimi dalgalara, yüzüyorum, seviniyorum ve tekrar yüzüyorum. Sevinim, Victor Hugo'yu tanımsı olduğum ve bir okuyucu mektubu ile daha birçok okura onu tanıttığımın kaynaklıyorum.

Ozan Toprak/Stuttgart

Moralimin bozulmasına izin vermeyeceğim

Ben 6.3.1983 tarihinde Hollanda'ya işçi ailesi olarak geldim. Bir süre işsizlikten sonra 25.7.1983 yılında G.J. Van Der Bent et firmasına G.J. Van Der Bent et firmasına girdim. Bu firmada halen çalışıyorum. Bu üç sen içerisinde çekemediğimiz sık kalmadı. Verdii ücret hiç çalışmaya da sosyal ödenek olan bir vatandaşından az, mesai zorunlu, haftada en az yirmi saat mesai yapılıyor, bunların en üstünü anca alıyoruz. Bunlar yetmiyormuş gibi bizim işçi olup da kendi çıkarnı on planda tutma patrona yaraklılık eden iki işçinin tutumuyla patronun baskısı her geçen gün daha da artıyor. Patron gözüni açıp da konuşmaya başladı mı, kühüne hitap ediyordu. Karşılığını veren işçi de tutup kapıya atıyordu. Böylelikle yedi sekiz arkadaşımız çıkış almış oldu. Biz bu durum karşısında ne yapacağımızı şaşırarak, içimiz birbirini

tüğm fabrikasının durumunu ilettilim. Bu arkadaşlar bizim kendi içimizde birliğimizi sağlamamıza ve sendikalaşmamıza gerektigini anladılar. Biz birliğimizi sağlayıp sendika üyesi olduktan sonra sendikayla birlikte patronla konuşmaya gittik. Patron sendikaya bir türlü konuşmaya yanaşmıyordu.

Sendikamız girişimiyle genel greve gittik. Patron bütün tehdit ve baskılarına rağmen bizim geri adım atmayacağımızı görüncü bizimle anlaşmak istediğini söyledi.

Bizim istemlerimiz şunlardı: Herseyden önce biz köle değiliz bir işçi olduğumuzu ve bize insanca muamele yapılmasını istiyorduk. Çalışma saatinin sekiz saat olmasını ve fazla mesainin mecbur tutulmasını istemiyor ve asgar ücretini tam olarak almayı talep ediyorduk. Patron bu iş-

Hediye: Türkiye Postası aboneliği

Bu mektupla birlikte Ali Ulucan'a hediye etmek istediğim 6 aylık abone fişini de gönderiyorum.

Bundan kardeşim hafta önce kardeşim, hanımı ve iki çocuğu araba ile izine giderlerken Münih yakınlarında büyük bir kaza geçirdiler. Kendilerine birsey olmadı, ancak araba kullanılamayacak bir hale geldi.

Bu zor durumda, Ali Ulucan ve hanımı, kardeşimi ve ailesini yanlarına alıp, yasadıkları tek odada bir hafta misafir olup, onlara yardım ettiler. Kardeşime araba götürdüğümden Ali ağabey ve hanımı ile tanıştım. İnsanlara karşı sevgim ve güvenim daha da arttı.

Kendisini Türkiye Postası'na abone yaparak teşekkür etmek istiyorum.

Mülayım Hüseyin/Hamburg

Eleştiriler ve öneriler

Değerli dostlar, Okuyucusu olduğum **Türkiye Postası**nı kendimde eksik, ya zikirdi bulduğum birkaç konuyu üzerindeki eleştirilerimi belirtmek amacıyla yazıyorum.

1- En başta çoğunluk insanları gazetesini okuması gereken TP'nin her sayısında yaklaşık 4-5 sayfasının Türkiye ile ilgili yazılarla dolması, bence fazla bir andır. Her ne kadar seçilen yazıların, konuların yanı sıra magazin olup, okuyucuya hoş gelebilecek türden olmasına karşın, bu kadar fazla yer kaplaması gereksiz, ki çoğunluk diğer burjuva yayın organlarından okuyoruz.

2- Bilindiği gibi Türkiye'de okur-okuken; okuma alışkanlıklarını ve cümleleri uzun uzun, neredeseyse heceleyerek okuduğunu gözönüne alırsak, cümlelerdeki uzun yazılar okuyucuyu sıkmakta, yormakta, diğer sayıların olma, okuma ilgisini azaltmaktadır. Bunu büyük ölçüde gidermenin yolu olan kısa cümleler kullanılması gerekir.

3- **"Okuyucu şirlerinden seçmeler"** köşenizde çıkan şirlerin tümünün artık şir işçiliği, kurşun, semaltın ortak geride bırakıldığı tarzda olması gereken şirlerden seçilmiş bence diğer bir olumsuz yönüdür. Şirlerin türünde; emek, sömür, patron, keçi, bunlara karşı olduğum anlama çıkartması, keimelerin geliştirilmesi oluşturmuyor. Acaba nedenlerinden şirler arasında hiç mi, sevgi, birleşiklik, doğa üzerine yazılmış şirler yok veya şirleri seçen arkadaşlar hâlâ o **"yüzürlüklük mi?"**

4. Türkiye Postası'nın **"İlan"** kısmında TKP yayınlarının ilanı olması bence yanlış. Neden yanlışdır? Çünkü zaten bir poli-

tik örgütünü neredeseyse **"yayın organı"** denemek göze birçok çevrenin baktığı gazetedeki sadece TKP ilanlarının olması bu kanıyı kırmak, daha çok peveye ulaştırmak için uğraşı veren bizi zor durumda bırakmaktadır. Alternatif olarak diğer parti yayınlarını, fikirlerini, fikirlerini kitaplarını ilanı veya bu ilanların kaldırılmasıdır.

5- Okuyucularımızın bir kısmı Türkiye Postası'nın fiyatını fazla bulmaktadır. Diğer yayımlara göre daha pahalı olan TP'nin hiç olmazsa diğerlerine göre daha teknik ve diğer yönlerden nitelikli olması gerekmez mi? Yine, küçük bir nokta 2,5 markın karşılığı 20 şilin midir?

6- Kanımca TP'nin 4500-5000 tiraj arasında sıkışıp kalmasında bunların da rolü vardır. Oysaki böylesine geniş yığınları kucaklayabilecek gazetesini yitirir ve diğer yönlerden geliştirilmeye kaçınılmaz bir sorun olmalıdır. Bu konuda geniş bir okuyucu anketi yaparak en geniş kesime **"Nasıl bir TP beklenir ve isteklerini"** öğrenmek gerekir.

7- Yeni başlatılan **"Göçmen örgütlerinde çalışmalar"** konulu yayın çok yerindedir. Her ne kadar çok geçimsiz de olsa...

8- TP ile ilgili afişlerin hazırlanarak Avrupa şehirlerini süslemesi, en geniş kesime aktarılması gerekmektedir.

Umuturum ki, eleştirilerimiz gözönünde tutular, saygılarımızda olmasa bile adresine bir mektupla yanıtlanırsa ve daha nice ve nitel yönden güçlü TP için oneri ve eleştirilerim katkıda bulunur. Dostlukla...

Metin Kanikoğlu/Viyana

Bayram Korkmaz/Hollanda

OKUYUCU ŞİRLERİNDEN SECMELER

Savaş

Eğer savaş olursa Yurdumuzda, Biki sen gideceksin En başta: işçi, aeme,

Kaderdaşlanla; işçilerle, emekçilerle Barış eylemlerinde... Kenetlen işçi kardeşleriyle Böylece birlikte

Barış

Barış koyalım adını Yeni doğan bebelerim Hem oğlanı hem de kızlı Barış, Barış yaşasınlar

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

Abone ücretini: **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-04090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havelle maktubunuzu **Türkiye Postası** Abone Servisi, **Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit „wiederruflich“ die TÜRKIYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzama, her an geri alabilmek üzere TÜRKIYE POSTASI'na abone olduğumı kontodan çekim hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekim yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)
Strasse, PLZ, Ort:
(Adresi)

—jährlich
—jährlich
—halbjährlich
—6 aylık

Mein Bank/Postcheckkonto bei:

(Bankamız/postahane için)

(Yeri)

Konto Nr.:

(Hesap numarası)

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Datum:
(Tarih)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviç
6 aylık 30 DM	600 BF 120 Km	90,- FF	9,- £	35 G	95 Kr
1 yıllık 60 DM	1200 BF 240 Km	180,- FF	18,- £	70 G	190 Kr

Türkiye Postası 15 pünde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e. V., Domstaupf. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemzoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, 219-04090, BLZ 350 500 00 **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** **Abone Keşilları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM **Temsilcileri:** **Fransa-Paris:** Tel: 1-42597402 **İsviçre:** Tel: 004127-325243 **Hollanda-Den Haag:** Tel: 070-890 336 **İngiltere-Londra:** Tel: 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag:** Tel: 01-707506 **İsviç-Stokholm:** Tel: 08-7401941

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Ekmekek ve halkın doğaı birlikteliği

90 sayılı Türkiye Postası'nın üçüncü sayfasında "Ekmekek ve halk bildirisi hazırlanıyor" başlıklı bir yazı var. "Ekmekek ve halk" mı "Ekmekek ve hak" mı? İkisi de olur.

"Ekmekek ve halk" ise, halkın her zaman ekmeğe gereksinimi var, ekmekek için uğraş vermek zorunda olduğunu ve yuzyıllarca verdiğini, çünkü ekmekek yoksula yaşamayaacağı, ekmeğinin de ancak halkla anlamını kazandığını açıkça gösterir. Halkla ekmekek doğaı bir birliktelik içinde. Doğa güçleri de bu birlikteliğin bozabilir. Bozması için insanlar doğa güçlerine karşı cabalıdır.

"Ekmekek ve hak" ise, ekmekek kavgasında hakkın önemli bir payının olduğu çağrışımı yapıyor.

Hakk, doğanın insanlara hazırladığı bir şey değil, insanların, tarih boyunca mücadele ederek elde ettiği bir kültür ürünüdür. Ekmekek ve hak, ikisi de haktır. Oysa ikisi de belirli tarih dönemlerinde baskı yapanlara çiğnenir. Türkiye böyle bir dönem içinde yaşamaktadır. Ekmekek ve hak çiğnenmiş halk ve önderleri, çiğneyenleri karşı çıkar. Türkiye böyle bir dönem yaşamaktadır.

Bu yıllarda Türkiye aydını, "ekmekek ve halkın" bu doğaı birlikteliği üzerinde mi duruyor, yoksa dünya emperyalistleri ve Türkiye'deki uşakları tarafından çiğnenen bütün insan hakları için, çiğneyenlere karşı savaşım mı veriyor?

Prof. Dr. Klaus Liebe-Harkort

ILAN

DGB-DISK DAYANIŞMA GECESİ

DGB temsilcisi
Kemal DAILY DISK Yürütme Kurulu üyesi
Yücel TOPAL DGB temsilcisi, avukat
Server TANILLI Anayasa Profesörü

Kültür Programı:
Nizamettin ARIC, Melike DEMİRAĞ ve Orhan TEMUR
grubu **Fuat SAKA** ve grubu
Marbacher Songgruppe
Böblingen Folklor Ekibi

27 Eylül 1986 cumartesi akşamı saat 18.00'de **Gustav-Siegle-Haus Stuttgart**.

Not: DGB Genel Başkanı **Abdullah BAŞTÜRK** bu toplantıyla DGB Stuttgart Bölge Başkanlığı tarafından özel olarak davet edilmiştir.

Savaş

Eğer savaş olursa
Yurdumuzda,
Bilki sen gideceksin
En başta;
İşçi, emele,
Köylü kardeşim,
Bilki;
Köylü, Sabancılar
Ve çömezler
Daha da dolduracaklar
Çepçimleri.
Senin kanınla,
Senin canınla.
Ve arkadaş kalan
Eşinin, yavrunun
Göz yaşları ve namusula.
Sen yaşamadın
O korkunç son savaş
Dünyada.
Ama yaşayınlar
Kitaplarla anlatıyor
Vahşetini,
Öyleyse oku sen de.
Öğren ve haykır
Savaş karşıtı naran!
Savaş vurguncularının
Yüreğini titreten eylemlerine
Kov yurdundan canavarı.
Ve birleş başka ülkelerdeki

Kaderdaşınnla;
İşçilerle, emekçilerle
Barış eylemlerinde...
Kenetlen işçi kardeşleriyle
Boylece birlikte
Yok edecek
Savaş denen canavarı
Yürüdünen ve uzayan
Ve böylece açacak
Yolunu kendi iktidarının;
Barış savaşımıza!

Fransa'dan
bir okuyucumuz

Yarınlara

Hazırlanmalı
çocuklar
yarınlara
çocuklar ki;
bir armağan bizlere...
yarınlara,
çocuklara;
çocuklar,
yarınlara!

Fehmi ERUÇAR

Barış

Barış koyalım adını
Yeni doğan bebelerin
Her oğlanı her de kızlı
Barış, Barış yaşayınlar

Oynasınlar Barış, Barış
Barış, Barış büyüsünler
Sevimsinler Barış, Barış
Sarı, kızılı, beyaz, esmer

Hiç durmadan dinlenmeden
Barış için uğraşmalı
Soframızda tek zeytini
Barış, Barış bulmalı

Barış, Barış düşünelim
Öğrenelim Barış, Barış
Herkesse yeter bu dünya
çalışalım Barış, Barış

Söyleyelim Barış, Barış
Dolaşalım parklarda
Bir kuptadan diğerine

Dünyamızın yıldızlara
Yayayalım Barış, Barış

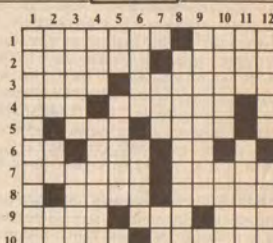
Ali Vurgun
Gelsenkirchen

BULMACA

?

SOLDAN SAĞA: 1- Tek erkeği bir rejim - SSCB'de bir imrak, 2- Alışılmış olan - Kurttan küçük bir yaban hayvanı, 3- İtalya'nın başşehri - Geminin yan yatması, 4- Baston - Akdeniz'de bir dağ silsilesi, 5- Sanı - Kerimci bir hayvan, 6- Birsıkıntı sözcüğü - Bir kış sporu - Alfabe bir harf, 7- Rönesans devri ressamlarından - (Tersi) Osmanlıların Avrupalılara verdikleri ad, 8- Balık tutmaya yarayan alet - (Tersi) Mızrapa çalınan, gövdesi üttan küçük bir çalgı, 9- (Tersi) Emel, istek - Atın ayağına takılır - İstanbul Ticaret Odası'nın kısa adı, 10- Korumak ya da tanımamak için takılan yapma yüz - (Tersi) Bujuva hanımın arasında yaygın bir iskambil oyunu.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Ertelenme, 2- (Tersi) Tek kişilerin şarkı söylemesi - Müzikte bir nota - (Tersi) Yeteriz, 3- İslamın şartlarından bir - Devlet başkanının bulunduğu yere çekilen üç ya da dört köşeli bayrak, 4- Büyük toprak sahibi - Bir canlının içinde ya da üzerinde sürekli ya da geçici olarak onun zararına yaşayan başka canlı, 5- Eski Mısır'da bir sunı - Sonuşturma, 6- (Tersi) İngiltere ile Fransa arasındaki deniz - Duyuru, 7- Söz, lakartı - Zamanın bölünmeyecek kadar kısa parçaları, 8- Bir ilimnaz, 9- Anıtsımlarda, laboratuvar deneylerinde yardımcı olarak çalışan kimse, 10- Karıcı kumaş - Bir şeyin içindeki öz, 11- İçinde çok sayıda kırmızımtırak, sulu taneleri bulunan bir meyve - (Tersi) Buzağı gillerde yaşayan bir sansür türü, 12- Birkaç rengin karışımından oluşan renk - Yelkenli gemilerde ana yelken.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Gırgıboç - Lop, 2. Alarga - Amine, 3. nucA - Haliç, 4. İran - oğim - Ka, 5. Dam - Oya, 6. Enkaz - Mozart, 7. Tao - azaba - t, 8. inaM - Ta - Zam, 9. Amade - Nice, 10. Raketi - Mızgal, **YUKARIDAN AŞAĞIYA:** 1. Ganimet - Ar, 2. Otur - Naima, 3. Raca - Konak, 4. Branda - adE, 5. Ag - Azamet, 6. Cahom, 7. aC - mAtEm, 8. vall - Oba, 9. Mimozza - Nz, 10. liÇ - Ya - ziG, 11. On - Karataca - 12. Pena - Temel.

Türkiye muhabirimiz bildiriyor 12 Eylül'ün 6. yılında tepkiler

Türkiye'de, 12 Eylül darbesi altıncı yılını doldurdu. Darbeden sonra yeni anayasa hazırlanırken, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halit Narin, işçi haklarının kısıtlanıp dondurulmasına gösterilen tepkiler üzerine "20 yıl biz ağladık. Şimdi biraz da onlar (işçiler) ağlasın" demişti. İş adamları Vehbi Koç da, darbeden sonra işçilerin sahip oldukları demokratik ve ekonomik haklardan yoksunlaşmış, bunların kısıtlanıp bir daha izin verilmemesini önermişti. Koç, bu arada işçi haklarının kısıtlanıp kalma sürecine de bir sınır getirip, "bize beş yıl yeter" diye konuşmuştu.

Dönemin yönetimi ve özellikle Kenan Evren "kurtarma" edebiyatıyla yığılmanın karşısına çıkıyor, "kurtulmaya engel" olarak da, demokratik haklarla, özgürlüklerle gösteriyor, iki kez budamasına karşın 1961 Anayasasını suçlu ilan ediyordu.

12 Eylül darbesi, 1982 Anayasasıyla yeni rejimin çerçevelerini çizdi. Toplu iş sözleşmesi ve grev gibi işçi hakları karşılarında biriktirildi. Grev hakkı bir komedide dönüştürüldü. Büyük sermayenin egemenliği önögören yeni düzenle, özgürlüklerle "iznle aplan" kilitler tohumdu.

Kuşkusuz, "Generalist demokratik hükümet" onları da var. 12 Eylül'den sonra "kamu yararına sayılan" büyük sermayenin en üst kurullarından biri olan Türk Sanayi ve İşadamları Derneği (TÜSIAD), İşverenler Konfederasyonu, Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği, "rejimin güzelliklerini" her gün basın ve yayın organları aracılığıyla anlatıyorlar. Ama bir de madalyonun tersi var.

Bakin, metal işçisi Fikri Yücel ne diyor:

"Türkiye'de işçi sınıfı, 1961 Anayasasıyla biraz nefes almayı başladı. İşçiler, DİSK'in kurulmasından sonra, 'üreten bizi, yöneten de biz olacağız' demeye başladılar. İşçi sınıfının bilinci, dalga dalga yayılmaya başladı. Geçmişte harlanan, adam verine konmayan

madık. Kenan Evren işçi kütlesi karşısında, işçilerin ne denli ileri gittiklerini söylüyor, 'buna dur dedik' diyor. Evren, işçilerin su-baylar kadar aylık aldığını söylüyor. Evren'in bu konuşmaları sermaye çevrelerinde ayakta alkışlandı. Daha sonra, önelemler yürütüldü. Toplu iş sözleşmesi önceleri yasaklandı. Enflasyon yüzde 100'ken ücretler donduruldu. Fiatlar serbest bırakıldı. Sonra Fiat iş sözleşmesi iktidardan netimine verildi. Grev hakkıysa karşılarında kaldı. Bugün durum nedir? İşçiyi köle güzüyle bakıyorlar. İçişleri sesi kısıldı. Hakları kelepçelendi. Artan fiyatlar ve enflasyon karşısında bunam içinde çırpıp duruyor. Etil sadece kasap viritlerinden geçiyor. Çoğumuz işçi çocukları beslemeye yetersizlerinin tüm belirtileri yüzlerinde taşıyorlar. Büyük sermaye, darbeden önce işçi hakları, özgürlükleri birlikte kalkınma olmaz diyorlardı. İstedikleri oldu. 12 Eylül'den sonra özgürlüklerin canlarına otukandı. Artık ülkemizde tek ses var: Sermayenin sesi. Onların istedikleri yasalar geliyorlar. Fakat, yaptıkları bir nokta var: Böyle gitmeyecekler. İşçiler eninde sonunda sermaye sınıfının egemenliği olanı duvarları, demir parmaklıkları kıracağız."

Esnafın durumu nedir? Nadir Demir şöyle diyor:

"Ankara'da Sakarya caddesinde

bakkal dükkanım vardı. Bir zengin çıkıp geldi. Büyük paralar ödeyerek hangar gibi bir yer kiraladı. Kusa zamanda dayadı, döşedi. Süpermarket açtı. Benim gibilere iş kalmadı. Bir süre dayandım. Sonra dükkan kapattım. Dükkan'ı gittim. Gecekondu semtinde bir dükkan açtım. Ama böyle anlaşılıyor ki, süpermarketler yakında buraya da gelecek. Bizlere ekmecek kalmayacak. 12 Eylül zenginelere yaradı. Her alanda tekelleştiler. Her alanda elatı. Sabancı bir litre suyu 150 liradan satıp para kırıyor. İstediklerini yapıyorlar. Fıkarcı halk ekmecek alacak durumda değil. Veresiye verdiğimiz makamın parasını bile geri alamıyoruz."

Mehmet Sarap, ticaret yapıyor. 12 Eylül'den sonra, "satın, ne bulursanız dışınıza satın" kampanyasına katıldı. "İhracatçı" oldu. Mehmet Sarap şöyle konuştu:

"Başlangıçta iyi gidiyordu işler. İran ve Irak savasyordu. Yinece ihtiyacı vardı. Üretim alanında çalışabilecek herkes silah altında, çünkü. Fakat, daha sonra ihracat da 13 holdinge teslim ettiler. İran ve Irak'a mercimek, nohut, kuru fasulye satanlar tasfiye edildi. Koçlar, Sabancılar, Şank Taralar bu alana girdi. Kimimiz fazla zayıf vermede geçtik. Kimileri de battı."

Terzi Kadri Avca, "Büyük holdingle piyasayı hızla istila ettiler.

Bizim gibi küçük zenaatkarlara iş kalmadı. Çünkü, bir yandan da, kimsenin elbise yapacak gücü kalmamıştı. Üstün süre direndikten sonra dükkan kapattım, Ankara'nın siteleri semtinde bir küçük kebapçı dükkan açtım. Fakat orada da işler yürümedi. Şimdi bir atölyede eski kalfamın yanında işçilik yapıyorum" dedi.

Ö.B. bir devlet dairesinde memur. Evli iki çocuğu var. Aylık kazancı yan ödemesiyle birlikte 70 bin lira. 20 bin lirası geçekkondu tipi bir evde oturuyor. Geriye kalan parayla tüm aile geçiniyor.

Ö.B. "Ama, tank olduğum durum yürekler acısı" dedi ve sözlerini sürdürdü:

"Bazı kadın arkadaşlarımla biliyorum. Geçinmek, yakınlara bakabilmek için canlarını satıyorlar. Öyle tatillerinde aracılarına buldıkları erkeklerle buluşup yapıyorlar, para için. Bu durum son yıllarda oldukça yaygınlaştı."

Türkiye'de 28 Eylül'de yapılacak seçimler nedeniyle kampanya sürüyor. Siyasi parti yöneticileri yurdu dolaşıyorlar. İşçiler, köylüler, esnaf, birçok yerde bağırıyorlar:

"Açız!.."
"Kurtarın bizi!.."
Köylü ürünlerini tarlada kaldığını, alıcı bulamadığını söylüyor. Ürünlerini satabilen köylüler de, muhalefet parti yöneticilerine karşın olan parayı alamadıklarını anlatıyorlar.

Sinagov'da korkunç katliam

İstanbul'da 6 Eylül günü Karaköy Kuledibi'ndeki "Neve Şalom" Sinagov'u cumartesi günü sırasında yapılan silahlı baskın aklı başında herkes tarafından tepki ve nefretle karşılandı. Yaz tatili nedeniyle ayın sırasında yalnızca 30 kişinin bulunduğu Sinagov'da 24 kişi öldü 6 kişi de yaralandı.

Sinagov'a resim çekmek bahanesiyle giren saldırganlar kapıdaki görevisini öldürdükten sonra kurşunu bomba attılar. Ardından panik içinde kaçmak isteyen insanları otomatik silahlarla tarayanak ve yine bomba atarak vahşice öldürdüler. Saldırganlardan biri öldürülen bombanın patlaması üzerine parçalanarak, biri de intihar ederek öldüler. Kaçan saldırganların kaç kişi oldukları ise kesin olarak bilinmiyor.

İstanbul'daki Sinagov katliamını İslami Cihad isimli bir örgütün yanısıra İslami Direniş ve Filistin İhtikam Örgütü olmak iki örgüt daha üstlendi. İslami Cihad örgütü adına bir haber ajansı telefon eden kişi, eylemin başlarıyla sonuçlandığını ve bundan böyle dünyanın her yerinde İsrail saldırılarına karşı misillemede bulunmak amacıyla İsrail vatandaşlarına karşı saldırıların sürdürüleceğini açıkladığı bildirildi.

Saldırının şiddetle kınayan Filistin Kurtuluş Örgütü Filistin halkının haklarını silahlı hük üzere yapın bu tür vahşi saldırılarla savunulamazacağını ve bu tür saldırıların hangi amaçla yapılsa yapılsa davalarına zarar vereceğini açıkladı.

Olayın duyulmasından sonra İstanbul'da ve birçok ilde geniş güvenlik önlemleri alındı. Polis tarafından başlatılan arama ve operasyonlarda şüpheli diye nitelendirilen çok sayıda kişi gözaltına alındı.

28 Eylül'de yapılacak ara seçimler öncesinde çok yönlü baskılar yoğunlaşıyor

Ballı köyünün bütün erkekleri gözaltında

Güneydoğu'da Irak sınırını aşarak sivil Kürt halkına karşı yola çıkan saldırganlar, 22-25 Ağustos tarihlerinde Van, Hakkâri, Diyarbakır şehirlerinde incelemede bulunmak üzere giden SHP milletvekilleri dönüşlerinde yapıldıkları açıklamada "Gu-

Bu olayı gerçekleştirenlerin hepsini lanetliyorum

3 Eylül tarihli Cumhuriyet gazetesinin birinci sayfasındaki "Kocası aranan kadına cinsel temas kontrolü" başlıklı haberi okuyanlar nefretle irkildiler.

Örgüt üyesi olduğu iddiasıyla iki yıldır aranan Mehmet Yücel'in eşi Necla Yücel Tuncel'i de gözaltına alarak "Göce kadını" diye cins-

Yayınları ya da özetleri değil, sadece başlıklar. İşçiler, DISK'in kurulumundan sonra, "üreten biziz, yöneten de biz olacağız" demeye başladılar. İşçi sınıfının bilinci, dalga dalga yayılmaya başladı. Gemistye horlanan, adam yerine konmayan işçi, toplumdaki onurlu yerini aldı. Fakat, bu gelişme egemen güçleri korkutup panikle sürükledi. İşçilerin farkına varışa tutak olduğu tuzaklar hazırlandı. Artık bilinen, adresli belki merkezler provakasyonlara girişti. Askerler, 12 Mart 1971 tarihinde "kurtaç" olarak ortaya çıktılar. Dönemin Genelkurmay Başkânı General Memduh Tağmaç darbeden sonra, "sosyal gelişme ekonomik gelişmeyi aşı" diyerek, sermayenin istemlerini gündeme getirdi. Anayasa budandı. Demokratik hak ve özgürlükler snırlar getirildi. Fakat, bununla da yetinilmedi. Büyük sermayenin tam egemenliği için, yeni onurlar (tergahlandı). Bunun sonucu olarak 12 Eylül darbesi gerçekleştirildi. 12 Eylül sabahından başlayarak, halkımızın tek tek ellerinden alındı. Östelik hınca, işçile üstitülme yürüldü. Darbeden sonra K. Kenan Evren'in ünlü Adana ve Zonguldak konuşmalarını unu-

Sevket Yılmaz'ın yapıldığı basın toplantısından

Türk-İş'in mitingleri birer birer yasaklanarak engelleniyor

Hükümet İşçilerden korkuyor

Türk-İş'in bir süre önce yapmayı planladığı mitingler birer birer yasaklanarak engelleniyor. İlk engellenen Manisa'da oldu. Manisa Valiliği 21 Eylül'de yapılacak olan mitinge "aynu tarhite sıvazı partilerin mitingi olduğu ve olay çıkabileceği" gerekçesi ile izin vermedi.

Yine Gaziantep'te yapılacak işten mitingde Gaziantep 1 Numaralı İlçe Seçim Kurulunca izin vermedi. Daha önce izin verilen Samsun mitingi ise valiliğe iptal edildi.

Samsun'da 6 Eylül'de miting ve yürüyüş için verilmişti. Ancak ANAP Samsun İl Başkanlığı mitingden iptal edilmesini için İl Seçim Kurulu'na başvurdu. İl Seçim Kurulu Yüksek Seçim Kurulu'na havalı etti. Yüksek Seçim Kurulu ise sorumluluğu valiliğe bıraktı. Valilik miting iptal ederken "28 Eylül'de yapılacak olan seçimleri" gerekçe olarak gösterdi.

Mitingin iptali üzerine Türk-İş Genel Başkan Sevkett Yılmaz Samsun'da bir basın toplantısı düzenledi. Sevkett Yılmaz mitingden iptalini kınayarak "Küllelerin ekonomik hak ve özgürlüklerinin tamammak istemediği, işçi örgütlerinin elinden, kolundan bağlandığı bir ülkede demokrasiden sözdelemeye. Biz bugün bu durumdayız." dedi.

Mitinge izin verilmeişi sendikaların yoğun tepkilerine neden oldu. İktidardan işçilerden korkulduğu ve bu nedenle mitingine izin vermediği açıklayan sendikacılar da bazılarını gözdeledi.

Sağlık-İş Genel Başkan Mustafa Başoğlu: Biliyorlar ki bizden rey alamayacaklar. O nedenle kendilerini korumak için böyle bir yola başvuruyorlar. ANAP iktidarı bası ve engellemelerle ayakta kalamayacak.

Yol-İş Genel Sekreteri Behzat Akdoğan: Artık açıkça görüyoruz ki hükümet bizden korkuyor. Biz de diyorum ki, önce bu hükümeti şıbdanından getirmeli. Daha sonra başta anayasa olmak üzere, işçilerle ilgili bükümü tüm sıvazı düzenlemeler kaldırılmalıdır.

Başın-İş Genel Başkanı Ali Ekber Güvenç: ANAP iktidarı bu davranışı ile işçi sınıfına yaklaşımları sergilemişler. Diğer yandan bugüne kadar Türkiye'de demokrasi ismiyle söylenilen bütün sözleri de haki kırmışlar. Demokrasinin yarolduğunu iddia edenlerin bu davranış karşısında ne söyleyeceklerini doğrusu merak ediyorum.

Tezkoop-İş Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Adil Öz: Tabii ki yapacağımız eylem iktidardan aleyhine olacaktır. Bunu önlemek için iptal yoluna gitmişler. Kıscası oyları düşmesinden çekiniyorlar.

Ağaç-İş Genel Başkan Güral Erçakar: Mesele bildiğimiz kadanyla Eskişehir'de geçen hafta oynanan olayı maçı gerekçe olarak göstermişler. Tansiyonun yükselmemesi için miting izin vermediklerini belirtmişler. Bunlar kesinlikle inanırdı değil. Akpası sepiyi alabilmek için ellerinden geleni yapıyorlar.

Türkiye Maden-İş Genel Başkan Mustafa Orhan: Bizim mitingimizin tümünün ANAP aleyhine olduğu açık. Oralamı gerek halka gerekçeleri anlatmamızdan korkuyorlar.

BASS Genel Başkan Servet Kahyaolu: İşçilerin diğer kütelleri etkilemesinden ve onlardan oy alamamaktan korkuyorlar. Ve en önemlisi başta anayasa olmak üzere diğer tüm sıvazı düzenlemeleri ayakta alarak en temel demokratik hakkımızı bize kullanırmıyorlar.

günak sivil kurultu kılınca karşı po-neliten saldırdılar hem parti sona, 22-25 Ağustos tarihlerinde Van, Hakkari, Diyarbakır şehirlerinde incelemede bulunmak üzere giden SHP milletvekilleri dönüştürüldü. Yaptıkları açılımlarda "Güneydoğu'da savaş halinden öte bir ortam sözkonusu. Güneydoğu Türkiye'den kopuk bir şekilde yasıyor. Eğer hükümet Güneydoğu'da gereken önlemleri almazsa, meydana gelen olaylar bir patlamaya yol açar ve sorun tüm yurt sahına yayılabilir."

Fikri Sağlar daha sonra hükümetin daha önceden çıkardığı kararname ile köylere tayin ettiği korucular konusunda şu görüşlere yer verdi: "Hükümet korucuları silah vermiş bu durumda şaşk vatanlarda bir de korucuların basıncı altına girmiş. Bu korucular ellerindeki yetkileri kendi çıkarları için kullanıyor. Kıscası hükümet orada halkı da birbirine bölüyorlar. Korucular, jandama ve bölücüler vatanlarda üzerinde baskı unsuru oluşturmuyorlar."

Sağlar, bu yörede yaşayan Kürtlerin insanca yaşama olanaklarının hiçbirinden yararlanmadığını bildirerek şöyle dedi: "Yol, su, elektrik, okul, sağlık

Yukarıdaki linhyar göçleri görmediği için gözaltına alınmaktan kurtuldu.

ocak ve doktor yok. Oraya gidenler kendilerini bir sürgün ortamında gibi görüyorlar... Hükümet bile orayı bir sürgün yeri olarak görüyor." dedi.

Hakkari yakınlarındaki Ballı köyü halkı SHP heyetine sorunlarını anlattılar. 10'er 1 atıssay ve bir binbaşının öldürüldüğü Ballı köyü civarında ise devlet terörü anlatılmakla boyutlarda. 400 haneli köyün bütün erkekleri gözaltına alındı. Hastalığı nedeniyle gözaltına alınmayan Mehmet H. "Bizim suçumuz Kürçe halkı mı? Bundan başka suçumuz nedir? Biz niye düşman tutuyoruz?" diye soruyor.

Köyde, erkekleri götürüldüğü için yalnız kalan kadınlara, olay-

dan sonra askerlerin harman yerindeki ekinlerini de yaklaştırmaları en şüpheci. "Suçlu kışe e cezalandırılmaz. Ekiniden, ağaçtan ne isterler? Devlete yakışır mı? diyorlar. Köylü kadınlar, gözaltına alınmalar içinde 12 yaşında bir kız çocuğu ile ilkokul çağında olan 9 çocuğun baskınlarına ağlayarak milletvekillerine anlattılar. Cami hacısı da gözaltına alınmalar arasında.

Köy korucusu Ali Kaya da köyde kalan sayılı erkeklerden biri. O gün Şirnak'a gittiği için gözaltına alınmaktan kurtulmuş. Olay sonrası askerler tarafından dipkile dövdüğünü ve bayıldıktan sonra öldü diye orada bırakıldığını anlatıyor.

aran daha cinsel temas kontrolü" başlıklı haber okuyular nefretle irkildiler.

Örgüt üyesi olduğu iddiasıyla iki yıldır aranan Mehmet Yüce'nin eşi Necia Yüce Tunceli'de gözaltına alınarak "Genç kadının eşyle cinsel temas sürüyor mu?" kontrolü yaptırıldı. Bu olayı daha sonra doğrulayan Tunceli Valisi Kenan Güven utandırdı şöyle yanıtladı: "Bu mayene yapılmış o kişilerin evde yapılmadığını nasıl örneceğiz? Bunda ne gibi bir terslik var?"

Necia Yüce, eşyle görüşüp buluştuğu şüphesiye gözaltına alındıktan sonra Tunceli il merkezindeki devlet hastanesine getirilerek "Cinsel temas yapıp yapımadığı" kontrol edildi. Ve "suzun süredir cinsel temas bulmadığı" tespit edildi" kerbet bırakıldı.

İnsan hakları ve kişilik haklarına yapılan bu son saldırıye karşı çevrelerce tepki ile karşılandı. SHP'li Caner TBMM'de yaptığı gündem dışı konuşmada "Bu olayı gerçekleştirenlerin hepsini lanetliyorum" dedi.

SHP Genel Sekreteri Banış Can, "Hükümet işi nerele kadar indirici. Artık insanlarımız mahremiyetine giriyorlar. Unmaz ki, bir gün kendileri de böyle bir arastırma nedeniyle burulara kadar ilimle durumlaya karşı karşıya kalmazlar" dedi.

Can, daha sonra "hükümetin yasaları hiç sayıp çözümler bir takım idarecilerle yapıldığı yeniçti sonunda idarecilerin verdiği fasiz uygulamaların bir örneğidir. Artık kocası arayan bir kadına cinsel temas kontrolünün yapılması, demokratik hak ve özgürlüklerin nerele indirilmiştir göstermektedir." diyerek bunların manevi bir işkence olduğunu belirtti. Can: "kendi aczlerini kapatmak için vatanı aşk alırmaz bası yöntemlerle ve uygulamaları basıyuyorlar. İnsanların mahremiyetine giriyorlar" dedi.

DÜZELTME

Gazetemizin 90. sayısında Türkiye'de hazırlanan "Ekme ve Hak Bildirisi" haberi ve başlığında "Ekme ve Hak" olarak yazılmış. Bu teknik hata nedeniyle okuyucularımızdan özür dileriz.

Prof. Bozdemir göztaltına alındı

Halen Fransa'da yaşamakta olan Prof. Dr. Melvil Bozdemir, tahlini geçirmeye üzere Türkiye'ye geldiği sırada, İzmir'den Fransa'ya geri dönen polis tarafından gözaltına alındı. Prof. Bozdemir'in gözaltına alınmasına gerekçe olarak 1982 yılında Fransa'da yayınlanan ve askeri rejimi eleştiren bir yazısı gösterildi.

6 gün gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakılan Bozdemir, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışan doktorasını yapmak üzere Fransa'ya gitti. Uzun süredir Fransa'da öğretim üyesi olarak görev yapan Bozdemir'in "Türk Ordusunun Tarihsel Kükeneri" adlı bir kitabı, OYAK üzerine bir çalışması ve konuyla ilgili çeşitli zamanlarda yayınlanmış araştırmaları, makaleleri var.

Canver ve Sağlar Canver ve Sağlar edildiklerini açıkladılar

Ordu üst yönetimindeki yolsuzlukların meclis gündemine getirilerek, geniş boyutlarda tartışılması sağlandı. Güneydoğu Anadolu'da Türk halkı üzerindeki baskı ve işkenceler ortaya çıkarmak, özelliikle işkence ötürülürün kaldırılmasını istemek için yapılan açılımla sürdürülmüş olan büyük katkılan olan SHP milletvekilleri Canver Canver ve Fikri Sağlar, gazetecilere yaptıkları açıklamalarda ölümlü tehdit edildiklerini belirttiler.

Her iki milletvekili sürekli olarak uyandırıldıkları üzürtü tehditlerle karşılaştıklarını söylediler. SHP'li Sağlar: "Sizce mesele çarpar" tehdidi ile karşılaştığını belirttikten sonra, her iki milletvekili, "Korkmuyoruz, olayları üzerine gitmeye devam edeceğiz" dediler.

Milletler gazetesi Ankara temsilcisi Orhan Tokatlı ve parlamento muhabiri Derya Sazak'ın bir sorusu üzerine Fikri Sağlar şöyle dedi:

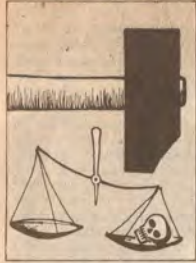
SHP milletvekili Fikri Sağlar

"Biz hergey tartışsın istiyoruz. Mazimiz temiz. Herşeyin hesabını sorabilecek insanları. Tabii herşeyi anıyorlar bizi; bunların üzerine giderseniz cense çarpar deni-

yor. Hep bu tehditler oldu. Bize cense çarparca çarpar. İnsanları biliyor. Eninde sonunda bir de öleceğiz. Ama biz gireviniz uğruna ölüyoruz. o zaman arkadaşları insanları durup bakınlar Türkiye'de ne olur oluyor. Onun için hiç korkmuyoruz."

Cüneyt Canver ise bu konu ile ilgili açıklamasında şunları söyledi: "12 Eylül oldu, anarşi terör durdu. İde ve kinemize şıkan dymuyor. Açıkça söyleyelim. Çünkü ben terörün kasıtlı olarak ırmadığını inanıyorum. Çünkü üyelerden bir tanesi bir gün önce ABD'den gelirse bu danslık dövüştür. ABD'ha onlar bizim çocuklarıdır daha hakında yorumlar yaparsa bu darbe öyle ihtilal fandan ediliyor. Bunun aşında çok ciddi bir meclis arastırması ile incelemek lazım. Biz korkmuyoruz böyle şeylerden. Herşeyin üzerine gideriz."

Biz de doğal olarak işçi sınıfının sendikal örgütü olarak DGM'nin işçi sınıfının ekonomik, sosyal, demokratik haklarına yönelik neleri kısıtladığını, bu yasanın neler getireceğini inceledik. Bunun sonucunda DGM yasa tasarımsına DİSK

olarak karşı çıkıyama karar verdik. DGM yasa tasarımsına karşı çıkan sendikler bir değıldik, ülkedeki tüm ilericiler güler buna karşı tavır alıyordılar. Ama özellikle bizim DİSK olarak bu konusaki aktif tavırımız, tarafsız kalan çevreleri de etkiledi. Başta Demekler Hukukcular Derneği, Barolar olmak üzere çeşitli demokratik kuruluşlar DGM'ye karşı tavır aldılar. Her kuruluş kendi örgütlülüğü düzeyinde de çeşitli eylem biçimleriyle tavırlarınamı belirtilirdi. Bizde de, sendikalarda işçilerin ürettiğimiz gelen güçlerini istedikleri biçimde kullanmak şeklinde geliştirdi. Dolayısıyla DGM'ye karşı işçi sınıfı ürettiği durdurarak bu yasasını çıkarmasını engellemek noktasına geldi.

1699 mülk ve 15 Mart 1973 tarihli yasaıyla anayasanın 136. maddesi değıştirilmiş ve bu maddede bir ek yapılarak Devlet Güvenciliği, Mahkemelerin kurulduğu yasaallaymıştı. Ancak, ilericiler kamuoyunun baskısı ile DGM'nin 1961 Anayasası'na ve Türkiye'nin de imzaladığı İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sine karşılığı ileri sürülerek Anayasa Mahkemesi'nde DGM Yasası'nın iptali istemi ile dava açıldı. Anayasa Mahkemesi yasayı Ekim 1975'de iptal edilecek verimden sözden geçirilmesini için 1 yıllık bir süre tanıdı.

Bu bir yıllık hazırlık süresinin sonuna doğru DGM tasarımsını gündeme getiren gerici güçler, meclis tatilini getirmen önce yasasını yasaallayışına (cubalamaya) giriştiler.

274 ve 275 sayılı sendikalar yasa-

DGM yasa tasarımsı ile, özellikle mevcut ceza yasaadındaki tüm ilericilerin başına bela olan 141 ve 142. maddeler ile diğer antidemokratik hükümler (Dernekler Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu Sözleşme Yasası'ndaki antidemokratik hükümler) yetimiyormuş gibi DGM Yasası da getirilerek insanlarımız üzerinde bir baskı kurmaya oluşturmaya istemisti.

DGM Yasası'na göre, işçiler toplu iş sözleşmesi ve grev yasaadında bir takım uygulamalarda doğan haklarını toplu kullanmaya kalktıklarında, bu eylemlerin hepsi toplu direniş, toplu eylem kabul edilirdiğinden bu durumdaki işçiler DGM'de yargılanacaklardı. Dolayısı yasa bunun doğrudan doğruya işçilerle ilgiliydi. Halbuki işçileri iddardır başı olan işçileri başbakan, DGM'nin işçilerle ne ilgisi var diyordun. Biz kamuoyunda bir tartışma yürüterek DGM'nin işçilerle ne ölçüde ilgili olduğunu açıklama ya çalıştık. Bundan kalkarak DGM sükıyönetimsiz sükıyönetim demek tir dedik. Çünkü sükıyönetimin ne anlamı geldiğini özellikle 12 Mart dönemindeki sükıyönetimlerle işçiler, hak alma yönündeki bir takım haklarını kısıtlandığını somut olarak görmüşlerdi. DGM'ye karşı çıkarken en önemli nedenlerimden biri de hukukçularımızın da üzerinde durduğu gibi, "hakimlerin bağımsızlığı" ilkesinin ortadan kaldırıldığı olmasındı. DGM hakimleri, siyasal iktidar tarafından atanıyordu.

Bu kısıtlamalar sadece toplu sözleşme ve grev yasaadında da sınırlı değildi. Türkiye'deki işçi sınıfının diğer emekçi halkın ilericiler barak tını bastırmaya yönelik bir tavırdı. O nedenle de bu yasaya karşı çıkıyorduk.

16 Eylül günü DİSK Genel Yönetim ve Başkanlar Konseyi'nin yaptığı ortak toplantısında alınan kararla kamuoyuna açıklanıyordu. "Bu karardann anayasal ve demokratik yoldan dışlanılmasına ve halkın yasa tüm ülkede genel yas ilanı, anayasal ve demokratik haklarının, DİSK'in "tabanın söz ve karar sahibi olma" temel ilkesi içinde kullanılabilmesi açısından işçi iylecinin serbest bırakılması, örgütümüzün bulundukları merkezlerde hergün genellikle öğleden sonra DİSK tartışanında sessiz mateni yürütülmesi veya mitingler düzenlenmesi".

Açıklama tüm işçileri, ilericiler ve

siyon de Alaturak anınna sızış çenken bırakmak suretiyle DGM'ye karşı protesto eylemleri başlatıyordu. Yunus dön bir yamında işçiler, ürettikleri doğan haklarını kullanıyormuş, iyletini durduruyordu. Eylem bir eğı gibi vurulan dön bir yamına yayıldı. Bir çok demokratik kuruluş yamınladıkları bildirilerle DGM'ye karşı tavır koyan işçileri desteklediklerini açıkladılar.

Devlet Güvenciliği Mahkemeleri'ne karşı DİSK'in İstanbul'da düzenlediği ve ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen mitingde yürüyüşe çıkarak işçi katıldı. Binlerce araçtan oluşan komoy Barbaros bulvarından Akarlar Dolmabahçe yoluyla Taksim alanına ulaştı.

Türkiye Postası: Ülkemizi tarihindeki bu ikinci yığınsal direniş nasıl örgütledi? Bu konuda bize biraz bilgi verir misiniz?

M. Karaca: Gerçekten Türkiye'mizde cumhuriyet tarihi boyunca işçi sınıfımızın çeşitli eylemleri var, hak arama yolunda. Bunlardan en önemlisi bildiğiniz gibi 15-16 Haziran, ikincisi ise 16 Eylül 1976 DGM'ye karşı gösterilen tavırdır. Biraz önce belirttiğim gibi DGM'ye karşı protestomuzu yükseltirken çok yaygın bir yayın faaliyeti yürüttük. DİSK'in etrafındaki demokratik örgütler de kendi tabanlarını bildirdi. Sık sık sendikalarımızın yönetim organlarını ortak top-

gürdenlerdi. Bir çok emekçi sızış çenken bir olan tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini işlettik. Bu ilşkin olarak, hatırlarsanız Bursa'da bir miting yaptık. Kamuoyunu önce kendi tabanımız etrafında bildirdik. Çünkü insanlar bir şeyi karşı çıkarken, miçin karşı çıktıklarını bilmek zorunda. Tabanın görüşünü alıp onunla birlikte karar oluşturmamak birlikte karar almak etkili yöntemdi. Biz, Devlet Güvenciliği Mahkemeleri'ne karşı kamuoyu oluşturunken öncünü muhalefet partisi olan CHP de parlamentoya karşı çıkıyordu. Gerçekten MC'nin karşısında parlamentoya karşı çıkıyordu. Yasa mecliste gündeme geldiğinde CHP de engellemelere girişti. Biz de işçilerin kendi bulacakları yöntemlerle DGM'ye karşı aktif eyleme geçme istedik. 16 Eylül günü 13'den itibaren işçiler ürettikleri durdular. O gün ve daha sonraki günlerde bu eylem 500 binin üzerinde işçi katıldı. Şu anda hatırladığım kadıyla Türkiye'ye bağlı bir sendikaların Adana Şube Başkanı DGM'

"DİSK'in 1967 yılındaki kuruluşundan 1980'deki Eylül darbhesine gelinceye kadar gerçekleştirdiği eylemlerden çıkarılması gereken çok dersler vardır bugün yararlanılabilecek"

17 Eylül günü İstanbul Barosu Başkanı "DİSK'in ilan ettiği yasaal bir mücadele biçimidir" diyor du ve tüm demokratik örgütleri yanına Aralık Barosu Türkiye Barolar Birliği ile Çağdaş Hukukcular Derneği ile anılan kararları desteklediklerini ve DİSK ile dayanışma içinde olduklarını açıklıyordu.

21 Eylül'ün çok erken saatlerinde DİSK Genel Merkez polis tarafından

konuşma genel başkanı olarak DİSK organlarını yönlendirdi. Yine DİSK'in o günkü yayınlarında da söylendiği gibi "DGM sükıyönetimsiz sükıyönetimdir" Türkiye'nin bulduğu bir belgidi. İşçilerin daha rahat anlayabilmeleri için böyle bir belgi kullanmışık. Bizim gündemimize olayı doğal olarak zalen girmesi gerekiyordu. Çünkü işçi sınıfının her düzeydeki çeşitli haklarına yönelik bir girişimdi. Ama Cumhuriyet gazetesinde bir apokotumun düzenlemesi de oraya o günkü genel başkanı Türkiye'nin çağrılması da olayı daha erken gündemimize almaya bir vesile oldu.

17 Eylül günü İstanbul Barosu Başkanı "DİSK'in ilan ettiği yasaal bir mücadele biçimidir" diyor du ve tüm demokratik örgütleri yanına Aralık Barosu Türkiye Barolar Birliği ile Çağdaş Hukukcular Derneği ile anılan kararları desteklediklerini ve DİSK ile dayanışma içinde olduklarını açıklıyordu.

21 Eylül'ün çok erken saatlerinde DİSK Genel Merkez polis tarafından

ler ve mahkeme sonuca tutuklandı. Ertesi gün de DİSK'in yürütme tutuklandıkları diğer arkadaşlar tutuklandılar. Birkaç gün sonra bırakıldı.

Özellikle DİSK Yürütme Kurulu'nun tutuklanması ile kalmadı olay. Gerici güçler yasayı çıkaramadılar ama mevcut yasalardan yararlanarak özellikle işyerilerindeki sendikali insanlarını üzerlerine yu rüttüldü. Başta işverenler sendikası eyleme geçti. İşyerilerindeki sendika temsilcilerini ve sendika militanlarını işten atmaya başladılar. Hatta işten atılanlara ilişkin işverenler sendikası bir karar yayınladı. İşten çıkarılan işçilerin hiçbir yerde iş almamaları işin isim işçilerle de okandı. Özellikle sendika militanlarının işten çıkarılması ile sendikaların işyerilerinde zayıflatılması hedeflediler. Bu konuda ge-

let güvencili mahkemelerine karşı böyle bir tavır koyarken işçi ünitumorum. Taksim'de yine bir miting örgütleyorduk. Ve mitingün yasaalanılabilecek de dikate alarak 4-5 gün, bir hafta işçileri üst-üste Taksim'de miting yapacağı biçiminde komiteler oluşturduk ve izin aldı. Yarı bir yasaalanı eresi günü tek bir miting yapabilemeye hak alabilmek için. Amaç gerçekten o günkü koşullarda bir yığınsal miting yapmaktır. Sonuçta yürüyüş ve toplantı izni almayan güncüler bir tansinde de ilk defa Türkiye'de bir aracı yürüyüş gerçekleştirildi.

Türkiye Postası: DGM eylemlerinin bu denli yaygınlaşması, yasaalanı bir ülkede engellenilemez önemli bir deney. DGM deneyini bugüne nasıl bazlarız?

M. Karaca: Tabii daha önce de söyledim, bu olay bir deneydir. Gerçekleşti. Bu olay için önce bir kamuoyu oluşturmamız idi. Bir de DİSK'in eylemsel deneylerinin üzerine bina edildi DGM eylemi. Nedir bunlar? Başta 15-16 Haziran 1970'deki olaylar. Daha sonra fabrikalardaki olaylar. Daha sonra fabrikalardaki çeşitli baskılara karşı işçilerin ürettiğimiz gelen güçleri ile ürettiği enyelenen çeşitli eylem biçimleri. Yine 1 Mayıs 1976'daki ilk çıkış. Ve çeşitli işyerilerindeki grevler. Bunların hepsinin sonucundan çıkan deneylerle DGM'ye karşı bir tavır bir eylem biçimi geliştirdi. Onun için de diyorum ki, DİSK'in 1967 yılındaki kuruluşundan 1980'deki Eylül darbhesine gelinceye kadar gerçekleştirdiği eylemlerden çıkarılması gereken çok dersler vardır bugün yararlanılabilecek. Mesela 15-16 Haziran eylemi. Çünkü yasa bir ölüç engellenilebilmiştir Anayasa Mahkemesinden döndürülmesi suretiyle. Çünkü yasa çıkması olmasın nâmen işler iş hale gelmiştir. Keza DGM direniş karşısında o günkü gerici iktidar yasayı çıkaramamıştı, tüm gücünün birleşmesi ve ortak mücadelesi sonucu. İşyerlerinde işverenler DİSK sendikalarını tanımak istemediler. Bir çok yerlerde devletin çeşitli biçimlerde bürokratik engelleriyle o sendikaların yetkisi kabul edilmedi. Ama buna karşı işçilerin güçlü ile alabilmek çok haklar vardır. Deneyin bunlar, bugün için başvurulabilecek yöntemlerdir. biridir.

DİSK Yürütme Kurulu'nun 16 Eylül 1976 tarihli toplantısında, Kemal Türkler, "İçerisinde kendisine, DİSK'e, demokrasye, insanca bir yaşam mücadelesine ve tüm ilericilerle karşı yönelik DİSK'in geleceğine olanak tanımayacaktır" diyor du. 23 Ekim 1976'da yapılan DİSK Tensiciler Meclisi'nde ise, İstanbul Spor ve Serai Sarayı işçilerin "DGM'yi edik" sesleriyle inliyordu.

1980 YILI

12 Eylül'ün 6. yılında Batı Avrupa'da toplantılar, yürüyüşler, forumlar düzenleniyor

Evren-Özal rejimi protesto ediyor

"12 Eylül hareketinin millet vicdanında ve tarihin şaşmaz terazisinde ebedette tartılıp değerlendirileceğine ve hak ettiği şerefli yerini işgal edeceğine inanıyorum."

Kenan Evren 30 Ağustos mesajında böyle söylüyor. Gerçekten 12 Eylül bugün çok daha geniş kesimlerde bir kez daha değerlendiriliyor. Baskıların her geçen gün daha da artmasına karşın diktatörlük karşısı tüm güçler seslerini daha bir güçlü çıkıyor. İşkenceler, cunta üyelerinin yolsuzlukları bir bir ortaya dökülüyor. Diktatörlük açığa eleştiriliyor, 6. yılını daha yipranmış olarak giriyor.

Göçmen işçiler de bulundukları ülkelerde boy durmuyorlar. Haklarını daha bir canla başla savunuyorlar. Türkiye'de aydınlar, demokratlar da dayanışma çabalarını, imza kampanyaları, yürüyüşler, toplantılar yapıyorlar. Diktatörlüğün demokraside dönüş manevrasını işçiyi önüne açıyor.

12 Eylül'ün 6. yıldönümü dolayısıyla da çeşitli yerlerde yürüyüşler, toplantılar, vb. yapılıyor.

Frankfurt'ta forum

13 Eylülde Frankfurt'ta düzenlenen "Türkiye'de demokrasi ve insan hakları" adlı konferans öncesi Federal Almanya'nın başkanı Bonn'da aynı konuya yönelik bir basın toplantısı yapacak. Çağrısı-nı Saarland ve Hessen eyaletleri çevre kurumları bakanları Jo Leinen (SPD) ve Joschka Fischer (Yeşiller), eski DGB Başkanı Oskar Vetter ve Profesör Server Tanilli tarafından yapılan basın toplantısı 11 Eylül cuma sabahı Bonn Basın Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Yapılan açıklamaya göre basın toplantısında emekçi general ve eski parlamenter Geri Bastian, Yeşiller'in Avrupa parlamenter Petra Kelly, SPD Federal Meclis milletvekilleri Michael Müller ve Klaus Kirchner, anayasa profesörü Martin Hirsch, gazeteci-yazar Jürgen Roth ve Türkolog Profesör Klaus Liebe-Hartkopf konuşacaklar.

Prof. Server Tanilli yaptığı çağrıda ülkemizin zengin bulunduğu

ışkence, baskı ve zulme, Kürdistan'daki katliamlara karşı çıkmaya; halkımızın insan hakları ve demokrasi mücadelesiyle dayanışmaya çağırıyor.

Hollanda'da yürüyüş ve toplantı

Hollanda-Den Haag Basın Komitesi, 12 Eylül gecesi bir toplantı ve 13 Eylül günü ise Türkiye Büyükelçiliği önünde bir yürüyüş düzenleyerek, "Türkiye'de demokrasiye geri dönmeli" istemini yitki; selliyor.

Den Haag'da düzenlenen "Türkiye akşamı"nda, 12 Eylül 1980 darbisi ile Türkiye'de demokrasinin yokedilmesine NATO ve ABD'nin rolli tartışılacak. Tartışmaya konuşmacı olarak, hükümet ortağı VVD'dan bir sözcü, sosyal demokrat muhalefet partisi PvdA'dan Piet Stoffelen gibi politikacılar, konuya ilgili uzmanlar da-

1984'de yapılan rejimi protesto eylemlerinden

ver edildi. Türkiye başlı gücünü temsil eden Doğan Güreş ise FAC hükümeti 1,5 yıldır iltica istemine yit ve pasaport vermediği için kurtuluyor. Top-

lantıda FAC hükümetinin bu tutumu protesto ederek, D. Güreş'in yazılı olarak ilticayı görüşleri okunacak.

Den Haag Basın Komitesi'nin bu

olsa," Memek etik sorduk gördüğünü söyledikleri ahlaklıksızı nedir diye.

"Benim Bursa'da bir evim var, seneler önce dini bütün, akla sahibli bir aileye vermişim kırkaya. Herkes kiraladı ödemeyi durdu işi şikayet etti, benimsenelerdir bülbesine bir sorum olmadı, kiramı muntazam verdim lanka kontosuna yatırdılar. Bu sene gittim, kiracıyı şikayet ettiler, yabancısı erkeklerle gezirmiş karısı diye. Bir aksan gittim kapılarımdan çıktılar, evimdeki çikmalarını söyledim. Beni içeri çağırdılar girmedim dedi. Kadın bencu anladı neyi evimden çıkarmaları istedikleri, ne dedi benimsenir. "Bevin eğer ben de bu günümün senelerden beri kızıyordum, ne de senin evin kızıyordum ödeyebilirim". Kardeşim sağdırm kaldım. İlaikattin millet açınıyor ama nasıl, eğer de onlara soru."

"Büyük bir nüfusa sahip birim gazaide varabilir miye? İki sonuyuz. Yanlı buya "Zime

betlerde çok şikayet dinledik. Yok ki öğlen üzeri karmızı açıldı, bir Türk lokantasına girdik. Yememizi yerken yan masadan dinliyoruz: "Evren paşa geldiği zaman bizi anarşiden kurtardı diye sevindim. Fakat bu sene içinde bir kaza yaptım, buradan arabamın parçalarını otomobil klübü gönderdi hem de hiç para almadım. Fakat kardeşim Yeşil-kırdı Sirketi aramda 3 gün mekik dokudum, yine çekemedim. meğerse gülmek komisyoncuları varmış. onları gönderdim otomomus bu iş, her tarafta rivayet yaygındır da isim rivayet verince başladıkları sonra 1 günde oldu."

Otobüs durağında bekleyen iki şahıs, yanına bir komşu tutuyordu. "Bu senedeyim de bir parçım ne iş yapabilirim temelli dinlesem deyim. Artık gidecekim temelli, kararmı da kesin. Fakat iş fazla kaldım, canına yetti. Su Özal bir işte karban adımı girdiklerinden sonra."

Sıkıyık sıkıyık sıkıyık sıkıyık

girişimi, Hollanda baş ve demokrasi güçleri arasında yararlı bir tartışmayı da başlatacağı benziyor. Çünkü, soyut olarak baş ve demokrasiyi savunan ancak, onu kimin tehdit ettiğini görmeyen ve görmek istemeyenler, Türkiye örneği ile özetlemek istesen bu mesajdan rahatsız oluyolar.

Bonn'da basın toplantısı

13 Eylülde Frankfurt'ta düzenlenen "Türkiye'de demokrasi ve insan hakları" adlı konferans öncesi Federal Almanya'nın başkanı Bonn'da aynı konuya yönelik bir basın toplantısı yapacak. Çağrısı-nı Saarland ve Hessen eyaletleri çevre kurumları bakanları Jo Leinen (SPD) ve Joschka Fischer (Yeşiller), eski DGB Başkanı Oskar Vetter ve Profesör Server Tanilli tarafından yapılan basın toplantısı 11 Eylül cuma sabahı Bonn Basın Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Yapılan açıklamaya göre basın toplantısında emekçi general ve eski parlamenter Geri Bastian, Yeşiller'in Avrupa parlamenter Petra Kelly, SPD Federal Meclis milletvekilleri Michael Müller ve Klaus Kirchner, anayasa profesörü Martin Hirsch, gazeteci-yazar Jürgen Roth ve Türkolog profesör Klaus Liebe-Hartkopf konuşacaklar.

Mahkeme kadın işçiye hak verdi

FAC Federal İş Mahkemesi, anne olanlar hakkında verdiği bir kararla bu zamana kadar tartışılmalara yolaçan bir konuyu açıklığa kavuşturdu.

Karar göre, doğum yapıp, analık izinden yararlanırlara, yıl sonunda işçilere yapılmakta olan 13. maaş veya Noel parası gibi ödemelerde, bu izni kullandığı gerekçesiyle, izinden geçen süre için kesinti yapılmaz.

Kararda, ancak toplu sözleşme veya işçinin işverenle yaptığı kişisel anlaşmalarında kesintiyi öngören bir maddenin bulunması halinde bunun mümkün olabileceği belirtiliyor. (FAC Federal İş Mahkemesi karar 5 AZR 391/85).

Doğum yapıktan sonra yasal doğum izninin arkasından "Analık izni" ni kullanan bir kadın işçiye işverenin izinde geçen süreyi keserek öde-mek istemesi üzerine işçinin açtığı dava lehine sonuçlanmıştı.

Canan Demircapa dayanışmalar için teşekkür ediyor

Demircapa olayında bakanlık araştırması

Gazetemizin geçen sayılarında yeralan, Krefeld yabancılar dairesinin sınırışı ettiği Canan Demircapa ile ilgili olaya tepki ve protestolar sürüyor.

Çeşitli demokratik kişi, örgüt ve kuruluşların, kiliselerin, basın-yayın organlarının bu konuda yaptıkları girişimlerden sonra olay yeni boyutlar kazandı.

Canan Demircapa ile ilgili olarak olaydan hemen sonra Kuzey ren Vestfalya (NRW) eyaleti iş-

Canan Demircapa

li Krefeld Türk İşçileri Yardımlaşma Derneği'ne bir kart yazarak kendisi ile dayanışmalarından ötürü teşekkür etti. Canan Demircapa kartta şöyle diyor:

"Benim için çok büyük katkılar da bulduğumuzu öğrendim. Hepinize sonsuz teşekkür borç bilirim. İnanıyorum ki buca mücadelenin sonunda ellerimiz boş kalmayacak. Fakat yine de mücadelede bir an olsun vazgeçmememiz gerekiyor.

Bir an evime kavuşmak istiyorum. Bunun da sizinle müca-

Michael Müller ve Klaus Kirch, anayasa profesörü Martin Kirch, gazeteci-yazar Jürgen Roth ve Türkolog Profesör Klaus Liebe-Harckort konuşacak.

Prof. Server Tanılı yaptığı çağında ülkemizin siyasi bulundukları duruma değinerek şöyle diyor:

"Elbette, ülkemizde bu gerçekleri bilerek yaşayan halkımız, aydınlarımız, gerçekçi, dürüst politikacılarımız, din adamlarımız bunlara ilişkin görüşlerini, ülkedeki kesitli anlatım olanaklarını sonu na kadar kullunarak ve değişik araçlarla dile getiriyor ve çekiş yolları arıyor.

"Türkiye ve Aydınlanıya Dayanışma Girişimi'miz ülkemize canlı bağlarını sürdüren aydınlarımızın, göçmen işçilerimizin yanı sıra, Avrupa'da yaşadığımız da o araya bir katkı sağlayacak biçimde, görüş ve düşüncelerini açıklamalarını yararına inanmaktadır."

le mi acaba?"
Hayır, Vatandaş 12 Eylül'ün contentsını kolmuşludundan bahsediyor. Eyten-Ozal'ın illüzyon başlarına açtıkları derinden konuşuyor. "Kardeşim nereye gittiğini söylüyor. 9000 mark para harcadım 4 haftada, ayağıma bir çorap dahi almadım," diyor biri. Bir baskıcı askıya kartında "ben namussuzluğun bu kadar mesrulluğunu hiç görmemişim. Alınmaları kıyımın açık çarşılar diye, fakat Almanlardan utanırım Türkiye'de gördüklerinden sonra. Keşke bizinkiler de açık çarşılar değil, alacaklı başlıysa büyümeyiş-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

Bedelci genç hakkı çıktı

Duisburg'da yürüyüş

12 Eylül darbesinin 6. yılında faşist diktatörlük Duisburg'da 13 Eylül günü yapılacak bir yürüyüşle protesto ediliyor. Yürüyüş Avrupa'da Dev-Genç, Birlik Yolu, DİBAF, Devrimci Kurtuluş, FİDEF, Gerçek-ADK, Göçmen, İşçi Gerçek, KKDK, KOMKAR, KURDKOM düzenledi, Devrimci İşçi, Kürdistan Devrimleri ve TSK-DK destekliyor.

Adı geçen örgütlerin bu amaçla yayımladıkları çağrıda cuntanın bugüne kadarki uygulamaları anlatılarak şöyle deniyor:

"Eren-Ozal rejiminin tüm bu insanlık dışı uygulamalarına karşın, Türk ve Kürt halklarının güdük ve demokrasi mücadelesi sürdürdükleri, işçi sınıfının İzmir ve Eskişehir mitingleri, tükenen aletlerinin baskılara boyun eğmemesi, aydınların, doktorların ve avukatların anti-demokratik uygulamaları kınayan muhalefeti, öğrencilerin protesto eylemleri anti-faşist mücadelenin yeni kitlelere yayıldığını ve giderek güçlendiğini açıkça gösteriyor.

Biz F. Almanya'daki Türkiye ve Kürdistan'daki demokratik işçi örgütleri olarak, bu zorbarejime karşı çıkmayı, onu teşhir ve protesto etmeyi bir insanlık görevi olarak görüyoruz. Tüm yurtsever, demokrat devrimciler; zindanlarda çürümüş istenen, idama yargılanan politik tutuklulara sahip çıkmaya;

İşyerinden izin alarak iki aylık bedelli askerliğini yapmak üzere Türkiye'ye giden gençler, askerlikle geçen süresini İsviçre'ne, bu günün işsizlerinden kesinti yapma hakkını vermez. (FAC Federal İş Mah. karar Az: 8 AZR 475/84).

Mahkememin kararına neden olan olay tekstil fabrikasından çalışan Türkiye'li bir gençtin başından geçmiştir. İşveren gençin 19 Şubat'tan 3 Mayıs'a kadar askerlik için izin verir. Buna karşın gençin toplu sözleşmelerdeki hakkı olan 30 günlük izni zindan, askerlikle geçen süreyle karşılık 5 gün keserek, 25 gün izin vermek ister. Ayrıca yillik izninde, yine toplu sözleşmelerde güvence altına alınan izin parasında 30 gün üzerinden değil, 25 gün üzerinden ödeme kalır.

Duruma itiraz eden gençin dava açması üzerine federal iş mahkemesi genç hak veren yukarıdaki karar aldı.

SENDİKACI GÖZÜYLE

1987 işçi temsilciliği seçimleri

1987 yılı FAC'deki tüm işyerlerinde "işçi temsilciliği" (Betriebsrat) ve ÖTV sendikasının görev alanına giren kamu hizmet sektöründe de "personel komisyono üyeleri" (Personalar) seçimlerinin yenilenmesi bir yıl.

İşçi temsilciliği işyerlerinde; yürürlükteki yasa, yönetmelik ve toplu sözleşmelerin ışığında, çalışanların çıkarlarını koruyan, geliştirilmesi yolunda uğraşı veren "yasal" bir kuruluştur. İşçi temsilciliği "sendika" bir kuruluş değildir. FAC topluluğunun yerlisiyle, yabancıyla hala kanıtrağıdır bu konunun iyi anlaşılması, temsilcinin sendikaların "alt organ"ı olmadığının kavranması gerekir. Aksi halde seçilecek işçi temsilcilerinin "beklentisi" sonsuza yukselir, işyerlerinde çözülmemesi sorunlarına yanlış kişi ve kuruluşların "açılımları" alışkanlığımız devam eder.

Seçimlerin genel olarak 1 Mart ile 31 Mayıs 1987 tarihleri arasında yapılacak. Buna rağmen, izin devresinin hemen ardından FAC'deki tüm işyerlerinde ve sendikal çevrelerde seçimler üzerine tartışma, çalışma ve hazırlıklar perde arkasında da olsa, kulislerde de olsa başladı bile. Şimdi yapılması gereken, konuyu işyerlerinde ve sendikal örgütlerde yoğun bir biçimde tartışmaya çekmek ve tartışmaların sonucunda aktif adayların seçilmesini sağlamak olmalıdır. Bir başka önemli konu da, zaman olgusudur. Geçmişin deneyleri, aday ve listelerin "taslak" biçiminde de olsa bu yılın sonunda, fakat en geç 1987 başlarında şekillenmiş gösterilmelidir. Bu nedenle, işyeri içi ve dışı sendikal toplantılar dikkatle izlenmeli, aday önerileri

buralara getirilmelidir. İşçi temsilcilerinin, emekçilerin çalışma yaşamına damgasını vuran ve onların çıkarlarını kapsayan, sosyal, personel ve ekonomik sorunlarındaki görevleri yanında, onların temsilcilik konularını FAC'de de işlen politik alay ve kararlarla güvence altına bir oranda politik anlam ve önem kazanmaktadır.

Yaklaşmakta olan 35 saatlik çalışma haftası kavramından elde edilecek sonuçların uygulanmasından tutun, Çalışma Teşvik Yasası'nın 116. maddesinde yapılan değişikliğin ardından, grev alanı dışında kalan işyerlerinde, grevlerin etkisiyle kısa çalışmanın "gerçekten" yapılabilmesinin saptanması kadar, yeri seçilecek işçi temsilcilerine çeşitli çevrelerin verdiği önem göstergesidir.

Doğaldır ki bu "cevrelerin" başında, kendilerinin güdümünde, olayların ekonomik olduğu kadar, politik önemini karayamayan temsilcilerin seçilmesi yönleniminde çalışan işverenler gelmektedir. İşverenler bu kez de, hem de geçişte orantı daha aktif olarak seçimleri etkilemeye çalışacaklardır.

Diğer yanda işçi temsilciliği seçimlerinde birlikt sendikaların gücünü bilmeye çalışmaları, hem de "işçi sınıfı adına" yapılacak grup ve gruplar da çıkacaktır. Geçmiş bu tür grupları kimin hizmet ettiklerini görme açısından ibret alınacak örnekler doludur ve bu örneklerden ders alınmasının zamanı gelmiştir, geçmektedir.

Zorlaşan ve daha da zorlaşacak olan ekonomik ve politik koşullar bizlere 1987 işçi temsilciliği seçimlerinde DGB ve OVA

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

krasını, bir ucun selim selim kırışıkırışık dıyebilirim". Kardeşim saydım kaldım. Hakikaten millet geçiyor ama nasıl, gel de outlara sor."

Bu derin verandasa anlatılarına göre yazılırlar mıdır diye soruyoruz. Yanıtı basır: "Bine gittimden önce pasaportumu uzatmak için konsolosluk gittim Stuttgart'a. onlar gönderdi beni Karlsruhe'e. Gittim Karlsruhe'e ve onlar gönderdi tekrar Stuttgart'a. Hangisinin bilicesinde aldığımız bir türlü bulamadık. Kardeşim uğraştırıyor bizi bunları yazıyorduk diye?"

Vatandaşlarla yaptığımız sohbet-

Türkiye Postası temsilcisi Yunanistan'daki son gelişmeleri bildiriyor

Yunanistan mektubu

Yunanistan'da, temmuz-ağustos aylarında kavurucu sıcaklara rağmen hareketli günler yaşandı. Hükümetin uygulayma koyacağı yeni ekonomik önlemlere karşı işçiler, tüm emekçiler ülke çapında greve, protesto gösterilerini sürdürdü. Ekim ayında yapılacak yerel seçimler için sol güçler ve toplumsal ilerleme güçleri bir yönünde somut adımlar attı, hemen bütün şehirlerde, semtlerde, başta Atina, Pire, Selanik, Larissa gibi büyük şehirlerde ortak seçme isteleri ve programları hazırlandı.

PASOK hükümetinin politik gidişatındaki kıvrım daha açık oldu. Hükümetin daha tutucu bir politika izlemesine paralel olarak, hükümet partisi diğer politik görüşlere tecrübe ediyor. Yerel seçimler cephesinde tecrübe olması açığa çıkıyor. Sol güçlerin içinde yerli seçimler için güç kü birleşim yapmaya hazır. Birlik istemi, ilencisi, sol güçlerden, PASOK içindeki radikal sol eğilimlerden, hükümet partisinin tahrip ettiği güçlere karşı, bu politika karşı çıkıldığını ifade ederek, yarı buluyor. Sol güçlerin dışında da birliği olumlu karşılayan gruplar var. Başmiza özerk bir yerel yönetim için, bunun güyüne alınması için mücadelede sempa duyuyorlar. İki parti sisteme, iki alternatifli-

liğe karşı çıkıyor, eğitim temelinde seçim seçimi savunuyorlar. Gerçek de-ğışiklikten yana olan güçlerin çıkarları doğrultusunda yeni gelişmelerin gidişini için uygun ve olumlu sonuçlu birliktir olduğu ve geniş halk kesimlerinin onayını alıyor.

Yunanistan'da Kürt halkına baskılar protesto edildi

29 Ağustos günü faşist cuntanın Kürt halkı üzerindeki baskı ve cinayetlerini ve Irak'a girmesini protesto amacıyla Atina'da bir yürüyüş düzenlendi. Yunanistan Uluslararası Demokratik Dayanışma Komitesi'nin de yardımıyla yürüyüş düzenleyenler: Devrimci Kurtuluş, Devrimci Sol, İGD, TRK-B, Yektiya Sosyalist, THKO, TSIP, TREP, PPKK, TKSP, KSSE (Avrupa'daki Kürt Örgütleri Birliği) ODYS (İran Demokratik Örgütleri Birliği) İran Fedai (çoğunluk) gençliği, ELFE (İrak Demokratik Örgütleri Birliği).

Atina'nın Propilö meydanında yürüyüş başlayan yürüyüş kortejinin başında Dayanışma Komitesi Genel Sekreteri ve KNE (Yunanistan Komünist Gençliği) temsilcisi yer aldı. Ortak pankart altında "faşist cunta Kürtistan'dan defol!", "Düşmanı tekfir, emperyalizmdir!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Halkların karlı Amerika" sloganlarıyla şehrin en işlek caddelerinden geçildi. Ortak imzalı bildirisi dağıtıldı.

Yürüyüş Türkiye Büyükelçiliği'nin önünde son buldu. Büyükelçiliğe bir protesto bildirisi bırakıldı. "Katil Evren", "Faşist cunta Kürtistan'dan defol!" sloganları haykırarak dağıtıldı.

PASOK ve Yeni Demokrasi Partisi solun ve ilencisi güçlerin birliğini engellemeye, birliğin önüne zorluklar koyma amacıyla, iki parti sisteme prim veren seçim seçimi onaylayan, radyo ve televizyonda birliğin seçim konuşmalarına bir dizi yasak ve kısıtlama koymakta ısrar ediyor. Geniş

güçler bu yasakların, kabulü imkansız kararların feshedilmesi ve eğitim temelinde seçimlerin gerçekleştirilmesi istemini öne sürüyorlar. Kamuyuna, hükümet çevrelerinde sol güçlerin yerli seçimler için birliği anti-PASOK cephe olarak gösterme çabaları gözleniyor. Başbakan Papandreu ile haziran sonunda görüşen YKP Genel Sekreteri Harilaos Florakis'e, görüşmeden sonra gazeteciler bu konuda sordular. Florakis, "Benim görüşüm göre bu bir ıccattır. Biz cephe değil, birlik için konuşuyoruz. Bizim amaçladığımız şeydir: Sol güçler yerli seçimler kazanmak için birlik olunsunlar. Eğer bu anti-PASOK cephe olarak anlaşıyor, bugün PASOK'un tek başına seçimlere gitmesi, belediyelerde anti-YKP tutum almaya nasıl anlaşılacak? Neden aynı zamanda bu denli geniş sol güçlerin birliği anti-PASOK da, hükümeti temkil adayları seçmek için anti-sol ve anti-cephe girişimleri karşı birleşen değil? Sol ve ilencisi güçlerin birliği ne anti-PASOK ne de PASOK dostu değildir. Ne muhalefet cephesi ne de elektirik bir denge sağlar. Zamanın en uygun ve gerçekçi istemidir" dedi. Gençlik de çözüm yolunu sol güçlerin birliğinde görüyor. KNE Genel

İşçiler ülke çapında grevlerle Pasok hükümetinin yeni ekonomik önlemlerine protesto ediyor.

Sekretarı Yorgas Grapass "Gençlik yerel seçimlerde paslı bir izleyici olarak kalamamaktadır. Yerli seçimler sadece baskı değil, yerli istemlerle sonuçlanmalıdır. Toplumda cunta, radikal örgütler ülkemizde değişim yolunu açabilir. Yaşam şartlarından ciddi sorunlar, yaşam düzeyi, işsizlik eğitim sorunları, yozlaşma, spor tesislerinin ve kültür tesislerinin yokluğundan, uyuturucu maddeye kadar gençliğin tüm sorunları ile başlıyoruz" dedi ve gençlik örgütlerinin birliği savundu.

PASOK hükümeti, ekim ayındaki seçimler dolayısıyla yürürlüğe koyacağı -hâzırda birçok yönlenyle yürürlüğe olan daha sert ekonomik politikayı açıklıyor. Sevimlerden sonra yasalasacak ve bütünüyle uygulanacak "serbest piyasa ekonomisi" büyük teltiller için toplu işten çıkarmalar, kamu işletmelerine yeni yapımlar, fazla mesai uygulaması için sınır artırılarak, işçi gelirlerinin daha da düşmesi, ağır vergi, sosyal sigortaların bütçe açıklarına karşı yeni vergi haracı, sigorta primlerinde artış, emeklilikte sınır koymak, büyük teltillerle yepyeni kolsayıklar anlamına geliyor. Halk korkunç pahalılık karşı sıra "büyük kemige dayandı" diyor. İşçilerin mücadelede sonucu kazandı, temel hakları tehdit ediyor, sendikalar hareketleniyor işçilerin yolları saldırlar oluyor. Gençlik serbest piyasa ekonomisi işsizliğin korkunç sonuçlarına karşı mücadele ediyor. Malye Bakanı Bükseren AET komitesi ile, hükümetin 1987 için ekonomi politikasında yeni "tamamlayıcı önlemler" üzerinde görüşülmesini reddetmedi. AET'deki meşketlaşma

(Hükümetin bir faşizm) "Gerekçe zarar bizim salfanımızdır. Bu gerek zarar emekçilerin çıkarları için mücadeleyi sürdürecektir" denildi. Tam işçileri Konfederasyonu da Eylül ayında ülke çapında protesto eylem ve yürüyüşleri yapmaya karar aldı. İnşaat İşçileri Sendikası'nın 13. kongresinde ESAS-5 büyük basım elde etti. Tüm inşaatçıların birliğinde 728.000 çalışanı 212.1 ile 7 üyeli, PASKE (PASOK) yüzde 21.2 ile 7 üyeli, DAKK ("İç" komünistler) yüzde 4.1 oyle bir büyük aldı.

ABD Büyükelçisinin Yunanistan'ın ekonomik gelişmesi yönünde destekler vermesi işçilerin mücadele olarak kamuyunda geniş tepki doğurdu. Amerikan Kongresi temsilcileri heyeti 8 temmuzda hava yoluyla nihai teftiş geldi. Genç kesimler bunu "onur kırıcı bir kontrol" olarak nitelendi. "Terörizm" karşı ABD ile bu işi ıskırlığı ABD-Yunanistan karşı ıccat anlaşılmalıdır denini oluşturun. Aynı şekilde ABD-NATO ve AET'nin dayatmalarını sonucu ülkedeki Libya diplomatları yası azaltıldı. Yunanistan'ın anti-Libya yaptırımları boyun eğmesi. "anti-terör" işbirliği, ülkedeki işlerin kalması, silah sistemlerinin yerleştirilmesi ve buna bağlı nükleer silah yerleştirilmesi büyük tepkilere yol açıyor.

26-27 Haziran'da Lahve'de yapılan ziraat ve konferansında gerek ekonomik, gerekse politik sonuçlan olmuştur. Kararlar Yunanistan için korkunç bir ekonomik ve politik haraç oluyor. YKP Avrupa Partisi'nin milletvekili Efkremidis. "Zirve konferansı bir komedi, aynı trajik Yunan, Kıbrıs ve Türkiye halkı için çok

sessizliği, 12 yıldır Türkiye'nin Kıbrıs'ı işgal etmesi, işgal bölgesine Özal'ın gezisi ve tahrik edici açıklamaları karşılıklı tek kelime edimemesi, konsenjin de içinde tek bir üknenin bile tamımadığı bu devletin tanınması oluyor. İnsan hakları ve sosyal dayanışma için büyük beyanlarda bulunuyorsunuz, ancak gerçek ortaya çıktığında gözükmediği önemli çıkarlar karşısında susuyorsunuz." dedi. Kamuyunda Özal'ın gezisi. AET ve NATO nun kutlamalarıyla gerekse, Denktas sahte hükümetinin diplomatik tanınması için bir başlangıç seferi ve Kıbrıs'a tahkiklerini bir parçası olarak değerlendirildi. Ancak ABD ve NATO planlarıyla tam uyum içinde olduğu, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'da geniş bir bölgede Kıbrıs'ı sömürme işine halle getirmek olduğu belirtildi.

İşçi gençlik sorunları tartışıldı

30-31 Ağustos tarihleri arasında da Petra'da 10-14 Eylülde yapılacak olan 12. KNE-ODİGİTS festivali-ne hazırlık olarak ön festival yapıldı.

Petra'da binlerce kişilerin katıldığı festivalin birincisi günü KNE Merkez Birliği üyesi ile İGD temsilcisi birer konuşma yaptı. Zengin

"Misafir"den azınlığa...

Türkiye'den Federal Almanya'ya ve diğer gelişmiş kapitalist Avrupa ülkelerine 1960'lar'da başlayan işgücü göçünün kalıcı eğilimleri taşıdığı, daha 1970'lerin ortalarında görülmeye başladı. Ama, bin yılların deneyiminden süzülüp gelen "Göçleri geri döndürme" deyinir bir kez daha doğrulanacağını seslenilen, hele hele bu olguyu ciddiye alıp çözümlerine yönelik çalışmaları "kacılık" doğrultusunda sürdürmeye planlayılanların sayısı bir hayli azdı. Geçici olarak geldikleri toplarlara yerleşmeye düşünenlerin kendileri bile bu gerçeğin ve bu geleceğin kapıyı; hattı adeta utanı sakiyordı kalıcılık eğilimleri.

Gençlik psikolojisi güçlenirken kendilerini, yaşam biçimlerini, içinde yaşadıkları toplumla kaynaşmalarını oluşturdular, karar-

yenlerin oranının yükseldiğini gösteriyor.

Pek çok anaristma, istatistik ve gözlemle desteklenen tesbit günümüzde şöyledir: "Misafir"ler kalıcılaşmıştır ve azınlık olma süreci başlamıştır. İlk gelenlerden bir bölümü, emekçi olarak veya "özelliklerinin geri kalan bölümünü" memleketlerinde geçirmek için geri döndürörları da, bunlar, kendileri dönerken çocuklarını evlendiren Federal Almanya'ya yerleştirilerek; gelenler, damatları getirterek ailenin bir ayağına göç topraklarında bırakmaya dikkat etmemektedirler. Bunun anlamı, geri dönerlere ve dönercelere karşı men 1.5 milyon kolay kolay alına düşmeceği bir Türkiye azınlığın bugünkü ve gelecekteki yerleşik varlığıdır.

manya'daki Türkiye'nin nüfusun yüzde 98'i'ni emekçiler ve emekçi aileleri, en azından yüzde 95'i'ni dar anlamda işçi ve işçi aileleri meydana getirmektedir. Demek ki Türkiye'li kitlelerine yönelik bu çalışma, hem örgütlenme çabası, bir demektir emekçilik bu azınlığın ezici çoğunluğunun işçi konumuna geçişinde bulundurmaz zorundadır.

Bu kitlelerin ortak özelliği bulundukları toplumda yabancı olmak (ve bunun ulu açığı tüm sorunları) ve işçi olmaları (kapitalist toplumda işçi olmanın yararları tüm sorunları).

Aynı kitlelerin bir başka özelliği ise, Federal Almanya'da işçi konumunda bulunmaları birlikte geldikleri çevre ve toplumsal kesim içindeki kendilerini büyük farklılıklarla karşı bulundukları.

laştırmakla karıştırmak ve bunun sonucunda, kendi politikalarını fanatikle uygulamaları eğerinde olan soven sağ, fanatik dinci kesimleri meydana böy bırakmaktadır. Azınlığın işçi özelliğinin unutulup sağ yabancılaşmışlarının öne çıkılması, yeni kitleyi geriye itici bir yaralı olabilir.

Azınlık çalışması ve örgütlenmesi her zaman, her yerde güçtür. Yabancı ve baskıcı bir çevrede kendi kimliğini koruma çabası güçlenmektedir, ço kültürlün en tutucu, en fanatik öğelerine sıkıca yapışma eğilimi kazanmazlar olarak atılmaktadır. Azınlığın birleş-tiren ana kök-kapitalist toplumda sınıf bilincinin geliştirilmesi, kö-retilmesi yolundaki büyük çabalar da heksa bu kalırsız-çözüm zemininde bulundukları daha güçlü farklılıklarla karşı bulundukları.

Oya BAYDAR

Hüsnü Şengül'le bir söyleşi

Haydar Tuç/Hollanda

Hollanda'da özürlü bir Türk genci başarıdan başarıya koşuyor

Hüsnü Şengül'le yaz tatili sırasında Hollanda'nın Tilburg kentinde çalıştığı "Yabancı İşçiler Kurumu"nda tanışıp görüştük. Bu yabancı işçiler kurumunda sosyal çalışmacı olarak görev yapıyor. Hüsnü Şengül bir yandan çalışırken bir yandan da okuyor. Ailesine göre iki yaşında salıncaktan düştükten sonra, doktorlara gördü geçirildiği çocuk felci nedeniyle özürli kalmasında karşın yüksek öğrenimini Spor Akademisi'nde sürdürüyor.

Kusacası Hüsnü Şengül hem kendi kendini aşıyor, başarıya koşuyor, özürüne meydan okuyor ve hem de çalıştığı yabancı işçiler kurumunda bütün göçmen işçilere yardımcı olma çalışıyor.

Hüsnü Şengül ailesi ile birlikte dünyaya geldiği Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinde 11 yaşında için geldiği Hollanda'da ilkökulu, ortaokulu ve liseyi bitirdi. Yakınları da Spor Akademisi'nin bitirecek.

Türkiye'ye biraz zor konuşabiliyor. O nedenle bilemez daha çok Hollanda konuşmayı tercih ediyor. Eğer bizim Hollanda'da yaşamakta zorluk çektiğimiz işçilerle Hollanda'da iş Türkiye'ye karşı bir dil kullanıyor.

Kendinden emin görünün Hüsnü Şengül hem kendi ulusal kimliğini, özbenliğini koruyup geliştiriyor ve hem de içinde yaşadığı Hollanda toplumunda kişiliği bir rol oynayan, Hollanda toplumuna sağlıklı bir uyum sağlayan örnek bir kişilik portresi çiziyor. Ama hiç kuşkusuz bu kolay olmuyor. Çünkü o, bir yandan içinde yaşadığı aynamı tutumlarına karşı bir yandan da Türkiye hükümetlerinin sağır, duyarsız ve umursamaz tutumlarına karşı savaşım yürütüyor. Hüsnü Şengül, Hollanda'da kendisi gibi özürli olan arkadaşlarıyla, 100, 200 ve 400 metre koşu dallarında yarışıyor.

Hüsnü Şengül

Hüsnü Şengül aldığı belgelerle donatıldığı, aldığı onun üzerindeki madalyalarını görürük. Madalyalar Hüsnü'nün elinde saklım şaka donuyordu ve Hüsnü bütün bunları çok doğa karşıyordu. Bütün bu spor faaliyetlerinden aldığı ödüllere ilişkin haberler Hollanda basınında da yer almış. Hollanda basını kendisinin övgüyle sözledi.

Hüsnü Şengül, 1983'te Türkiye Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan 1984'te Amerika'da yapılan özürli olimpiyatına Türkiye adına katılmak istediğini, bu konuda kendisine izin verilmesini istedi. Hüsnü Şengül, ilgili bakanlığın işi isten geçtikten sonra gelen cevapta Hollanda'da aldığı derece-

lerin Türkiye'ye bildirilmesini isteyen bir dizi bürokratik engellerle karşılaştığından özürli olimpiyatına katılamadı.

Hüsnü Şengül'ün şimdi bir işte var hepimizden. Hüsnü'ye göre Hollanda'da pek çok özürli var. Bunlar dünyaya küsup işlerine kapanyolar. Oysa bu yanlış. Bütün özürli biraraya gelecek toplum yaratır ve yapıcı bir üyesi olabilirler. Hüsnü bu konuda kendine düşen herşeyi yapmaya hazır olduğunu bildiriyor. Birlik hedefinin özürli biraraya getirmek, onlarla yaşamın güçlüklerini paylaşmak olduğunu söylüyor. Bu konuda hepimizden kendisine yardımcı olmasını istiyor. İşyerinin özürli belli oranda istihdam etme yükümlülüklerini anımsatıyor. "Onbinlerce işsiz varken bir bu mülk çözümünü arayan sorun" gibi bir saçmalığa ve yanlış düşülmelerini istiyor.

Kendisine daha nice başarılar diyerek ayrıntıların arkasında bütün bunlardan karamsarlığa kapılmayan, kendisi ve toplumsal eşitsizlikleri aşmaya kararlı, savaştan, yaşam dolu bir insandan ayrıldığını duyumsuyorduk. Hüsnü Şengül'ün hepimize örnek olması umut ve dileğiyle.

Danimarka gönüllü muhabirlerimiz bildiriyor

Barış ve ilerleme için eylem

Canan AKIN

16-17 Ağustos günlerinde Kopenhag'ın Faelledpark'ında, Danimarka Komünist Partisi'nin yayın organı Land og Folk gazetesinin 11. festivali yapıldı.

Bu yıl İran-İrak-Türkiye aynı cadırı paylaştı. Barış cadırı. her iki gün barış cadırında program vardı. Tudeh, Fedain (Çoğunluk), Irak Komünist Partisi ve İKP'nin, 18 Mart 1986 tarihinde kabul ettikleri ortak bildirimin okunmasıyla program başladı. Aynı gün, "ABD savaş istiyor" konulu bir panel yapıldı. Bunun yanı sıra üç farklı tanıtıcı konuşmalar yapıldı. İran halkı oynayan ve şarkılan oynandı ve söylendi. Değerli sanatçımız Heval, her iki gün barış cadırında program yaptı. Sanatçımızın ilk noktası barış türküsüyü ve Azeri bir sanatçının ardından insanları barışa çağırıyordu.

Barış cadırından partilen tanıtıcı yayı ve çeşitli materyaller sergilenmesi de yapıldı. İranlı kardeşlerimiz festivalin alışın hayata içlemişlerdi. Bu hali büyük bir be-

lafa yiyebildiniz. Şiş ocağının başında sürekli bir kuyruk vardı.

Festival ebbette barış cadırından ibaret değildi. İlerleme meydanında Pravda'nın yeni, Kopenhavn meydanında Bulgaristan şahnesini dayansına meydanında Latin Amerika cadırını, Küba Komünist Partisi'nin yayın organı Gramma'nın yeni, Portekiz Komünist Partisi'nin yayın organı Alfredo'nun yeni, DDR, Polonya, Macaristan'la ilgili yerler bulabildiniz. Bunun yanı sıra DKP'nin tüm şubelerine ait yerler de vardı. Tüm bu yerlerde kültürel etkinlikler, tartışmalar, konuşmalar yapıldı. Özellikle Pravda'nın şahnesinde yapılan tartışmalar çok sayıda insan tarafından, büyük bir ilgi ile izlendi. Birinci gün yapılan tartışmanın konusu "Basının sorumluluğu ve barış ve yumasına için savaşım" idi. İkinci gün de "90'ların 2000 yılına değeri yaşamı"ydı.

Festival alanında çocuklar için bir yer ayrılmıştı. Çocukların şahnesinde, ikinci gün, Albertstund göçmen işçi derneğinin çocuk korosunun programı vardı. Şahnenin nündeki gayra anneleri-babaları-

çeşitli etkinlikler oldu. Kâh DDR'li jimnastikçiler gösteri yaptı. Kâh Sovyetler Birliği'nden gelen hokkabaz çocukları sağırtı, kâh amcar-teyzeler çocuklara çalıp söylediler. Bu şahnenin biraz ötesinde 10 kron verip uçurtma yapabildiniz. Festivalin son günü, üzerlerinde görevli giysileri olan her yasta partiler Nikaragua için kırmızı karanfiller sattılar. Kocaman kıpkırmızı

bin karanfil çok kısa sürede bitti ve 10 bin kron Nikaragua için toplandı. Onbinlerce kişinin katıldığı 11. Land og Folk şenliği ocağın nından çıkan dumanlar, nefis kokular ve her yerden gelen müzik sesleriyle bitti. Yine dağlar gibi bira tüketildi ama tüm bunların yanı sıra, bu festival aracılığıyla, binlerce yürek dolusu dayanışma-dostluk-sevgi üretti.

"Yolda yürürken ateş ettiler"

Bu sözler, bir göçmen kadın işçi tarafından basın toplantısında gazetecilere söylendi. Danimarka'da giderek sıkılan işçi saldırlarına bu sözlerle, başkent Kopenhag'a yakın bir yerleşim bölgesi olan Ishøj'da meydana geldi. Bölgede yaşayan Türküvli işçiler arasında büyük tepki uyandıran olayda, kadın işçi, yolda hiçbir şeyden habersiz yürürken etrafındaki evlerden ateş açılması sonucu sırtından yaralandı.

Olayı izleyen birkaç gün içinde bölgede çalışmaları sürdüren Ishøj Göçmen İşçiler Kulübü, yetkilileri uyarak olayın sorumlularının ortaya çıkarılması için harekete geçmesini istedi. Düzenlenen basın toplantısında saldırıya uğrayan kadın işçi gazetecilere tanıtıldı.

Yaklaşık 45 kişinin katıldığı basın toplantısı boyunca, yakın dönemde işçi saldırlarına hedef olmuş 6 kişi olayın gazetecilere anlatıldı.

Ishøj Göçmen İşçiler Kulübü'nün yöneticilerinin yaptığı konuşmalarına göre işçi olayının dokümanı yapılarak yetkililerin ve polislerin tutum eleştirildi. Kükük, büyük hiçbir işçi olayı küçümsememesi gerektiğini dikkatli çeken konuşmacılar, tüm sorunların çözümünde dayanışmanın önemini vurguladılar.

yaşayış ve umumiata tutulmaları karşı savasın yürütüyor. Hüsnü Şengül, Hollanda'da kendisi gibi özürfler arasında yapılan ulusal şampiyonlara katılıyor, 100, 200 ve 400 metre koşu dallarında yarışıyor. Bu yarışlardan onlarca maddalya almış.

Hüsnü Şengül'de çalıştığı yabancı işçiler kurumundan evine gitmiş evin duvarlarının bu şam-

Foto: Hayatın Tüpe

banşısı karşıyor.

Başyıldırımın partilerini tanıttığı yayın ve çeşitli materyalin sergilenmesi de yapıldı. İranlı kardeşlerimiz festivalin afişini halaya işlemişlerdi. Bu hal büyük bir beğeni kazandı. Başyıldırında göze, kulaga hitap etmenin yanında midelere de hitap edildi. İsterseniz şiş kebap, Irak pilavı, isterseniz Fe-

stival alanında çocuklar için bir yer ayrılmış. Çocukların sahnesinde, önce gün, Albertlund göçmen işçi derneği'nin çocuk işyerim programı vardı. Şahnenin nüdeki çayra anelleri-babalariyla oturmuş olan çocuklar, sahnedeki onları için şarkı-türkü söyleyen Türkiye'deki çocukları sevenlekle izlediler. Bu sahnedeki iki gün boyunca

Taklağı 49 kişilik kamüni-başyıldırında 6 kişi olaylara gatacetieler anlatılır. İrkpi saldırları hedef olmuş 6 kişi olaylara gatacetieler anlatılır.

İRMA'da 100 işçi direnişte

Elif ZEYNEP

İshoj göçmen işçiler kulübünün bölgedeki gittikçe artan ırkçı olaylara karşı düzenlediği basın toplantısı yeni bitmiştir. Kulübün merdivenlerini çıkarken bir el omuzunda dokundu. Döndü. Hiç tanımadığım bir genç karşımda duruyordu. "Benim çalıştığım işyerinde direniştiyiz. Acaba birlikte birşeyler yapabilir miyiz?" deyiverdi bir çırpıda.

"İsmim Mustafa Yılmaz. 7 yıldır Danimarka'da bulunuyorum. 4 ay önce bu işyerinde işbaşı yaptım."

"Nerede çalışıyorsun?" dedim. Anlatmaya başlad:

"Bilyörson İRMA süpermarket zinciri için bir holding. Yaklaşık 6 bin işçi çalışıyor. Ben ve arkadaşlarım İRMA'nın Randevr'deki merkezinde çalışıyoruz. Her hafta 900 işçi var ve bunlardan 100 kişi depo kısmında çalışıyor. Çalışma biçimimiz akort. Yani bir işçi günde 1600 kolı taşırsın, iş başlama ücreti olan, 67 kron üzerinden ücret almaya hak kazanıyor, 1600 koliden daha az taşırsın daha az ücret, daha fazla taşırsın daha fazla ücret. Daha fazla da saat başına 1-1,5 kron. Zaten normal çalışmada 1600 koliyi taşıyamıyorsun."

2,5 dakikada bir koliyi taşımaları gerek di düşünürken o konuşmamı sürdürüyordu:

"Kollileri elektrikli el arabalarıyla taşıyoruz. Çalışma süresi olan 8 saatte, depo çevresinde dolaşarak günde 30 km. yol katediyoruz. Her koliyi kaldırıp indirirken de günde ortalama 1500 kez eğilip kalkıyoruz. Danimarkalı işçiler bu koşullara en fazla 2-3 gün dayanabiliyorlar. Çökmelerini alıp diyorlar. Göçmen işçiler çalışıyor. İşsiz kalmaktan korkuyorlar çünkü."

Oyle cabuk, içini boğalım istencesine anlatıyorduk ki sözünün arasına bile girmek istemedim. Sa-

dece, "Neden direnişe başladınız?" diye sorabildim.

"Geçen mart ayında hükümet ücret artışı olarak yüzde 1,5'luk bir artış vermiş işçilere. İşsizlik bu artışı almışlar. İşçi temsilcisi de bu onaylamış. İşçiler bunun farkına varınca işveren her işçiye 500 kron sus payı verecek konuyu bastırmak istemiş. Aslında bu direnişin mart ayında olması gerekiyordu. Gecektek başladı. Daha önce de dedim ya merkezde çalışan 900 işçiden 100 tane depo çalışıyor. Geriye kalanlar işverenin kendii personeli ve ayrı bir sendika olan HK'ya kayıtlılar. Biz SİD'nin (vasfuss işçiler sendikası) depo ve ticari işçiler kısmına bağlıyız. HK işçileri 8 kronluk farklı ücret alıyorlar. Biz de aynı farktan yararlanmak istiyoruz. İşveren HK işçilerinin dakikası yarıdıkları. 22 bildiklerini ve bunlar bir bilner olduğunu söyledi. Onun bir yüzden bu ücret farkını hak ediyorlarmış. İşveren şimdiki bizimle bir anlaşmaya oturmuş. Geçen çarşamba direnişe başladığımızda, bizimle bir anlaşmaya oturmaya açtığını, işverenin çekip gidebileceğini söyledi işveren. Biz hala direniştiyiz."

"Geçen 6 günde neler yaptınız?" diye tekrar sordum.

"İlk günlerde işveren işyerinde, bizim dışımızda normal bir çalışma süreci yapıyor. Bizden harf personelinin cuma ve cumartesi günü çalıştırarak 200 bin kolı taşıtmış. Pazartesi günü toplantıda bunun farkına vardı. İşverinin giriş ve çıkış kapılarını albulu altına aldı. TIR'ları sokmuyorlar. Direnişimiz sürüyor. Arkadaşlar hareketen büyük bir üzüveri gösteriyorlar. İşverenin kısa zamanda bizimle anlaşmaya oturmaması bekliyoruz." dedi.

Kendinden ve arkadaşlarından güvenli bir ifade yerleşmiş yüzüne. Bir gece önce sabaha kadar kapı nöbetindeymiş. Benzi soluktu ama gülümsüyordu.

DİYARBAKIR MEKTUBU

İslah edilmez bir müessesese

Faşist rejimin Kürt halkını Türk halkına karşı kıskırtma amacıyla oluşturduğu "Köy korucuları"na karşı halkın tepkisi gidecek geniyiyor. "Köy korucuları"nın öncekiyle oluşturulduğu illerden Şiirt'te SHP İl Başkanı Erdal Koyuncu'nun konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamalar halkın tepkisini yanıyordu. SHP Şiirt İl Başkanı'nun konuyla ilgili açıklaması şöyledir:

"Güneydoğu Anadolu bölgesinde kağrın durumuna gelişmiş olan İşçiler Bakanı Sayın Akbulut tarafından "gerilla savaşı" olarak adlandırılan olaylarla ilgili teşhisler ve getirilmesi çalışan çözümler hatalıdır.

Olayların üzerine bilimsiz bir şekilde gidilmiş, halk tedirgin edilmiştir. Her köyde muhtarlar zorla telhis aldırılmış, muhtarlar adlandırılan bu telhisler Vali Selami Teker tarafından yapılan açıklamada, telhislerin devlet tarafından dağıtıldığı savunulmuştur. Oysa zorla aldırılan telhisler için, telhis sahiplerinden yıllık 20 bin liralık vergi istenmiştir."

Kurulan köy koruculuğu müessesesi halk için endişe kaynağı olmuştur. Köy korucuları kan da vasa nedenyle kişisel kin ve nefretlerini "düşman" bildikleri kişilerin üzerine kumşamışlar. Köy korucuları seçimi taraf ve yanlış yapıldığından dolayı, devletin silahlı eline geçiren köy korucuları azalmaya eğilimi gösteren kan davası olayların, devletin silahlıya yeniden hortlatmışlardır. Köy koruculuğu çağdaş bir müessesedir. İslah edilmesi mümkün değildir, ortadan kaldırılması gerekmektedir. Çünkü köylüler üzerinde

yni bir baskı unsuru olmuştur. Koruculuk seçiminde o kadar talı ve yanlış davranışlar ki, halklarında büyük saibe ve kuşku lar bulunan başyıldır köy korucusu yapılmıştır.

Ayrıca korucuları öldürdükleri "teröristler" karşılığında prim verilinceği vaadi yapılmış, köylülerin hırbirlerini kirmaya teşvik edilmesinden başka bir şey değildir. Şöyle ki, "terörist vurdum" diyerek prim almak isteyen korucuların da varlığı düşünüldük ne tür bir önem almaktadır? SHP olarak köy koruculuğundan yoksul, emeği köyümüz adına tedirginlik duyuyoruz. Köylü halk devletin karşısına alınmalıdır." (Açıklama Şiirt'te Son Söz gazetesinin 15 Temmuz günlü say-

ısında da geniş olarak yer almıştır.)

Bir yasa tanınmazlık daha

Cumhuriyet gazetesi Şiirt muhabiri Cengiz Mumay Şiirt Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürü A. Rahman Yıldız tarafından bülümle tehdit edildi. Mumay'ın Cumhuriyet gazetesinde "Öğrenci ölmek yasak değil" başlığıyla yer alan haberi den ötürü sinirlenen müdür A. Rahman Yıldız Cumhuriyet gazetesine muhabirini yakalayarak "Benim hak kında yazı yazmak neymiş sana göstereceğim. Bu mecmukette sen yazı yazıyacağın" diyerek tehdit etmiş ve saldırmıştır.

Bölgede gazete muhabirlerinin bile uluorta tartaclap tehdit edildiği gözönünde bulunduru-

lursa, yasa tanımaz uygulamaların nasıl yaygın bir şekilde uygulandığı anlaşılabilir.

Polis teşkilatına kuvvet

Şiirt'in Erul ve Kozluk ilçelerinde de polis teklifi kuruluyor. 1985 sayılarına göre Erul'un nüfusu 5.046, Kozluk'un nüfusu 17.352 olarak belirlenmiştir. Bu ilçelerde oluşturulan polis ve teklifi Emniyet Amirliği düşünecek olacak. Polis teklifatının yerleştirileceği binaların ihaleleri açıldı. Her binanın yapımına 219 milyon lira harcamağı öngörüldü. Alınan bilgilere göre, şu ana kadar polis teklifi kurulumu ileğelden Barajı, Beşiri, Perisi Sason ve Şıran'da da en kısa zamanda polis teklifi kurulacak.

Köy koruculuğu çağdaş bir müessesedir ve köylüler üzerinde yeri bir baskı unsuru olmuştur.

Batman barajı

GAP çevresinde "bitti bitecek" diye propagandası yapılan Batman Barajı alanında sular altında kalacak olan köylerde oturanlar başlarına gelecek olanları habersiz. Hazırlanan projelere göre Batman Barajı tamamlanırsa Şiirt'in Batman ilçesine bağlı 34, Kozluk ilçesine bağlı 3 köy sular altında kalacak. Yetkililer durumu endişe köylülerden saklıyorlar. Değişik kaynaklardan bilgi sahibi olan köylüler, kendilerine resmen herhangi bir bildirim yapılmamasından ötürü büyük bir tedirginlik içinde yaşıyor. İlçe kaymakamları ve Şiirt Valisi Selami Teker'e konuyla ilgili başvuran köylüler daha da hiçbir yanıtlamadılar.

Yetkililerin köylülere olayla ilgili yanıtları yetersiz, tümü Kürt olan köylülerin daha sonra bir öldürülme karşı karşıya bırakılacak Türkiye'nin batısında sürgün edilmelerinin amaçlandığını gösteriyor. Bilindiği gibi Fırat nehrinin üzerinde yapılan Atatürk ve Karakaya Barajı bölgesinde kalan köylüler de aynı tutumla karşılanmış bu bölge köylülerinde de çoğunlukla Türkiye'nin batısındaki il ve ilçelere yerleştirilmiştir.

Batman Barajı altında kalacak köylerde yaşayan Kürt köylülerin sorunlarını ve seslerini ilke kamuoyuna duyurmaya çalışıyor.

Ordu ve milyarderler

"ordusu"

Özlem ÖZGÜR

Türkiye Postası'nın son iki sayısında, cunta şeflerinden Tahsin Şahinkaya'nın ve öteki omuzlu kalabalıkların rüşvet, vurgun ve yolsuzluklarının, yeni boyutlar kazanmakta olduğuna dikkat çekmiş ve bu konuda her an yeni gelişmelerin olabileceğini belirtmişti.

Bilgilerimiz ve beklentilerimiz bizi yanıltmadı, bundan birkaç gün önce cunta şeflerinden eski Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Cumhurbaşkanı Fikri Sağlar'ın üyesi Nejat Tümer ve ailesinin, yolsuzluk ve vurgunlara, birkaç yıl gibi kısa bir sürede milyarlerce "ordusu"na katkısının haberi patladı.

Ancak, hemen belirtelim ki, gerek Şahinkaya ve gerekse Tümer olaylarını, salt bir yolsuzluk, rüşvet veya görevini kötüye kullanarak çıkar sağlamanın sınırları içinde hapsedmek, kesinlikle doğru olmaz. Hele hele, sonra devletin veya ordunun üst yönetiminde yer alan, ya da bu kişilerin yaptığı yolsuzluklar olarak yaklaşıp, ve konu, yasadışı eylemlerde bulundukları belirlenen kişiler düzeyine indirginir ve bütün bunlar, bu kişilerin kişisel özellikleri ve "kötü"leri olarak yorumlanmaya kalkarsa, böylesi bir yaklaşım, tek kelimeyle, bir aşkaca takip koskoca ormana gözlerini kapamak olur.

Belli bir süreden beri, ordu üst yönetiminin konularında ve niteliklerinde, ve buna dayak olarak, silahlı kuvvetlerin özelliklerinde meydana gelen değişimlere, bir kez daha işaret etmek; yolsuzluk, rüşvet ve benzeri olguların, bu durumun doğal uzantıları olduğuna dikkati çekmek istiyoruz. Ve bir kez daha, konunun rüşvet ve yolsuzluk olaylarının da ötesinde, Türkiye'nin demokrasî, ulusal savunma ve güvenlik, iç ve dış politika ile ekonomik kalkınma ve bağımsızlık sorunlarına kadar uzanan boyutlarda el alınması ve konunun bu kapsamda düşünülmesi gerektiğini vurgulamak istiyoruz.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, 1950'li yıllardan itibaren, adım adım NATO ve Pentagon'a bağlandığını, bilmeyen var mıdır? Bugün, ABD emperyalizmine ve Pentagon'a yürekten bağlı ve bağımlı olmadan, ordu üst yönetimine gelebilecek olanaklı mıdır?

Son 35 yıllık dönemde Türk Silahlı Kuvvetleri, yalnızca NATO'ya bağlanmakla ve bölgede ABD çıkarlarına bekçilik eden bir konuma getirilemek kalmadı; aynı zamanda, bu süreç, aynı derecede tehlikeli olan ötekiler izledi. OYAK ve ordu vakfının eliyle, türki-şeyhi yöntemlerle, ordu üst yönetimi tekelsiz ve büyük sermaye konumuna trmıadı; ve generalier, emperyalist kuruluşlara, holding patronlarına, ortaklık ve çıkar ilişkileri temelinde işle geçtiler...

Böylesi bir ordu, üst yönetiminden nitelikleri açık ve ortada olan Türk Silahlı Kuvvetleri, üknen ulusal savunmasını ve güvenliğinin gerektirdiği hizmetleri verebilir mi?

Pentagon'a göbeğinden bağlı, emperyalist odaklara ve işbirlikçilerine, içi-dışlı olan generalierin yönetimindeki bir ordunun, demokrasîyi süreklî tehdit eden bir faktör olacağı belli değil midir?

Cibilliyeti belli bu omuzlu kalabalıkların yönetiminde bir orduda, tepeden trnağa köklü bir reform yapmadan, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yönetimi aktif politikanın dışına itilebilir mi? Ve silahlı kuvvetler, aslı görevini yapar bir konuma getirebilir mi?

Bugünkü nitelikleriyle, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bölge ve dünya barışını tehdit eden çiban başlıardın birisi olduğu; ve bu olgunun, Türkiye'nin iç ve dış politikasında, bağımsızlık ve ekonomik kalkınma sorunlarında değin uzanan, bir dizi konuyu olumsuz yönde etkilediğini kanıtlamaya gerek var mıdır?

Cunta şeflerinin rüşvet, yolsuzluk ve vurgun haberlerinin ardı arkası kesilmiyor

Şahinkaya'dan sonra Tümer'in de ipliği pazara çıktı

● Cumhurbaşkanı Konseyi üyesi ve deniz kuvvetleri eski komutanı Nejat Tümer'in, görevini kötüye kullanarak yasadışı yollardan milyarlarca liralık çıkar sağladığı ortaya çıktı ve konuyla ilgili olarak, SHP Genel Başkan Yardımcısı Fikri Sağlar TBMM'ne bir önerge vererek soruşturma açılmasını istedi.

● Yıllık faiz oranının yüzde 70'lerde seyrettiği bir ortamda Tümer'in oğullarına çeşitli devlet bankaları tarafından yıllık yüzde 16 faiz oranıyla 10 milyar liranın üzerinde kredi açıldı ve ayrıca, Türkiye'nin ham petrol dışalımının önemli bir bölümünün taşınması, çok büyük fiyatlarla Tümer'in ortak olduğu şirketlere verilerek, bunların büyük vurgunlar elde etmeleri sağlandı.

Cunta şeflerinden Tahsin Şahinkaya'nın F-16 rüşvet, çeşitli yolsuzluk ve görevini kötüye kullanmak, yasadışı yollardan milyarlarca doların ordunun ortaya çıkmasını arırdan; şimdi de, aynı yöntemlerle, Cumhurbaşkanı Konseyi üyesi ve deniz kuvvetleri eski komutanı Nejat Tümer'in ve ailesinin, son birkaç yıl içinde milyarlarca "ordusu"na katkısı belirlendi. SHP Genel Başkan Yardımcısı Fikri Sağlar Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) bir soru önergesi vererek, Nejat Tümer'in görevini kötüye kullandığını ve yasadışı yollarla deniz çıkardığını belirtti; Tümer hakkında, meclis araştırması yapılmasını istedi.

Fikri Sağlar'ın TBMM'ne verdiği soru önergesinde, 12 Eylül askerel devrimdesinden sonra cunta şeflerinden Nejat Tümer'in subaylıktan ayrılan iki oğluna, değişik bankalara yasalara aykırı olarak ve çok düşük oranlı faizle milyarlarca liralık kredi açılarak belirlenerek; Tümer'in oğulları Cetin Tümer ile Yalçın Tümer'in, devlet olanakları ile kısa bir sürede Türkiye'nin önde gelen amirallerinden (deniz filosu sahibi) ve işadamlarından birisi haline getirildikleri kaydedildi.

Fikri Sağlar'ın önergesinde ve Türkiye basınında yer alan haberlere göre, Cumhurbaşkanı Konseyi üyesi ve deniz kuvvetleri eski komutanı Nejat Tümer'in oğullarına devlet bankaları tarafından açılan krediler, yasalara aykırı olarak

bu yolla, Tümer ailesi büyük vurgunlar elde etti.

İki örnek ve milyarlık soygunlar

Yalçın ve Cetin Tümer kardeşler ortaklarıyla birlikte, 1983 yılında Hudem Denizcilik A.Ş. adı bir şirket kurdular. İlgili kuruluşun toplam sermayesinin 25 milyon lira olmasına karşılık, yalnızca bir geminin yapımı için, 1983-1985 yılları arasında, Denizcilik Bankası Hudem Denizcilik A.Ş.'ne 2 milyar 375 milyon lira kredi verdi. Böylece, geminin 2,5 milyar lira olarak gösterilen toplam değerinin, yüzde 95'i kredi ile karışılmış oldu. Asıl önemli, kredi ile faiz oranının yüzde 70 dolaylarında seyrettiği bir ortamda, Denizcilik Bankası, Tümer ailesine yıllık yüzde 16 faizle 2 milyar 375 milyon lira kredi verdi.

Ayrıca, Hudem Denizcilik A.Ş.

Tümer'in büyük oğlu Yalçın Tümer şirketin ortaklarından

ne dört geminin yapımı için, aynı koşullarda çeşitli devlet bankaları tarafından büyük miktarlarda kredi verildiği ve bu kredilerin, gemilerin değerinin iki katı olduğu ve Tümer ailesinin, bu paraları başka alanlarda kullandığı belirtildi.

Bu arada, Nejat Tümer ailesinin yakın dostları ve ortakları olan UM Denizcilik A.Ş.'nin birinci patronu Ugur Mengencioğlu'nun, son dört yılda "sıfır"dan başlayarak 80 milyar lira kazanması ve Türkiye'nin en büyük amirallerinden birisi durumuna gelmesinde, başrolü cunta şeflerinden Nejat Tümer'in oynadığı ve Tümerlerin de, bu isten büyük vurgunlar elde ettikleri belirtildi.

Bilindiği gibi, UM Denizcilik'in sahibi Mengencioğlu, bir kurumsal sermayesi olmadan deniz taşımacılığı işine 1981 yılında başladı. İlk gemisini 8 milyon dolarla satın aldı ve fiyat, geminin değeri... 52 mil-

dolar Mengencioğlu cebine indirdi. Bu 4 milyon dolar, Türk parası olarak 2 milyar 800 milyon lira ediyordu.

Aynı Mengencioğlu, Nejat Tümer ve öteki cunta şefleri aracılığıyla, aynı yöntemlerle gemi üstüne gemi satın aldı, ama yolsuzluklar, vurgun ve rüşvetler, yalnızca bu yöntemlerle sınırlı kalmadı. Bir devlet kuruluşu olan ve başında emekli amirallerin bulunduğu DİTAS, Türkiye'nin ham petrol gereksiniminin önemli bir bölümünü taşımaları, UM Denizcilik'e yaptırdı ve piyasada ton başına taşıma ücreti 8 dolar iken, Mengencioğlu'na 15 dolar öndedi. Mengencioğlu'nun her bir tankeri, Basra Körfezi'ne iki sefer yaptırdığı, geminin alım bedeli karışmış olduğu ve sonraki her sefer, UM Denizcilik'e 5 milyon dolar; yani, 3,5 milyar lira kar sağladığı ve böylece, Mengencioğlu ailesi ile birlikte Tümer ailesi de, kısa sürede milyarlarca "ordusu"na katıldı.

Tümer ailesinin, son birkaç yıl içinde çok sayıda şirketin sahibi ya da ortağı olduğu ve yine çok sayıda kişi ve kuruluşlara, ortaklık ve iş ilişkilerine giriştiği belirtildi. Tümerlerin başta "UM Denizcilik-Uğur Mengencioğlu" ve "Armatör Halil Uzundemir" olmak üzere, "Hudem Denizcilik", "Ergen Gıda Sanayi ve Ticaret", "Repozit Reklamcılık Pazarlama" ve "Uzay Otak Teknik Ticaret" adlı kuruluşların ortakları olduğu belirtildi ve ayrıca, Tümer ailesinin 4 büyük tonajlı geminin sahibi olduğu belirtildi.

Nejat Tümer'in küçük oğlu Cetin Tümer Hudem Denizcilik A.Ş.'nin kurucularından

yön dolar olarak gösterdi ve paranın tümünü Denizcilik Bankası ödedi ve böylece, aradığı 4 milyon

SHP milletvekilleri Canver ve Sağlar meclis araştırmasında kararlılar

"Yolsuzlukların üzerine gideceğiz"

● 5 Eylül tarihli Milliyet gazetesinde SHP milletvekilleri Cüneyt Canver ve Fikri Sağlar'a yapılan röportajın bir bölümünü yayımlıyoruz.

Canver: "Benim tek başıma Şahinkaya'nın mal varlığını saptamam olamazsınız. Gittim İstanbul Defterdarlığına müracaat ettim. Te-

ran nasıl oldu" diye sordum dedi. Maazî belgi. Güçü belli. Herşeyi belli. O zaman ihtilaliye gemi-nin, daha böyle olanları diye-

Burası 1985 yılında güvenlik ko-rdondurand çıkartılıyor. Delil mi iyorsunuz, işte size delil. Bu nüfuz

tarichte daire var mı? Emlakçı "yüz mil" diyor o daireye. Kant an-yorsunuz, işte size kant, buyu-run."

Sağlar: "Bana açık söyliyolar mesela, Halil Uzundemir'in, Yalçın Tümer'in ortağı olduğu ve bu kişilerin sağlam olduğu halde asker-

Mi? Veli silahlı kuvvetler, asli görevini yapar bir konumda getirebilir mi?

Bugünkü nitelikleriyle, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bölge ve dünya barışını tehdit eden çaban başlanırların birisi olduğu, ve bu olgunun, Türkiye'nin iç ve dış politikasından, bağımsızlık ve ekonomik kalkınma sorunlarına değin uzanan, bir dizi konuyu olumsuz yönde etkilediğini kanıtlamaya gerek var mıdır?

Tahsin Şahinkaya ve Nejat Tümer olaylarının, ordu'nun ve üst yönetimin özelliklerini, kaçınılmaz sonuçlarından birisi olduğunu söylemek istiyoruz. Yinelemek istiyoruz ki, ordu üst yönetimin rüsvet, vurgun ve yolsuzluklarını, bu özelliklerinden kaynaklandığını görülmeye ve gösterilmeye; ve dahası, konu barış ve demokrasi, ulusal savunma ve güvenlik, iç ve dış politika sorunlarıyla birlikte kavranılması ve kavratılmasına ise; rüsvet de, yolsuzluk da, fazla anlamli olamaz. Bir-şeyler olaylar olarak görünür, kısa sürede üstü örtülür ve unutulur gider...

Bağılantısızlar hareketinin 8. Zirve Konferansı Harare'de yapıldı

Bağılantısızlar: En önemli görev silahsızlanmadır

Bağılantısızlar hareketinin 8. Zirve Konferansı 1-6 Eylül tarihlerinde Zimbabve'nin başkenti Harare'de yapıldı. Hareketin kuruluşunun 25. yılında gerçekleştirilen bu konferansa üye 101 ülkenin devlet ve hükümet başkanları atom denemelerinin durdurulması, silahlanmaya son verilmesi, yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulması ve Güney Afrika'daki ırkçı rejimin boykot edilmesi konusunda görüş birliğine vardılar. Sonuç açıklamasında ABD'nin dünyanın çeşitli bölgelerindeki politikası sert bir şekilde yargılandı.

Robert Mugabe

Bağılantısızlar hareketinin gelecekte uygun olarak görüldüğü başkan Rajiv Gandhi'nin konferansın yapıldığı Zimbabve'nin Devlet Başkanı Robert Mugabe'yi yeni başlantıyla övmesiyle Mugabe, Birleşmiş Milletler'in yaklaşıp üçte iki çoğunluğu sahip bu büyük hareketin başına geldi.

Mugabe yaptığı konuşmasında silahlanma ve yoksulluk konusunu üzerinde durdu. Bağılantısızlar hareketinin Sovyetler Birliği'nin tek yanlı olarak uzatıp atom denemelerini durdurma kararını selamladığını da getiren Zimbabve devlet başkanı, nükleer silaha sahip diğer ülkeleri de bu girişime katılmaya çağırdı.

Konferansa konuşan devlet ve hükümet başkanları özellikle ABD'nin Ortadoğu, Akdeniz, Or-

geçtiğimiz dönemin bir bilançosunu çıkaran eski dönem başkanı ve Hindistan Başbakanı Rajiv Gandhi, **Nigeria** Devlet Başkanı Babagide ve birçok diğer devlet adamı yapıları konuşmalarında barışın korunmasında bağlantısızlar hareketinin rolü üzerinde durdular. Konferansa önemle üzerinde durulan konulardan bir de Güney Afrika'daki ırkçı rejimin boykot edilmesi idi. ABD, Federal Almanya, İngiltere ve Japonya'nın, Botha rejimiyle işbirliğini sürdürmeleri ve boykot önlemlerine katılmamaları nedeniyle protesto edildi. Konferans bir basın toplantısı konuşan ANC lideri Oliver Tambo halkın savaşım azminin yükseldiğini ve muhalefet hareketinin giderek güçlendiğini açıkladı. Bağlantısızlar hareketi Güney Afrika'nın SWAPO öncülüğündeki bağımsızlık mücadelesiyle dayanışmasını vurguladı. Bu arada Peru SWAPO'yu diplomatik ilişkiler kurdunğunu açıkladı; Konferansa ayrıca Nikaragua'da halka karşı mücadele eden "kontrolar"ın ABD'den 100 milyon dolarla desteklenmesi seri biçimde kınandı.

Konferansın kapanış belgesinde ABD'nin dış politikasından, 54 somut örnek verilerek mahkûm edildiği mesele üzerine ABD yönetimi Bağlantısızlar hareketi için "zararlı" ve "son derece hakaret edici" kav-

5 Eylül tarihli Milliyet gazetesinde SHP milletvekilleri Cincet Canver ve Fikri Sağlar'la yapılan röportajın bir bölümünü yayınlıyoruz.

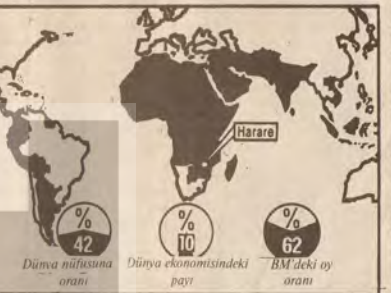
Canver: "Benim tek başıma Şahinkaya'nın mal varlığını saptamam olamaz. Gittim İstanbul Değerlendirme müraعاتı ettim. İstanbul vergi dairelerinde Şahinkaya hakkında araştırma yapmak istiyorum. Bu vergi dairelerinde araştırma için izin istedim vermediler.

Sonra, "Kanıtlanmı, kanıtlanmı" diyorsunuz. Bir örnek: '1978 yılında 2 milyon 950 bin lira ile Toplu Konut A.Ş.'den daire aldım' diyor. Ben Şahinkaya'ya dönüp de '1978 yılında 2 milyon 950 bin li-

ran nasıl oldu' diye sordum da... Maayı belli. Gücü belli. Herşeyi belli. O zaman ihtilal de yapılmamış, daha böyle olguları güleri de yok. Sradan bir general. "Nasıl vardı bu paran" demiyorum. Ama gidip Şahinkaya'nın dairensini gördük. Dubleks. Dikkat edin bir yere geleceğim. Kırılmak istedik. Kapıcısı aylık 700 bin lira istediğini söyledi Şahinkaya Paşa'nın. Sitede bir dairenin icra yolu ile satıldığını öğrendik. Dosyayı bulduk, bir yazı var. 20 Mart 1985 tarihli yazıda şöyle deniyor:

"Burası 1985 yılında güvenlik koridorundan çıkartılıyor. Delim mi isyiorsunuz, işte size delil. Bu nüfuz suistimali değil de nedir? Çünkü Şahinkaya paşanın yaverinin de onada apartmanı var. Şimdi 100 milyon lira değer biçiliyor. 1985 yılında satış değeri birliksice 38,5 milyon lira.

Güvenlik koridoru olayını söyletim, belge ayırsınız. Şahinkaya'nın kendisi beyanyadı. '1985 yılında üç milyona aldım' diyor Kadıköy'deki daireyi. Üç milyona o

Siyahla taralı bölgeler bağlantısızlar hareketine katılan ülkelerdir

Bağılantısızlar hareketi 25 yaşında

• Hedef ve ilkeleri 1946'da ilk kez Hindistan'ın ilk başbakanı Jawaharlal Nehru tarafından ortaya konan hareket, ilk kuruluş toplantısını 1961 yılında Belgrad'da yaptı. Kuruluş toplantısında 25 ülke temsil edilmisti. Hareketin kuruluşunda Nehru'yla birlikte, Tito (Yugoslavya), Abdülkadir (Mısır), Sukarno (Endonezya) ve Nkrumah (Gana) saymak gerekir.

• Bugün bağımsız ülkelerin yansırı ilk ulusal kuruluş hareketinin, FKO ve SWAPO'nun da üye olduğu örgüt 101 üye sahip. Bunun dışında birçok ülke ve kuruluş hareketi de toplantılara gözlemci gönderiyorlar.

• Bağlantısızlar hareketi, 1950'ler ve 1960'ların başında emperyalizmin, yeni bağımsızlığın kavuşması Asya ve Ortadoğu ülkelerini saldırgan askerî bloklara çekme çabalarına bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bağlantısızlar tarafından bu tepki birleştirileceği söyleniyor, dünya barışını ve güvenliğini daha etkili bir biçimde kalıba dökülebilecek emperyalizm ve yeni sömürgecilik karşı birliktir mücadele edilebilir için

halklarına barışsal gbi-dğini savunmuşlardır. Bağlantısızlar hareketi başlangıcından bu yana değişik politik sistemlere sahip ülkelerin işbirliği olarak düşülmüştür.

• 1970'lere kadar süren ilk döneminde en başta saldırgan askeri ittifaklara ve soğuk savaşın karşı mücadele veren hareketi, 1970'li yılların sonuna kadar süren ikinci aşamasında yumasıymanın savunulması ve yeni ekonomik düzen için çaba göstermiştir. Günümüzde de süren üçüncü dönem çalışmalarında ise, nükleer silahların yasaklanması ve nükleer bir felaketin önlenmesi ağırlık kazanmıştır.

• Bağlantısızlar hareketinin temeli özgürlük kavası ve verip, sömürgecilğin boyunduruğundan kurtulan Asya ülkeleri meydana getirmiştir, daha sonra 1960'li yıllarda hareketi, bağımsızlığın kavuşan Afrika devletleri arasında yayılmıştır. Latin Amerika'da uzun süre Küba, hareketi içindeki tek Latin Amerika ülkesi olmuştur. Bu bağlamda hareketin katılanların sayısı 1970'lerde artmıştır.

arbitre daire var mı? Emlakçı 'yüz milyon' diyor o daireye. Kanıt ayırsınız, işte size kanıt, buyurun."

Sağlar: "Bana açık söylüyorlar mesela, Halil Uzdemir'in. Yalnız Tümer'in ortadı olduğu ve bu kişinin sağlam olduğu halde askerlik yapmadığı, bunun, Nejat paşanın nüfuzunu kullanılarak yapıldığını söylüyorlar. Şimdi ben her söyletmem otuprak aplayayım mı baksana? Beyler, günümüzde her şey hamiline. Anonim şirketlere orşaklaşma hisse senetleri hamiline. Herşey sarıdır. Tapa kapılarınca benim araştırmaya yetkim yok. Bankaların gidip de, 'Şahinkaya'nın parası var mı?' diye sormaya hakım yok. Tüm bunları ben ancak nasıl ortaya çıkartabiliriz? Bir meclis araştırmak kabul edilir; tam yetkili bir komisyon kurulur; o komisyon bütün tapuları, bankaları araştırır. Şimdi Şahinkaya'yı şuna davet ediyorum: Yurt dışındaki tüm bankaları yazı yazsın, o bankaların yanıt istesin. Desin ki o bankalar, 'Bizde Tahsin Şahinkaya'nın parası yoktur' Nasıl bileceğimi ben işte; bankalarında parası var mı? Yok mu? Benim bunları araştırmaya yetkim yok. İşte Vergi Uslu Kanunu'nun 5. maddesi mevtekeliklin indestinden istenir. Maliye Bakanlığı'ndan da başvuruma cevap gelmelidir. Merak etmeyin, bütün başvuruları yaptık."

"Bakın bunu ilk defa söylüyorum. Bir iddia var: Deniz kuvvetlerinin bütün ihalelerini belli bir şirkete verildiği öne sürülüyor. Bu şirket ortakları arasında Tahsin Şahinkaya ile Nejat Tümer'in de bulunduğu söyleniyor. Tuzla'daki deniz kuvvetleri tesislerinin tüm ihalelerini de bu firmaya verildiği öne sürülüyor. Bütün bunları araştırmaya hakkına sahip olmasam, benim ne söylemem bekliyorsunuz?"

"Devletin en üst kademesindeki insanlar iş tezgahlıyor. Büyük kredi yolsuzluğu adı altında, bu nedenle yargılanan ve yurt dışına kaçan bir şahıs fabrikasını, gidip başbakan ayıyor. Bu ne iştir? ANAP'ın kongre delegesi olan bir şahıs var. Ortadı da ANAP ile örgütlü üyesi. Bu adının hayali ihracat yapıyor, bizzat ANAP'ın bakanları doğruluyor. Ama bu adam, tutup kendisi bakamına 'şen bendi nasıl böyle ilan edersin.' diye beni saldırıyor."

Libya'yı suçlama kampanyasının ardındaki gerçekler

Hedef yalnızca Kaddafi'yi devirmek mi?

ABD Başkanı Reagan'ın Libya'yı, elinde hiçbir delil olmaksızın terör destek olma suçlamasından hemen sonra Amerikan savcı uçakları İngiltere'ye geldi. Forrestal uçak gemisi Napoli'den Libya önlerine hareket etti. Tam bu sıralarda Karaci'de bir Amerikan uçağı rehlin alındı ve bu olay katliamla sonuçlandı.

Ağustos ayının üçüncü haftasında bu yana Akdeniz'in Güney'indeki askerel hazırlıklar ve ABD yönetiminin Libya'yı terörle suçlama kampanyası, geçtiğimiz nisan ayında, Libya'yı saldırdı öncesindeki koşulları anımsatıyor. Yabancı basın ajanslarında yer alan haberlere göre, İspanya limanı ve Cebelitarık'taki 14 Amerikan savaş gemisinin de Akdeniz'e inmesiyle, bölgedeki savaş gemilerinin sayısı 30'u buldu. Bu arada 6. Filo'ya ait uçak gemilerinin bazılarının Cruise füzeleri taşıdığı da bildirildi.

Libya'yı yönelik askerel gövde gösterileri, ABD basınında Libya'yı terörleştirmek amaçlayan yoğun bir kampanya ile birlikte yürütüldü. ABD'nin popülar yayını olan n. Kaddafi'nin, Filipinler'deki Müslüman dânişçilerden, Latin Amerika ve Batı Berlin'de dokümanin her yerinde terör desteklediği konusunda hiçbir kanıt göstermeksinz sayfa sayfa yazılar yazarlarken, "Washington Post" gazetesinde yayınlanan ABD Dışişleri Bakanlığı raporunda kamuoyunu hayrete düşürdü. Raporda Libya'

nin Orta ve Güney Amerika'nın 32 ülkesinde terörleştirmesi ve asırı suç grupları silahlandırarak, çetirek ve çeşitli biçimlerde etkilediği yazılmakta, listede Haiti, Honduras, El Salvador, Guatemala gibi ülkelerin adı geçmektedir.

Bu arada Reagan yönetimi ayrıca Libya'nın yeni terör eylemlerine hazırlandığını yine hiçbir kanıt göstermeksinz vurguluyor ve Be-yaz Saray sözcüsü Larry Speakes de ABD'nin Libya'ya karşı tavırını değiştirmedigini, her an gerekli göründüklerinde önlemleri alabileceğini açıklıyor.

Speakes'in açıklamasından kısa bir süre sonra NATO Genel Sekreteri ABD Generali Rogers da konu-şu ve Libya'ya karşı B-52 bombardıman uçaklarını kullanılması- nı önderi. Rogers da, yine kanıt göstermeksinz, Kaddafi'nin ABD'ye karşı terör eylemlerini desteklediği yönünde "inandırıcı delille-re sahip olduğuna" söylemekle yetiniyordu. Libya yetkilileri ise bu suçlamaları ve tehditleri protesto ederken, "kesin kanıt ve isim be-rltilsin, gerekini yapalım" diyor-

lardı.

Reagan yönetiminin Libya'ya karşı gövde gösterileri ve saldırı hazırlıkları Washington'daki bazı politikacılar tarafından da erken bulunmuş. Reagan acelelikle suçlanmıştı. Bunun nedeni, ABD Başkanı'nın, Dışişleri Bakanlığı tarafından Libya'nın terörleştirmeleri üzerine hazırlanan rapor henüz tamamlanmadan hareket etmiş olmasıydı. Bu politikacılar ABD'nin Libya konusunda müte-fiklerine basıyururken elinde önemli kanıt bulunmasından yanaydılar.

Savaş diplomasisine uygun bir görevli

Reagan yönetimi Washington'da bu konuda eleştirilince, Birleşmiş Milletler'den ABD elçisi Vernon Walters, Avrupa mütefiklerini n Libya macerası konusunda ikna etmekle görevlendirilmişti. bile. Walters'in görevi, Batı Avrupa mütefiklerini Libya'nın teröristleri desteklediği konusunda ikna et-mek olanları Libya'ya tüm diploma-tik ilişkilerini kesmelerini sağ-lamak ve bu terör eylemleri Libya'yı kap-samlı ekonomik yaptırımlar uygu-laması konusunda ABD'ye yar-dımı olmadıkları takdirde, yeni bir saldırıdan başka kare kalmaya-cağını kendilerine anlatmaktır... Kı-sacası ABD, Libya'yı bombalama planlarına mütefiklerini de kat-mak, en azından onların onayını

da almak istiyordu. Eylül ayı başın-dan beri Walters çeşitli Batı Avrupa ülkelerinde (şimdiki de İspanya, Federal Almanya, İtalya olmak üzere) temaslarnı sürdürüyordu. Yabancı basında kimliğiyle ilgili verilen bilgilere göre ise Walters, savaş diplomasisi görevine son de-rece uygun bir geçmiş ve deneyi-me sahip. CIA'ye yardımcı olduğu yapmış olan Walters, 1973 Şili faşist darbesinin hazırlanma, "Cent-taur" planının yapılmasına katıl-mış, daha sonra 1976'da ise Şili li politikacı Orlando Letelier'in suikast olayında önemli rol oyna-mış.

Bir taşla iki kuş mu?

Nisan ayında Libya'yı saldırdı öncesinde Kaddafi'yı devirme planla-rı gıyın yapılmış, ve saldırdın bu amaçla hiçbir etmesi beklenmiş-ti. ABD beklendiği sonucu elde et-me-di. Kaddafi yönetimi devrilm-e-di, ABD'ye boyun eğip, anti-em-peryalist çizgisini de terk etmedi. ABD, Libya'ya karşı uyguladığı ekonomik önlemlere de mütefik-lerini istediği ölçüde katmadı. Şimdi tekrar, 6. Filo'yu Libya'nın üzerinde süren Reagan yönetiminin Kaddafi'yı devirme planları de-yişmiş değildir. Geçtiğimiz günlerde "Wall Street Journal" gazetesinin verdiği habere göre CIA da Lib-ya'da Kaddafi aleyhtarları de-teklemeye faaliyetlerini arttırmıştı. Ancak, bu kampanyanın, tam da

nükleer silah denemelerinin dur-durulmasını gündeme aldığı, Sovyetler'in atom testlerini dur-durma kararını bir kez daha azat-tığını açıkladığı günlere denk düş-mesi rastlantı olarak kabul edile-bilir mi? Reagan yönetiminin kam-panyayı bu dönemde alelacele yük-seltmesinin önemli bir amacı da kamuoyunun dikkatini uluslarara-sı terör konusuna çekerek, nükleer patlamaları ikinci planda bırak-mak, bu konuda kendi üzerindeki çok yönlü baskıları azaltmaktır. Kampanya, bu anlamda yalnızca Libya'yı hedeflemekle kalmıyor, daha geniş anlam taşıyor.

Bolivya'da madenciler "yaşam ve barış" yürüyüşü yaptılar

Mahmut DEĞER

Bolivya'da maden işletme tekeli COMIBOL'un IMF'nin istemleri doğrultusunda 24000 madenci-den yansın isten çıkarması üzerine greve çıkan madenciler, geçtiğimiz hafta başkent La Paz'a doğru 300 kilometrelik "Yaşam ve Barış" yürüyüşüne geçmişlerdi. Madencilere baskente girmelerini hükümet olanağüstü önlemler olarak öndedi. Ancak bu isten Pentagon pek meninin olmuşa benzemiyor.

Çünkü Bolivya son 60 yıldır 90 hükümet darbesiyle dünyanın de "dengezi" ülkesi gibi görüne de

Karaci katliamı kınanıyor

Pan Amerikan Havaçolları'na ait bir jet uçağının Pakistan'ın Karaci havaalanında rehin alınmasıyla başlayan olay, uçağı ıskırlan son-mesi üzerine çıkan panik nedeniyle yolculara ateş açılması 23 kişnin ölümlüyle sonuçlandı. Pakistan güvenlik kuvvetlerinin resmi üniforma-sıyla uçağı giren silahlı teröristler uçağıta yolcuları rehin aldılar. Reh-in alma olayı devam ederken Nikoia'da basına ulaştırılan bir mek-tupta Libya Devrimi Hükümeti'nin sorumluluğı üstlendiği açıklandı. ABD'nin Libya'ya saldırıya hazırlandığı bir dönemde öne sürülen bu id-diaya fazla gerek payı biçilmedi. Nitekim Libya yönetimi her türlü sorumluluğı reddetti. Daha sonra katliama buluşturılmak istenen Filis-tin Kurtuluş Örgütü de sivil çevrelere yönelik her türlü saldırıyı kı-nadıklarını belirten bir açıklama yaparak bu olayla bir ilişkileri olma-dığını vurguladı.

Pentagon için sürekli güvenilirdir. 60 yıl önce "başmusağına" kaza-nan bu Latin Amerika ülkesinde devlet başkanı olabilmek için ge-neralin sıraya girmektedir. Hangi ge-neralin devlet başkanı olacağı ise "Desk" adında madenciler, geçtiğimiz bir yeraltı örgütü partisi. Bir an-lamda bizdeki "kontregerilla".

Ancak bu kez "sıradaki" ge-neralden biri "Desk" in kapısından dönmeyen burkulğunu yasıyor olmal.

Grevci madencilere başkent La Paz'a yürüyüşü geçmeleri üzerine uluslararası basın "Bolivya'da yeni bir hükümet darbesi kapıda"

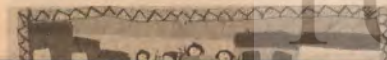
önsesi bu kez boş çıktı. Bolivya hükümeti "yaşam ve barış" için yü-rüyen madencilerin baskente gir-mesini önlemek için önde olağan-üstü hal ilan etti, sonra La Paz tanklarla çevrilerek kontrol altına alındı. Bu durumda bir provokas-yonu ve böylece kan dökülmesini önlemek amacıyla madenciler geri dönmeye karan aldılar. Hükümet ise madencilere karşı saldırıya geçme-yecceği ve tutuklama olmayacağı ga-rantisini verdi.

Anlaşılan "Desk" in Bolivya'yı kontrolünde "zaafiklar" belirmiş. Pentagon'uda kaaylandırılan bu ol-sa gerek.

Şili'de diktatörlüğün 13. yılında Batı Berlin'de bir sergi ve bir söyleşi

Özgürlük tutkularımız ve umutlarımız birleşiyor

Yıl 1983, mayısın ikinci haftası. Şili'de diktatöre karşı son on yılın en büyük gösterileri yapılıyor. Ga-zete biletimizde, haberi nası yazı-

polis de işçileri Bakanlık'na değil, Sayınca Bakanlık'na bağlıdır. Kimi hoşnutsuzluklar, ayırtılmalar var ordı salarında, ama Pinochet

dek fikirlerde kalma planlarını bo-zacak bir girişimde bulunmak iste-miyor. Ancak Pinochet orduda kontro-

Filiz KARDAM

Yıl 1983, mayısın ikinci haftası. Sili'de diktatöre karşı son on yılın en büyük gösterileri yapılıyor. Gazete büromuzda, haberi nasıl vereceğimizi tartışıyoruz. Gözlerimiz Sili'de; yüreklerimiz, "Pinochet bir gitsin" diye çarpıyor. Yüreklerimizdeki bu heyecanı, Sili haberini, "Sili'de Diktatörün Çatırdama Başladı" başlığıyla ilk sayfamız sol köşesine oturtuyoruz...

Biz Pinochet'in devrilmesini beklerken, aynı yıllarda 1982 ve 1983'te başka Latin Amerika ülkelerinde, Bolivia ve Arjantin'de parlamenter sisteme dönüşüyor. 1985'te Brezilya ve Uruguay'da askerler iktidarı sivil yönetimlere devrediyorlar. 1986'da Haiti'de, kendini "yaşam boyu başkan" ilan eden diktatör Duvalier ülkesini terketmek zorunda kalıyor.

Diktatörler kuşkusuz gönlüllü olarak terketmiyorlar koltuklarını... Politik yanlışlanmadın, körüne uygulanan ekonomik doktrinlerin ve IMF reçetelerinin iflasından, yalnızca emekçi halkın değil, çoğumen sınıfların baş kesilmelerinde de bir dişi karnakmış olgular, gidildiklerin nesnel koşulları yaratıyor. Halkın diktatörlere üzerindeki baskısı bu koşullarda artıyor.

Peki, bugün Sili'de, artık garnizonundan çıkıp ortaklık gezirmeye çekinen General Pinochet'de ye tercinde yalnız sayılmaz mı? Halkın yüzde 35'inin işsiz, yüzde 55'inin yoksulluk koşullarında yaşadığı Sili'de rejim, ekonomik ve toplumsal olarak krizde değil mi? Özellikle 1980'den bu yana toplumun bütün kesimlerinde yaygınlaşan, daha yığılsal, daha militan, daha örgütlü hale gelen Sili halkının anti-faşist direnişi, Pinochet'i ülkeyi yönetmeye hale getirmidi mi? Toplumsal ve politik tabanı genişide daralan Pinochet gücünü nereden alıyor?

Artan baskı, yükselen direniş

Yıl 1986, aylardan Eylül. Sili'de diktatörün 13 yaşında. Batı Berlin'de, Sili politik güçmelerinin düzenledikleri, DGB binasında açılan, "Baskı ve Direniş" adlı fotoğraf ve "Apirlera" (Sili özgü ve parçalarından yapılan resimler) sergisini gezerken, solunma

yanıt arıyor.

Fotografılar ve elişleri herşeyden önce bir gereği açıkça yansıtır: Direniş güçlerinin kararlılığı. Olağanüstü teröre rağmen Sili halkı kollarını yemmiş. Emek ve demokrasi mücadelesi gültük yaşamı haline gelmiş. Yaşamak için mücadele ile özgürlük için mücadele iç içe geçmiş.

İşte Santiago'nun varolanı, işsizlik oranının yüzde 80'e ulaştığı yoksul semtleri. Polis saldırlarına karşı tel örgülerle çevirdikleri işgal edilmiş topraklarda, kız ve derme-çatma barakalarda yaşayan halk, karnını doyurabilmek için, birarada yığıl içtiği toplumsal mutlak oluşturmış. Dayanışmayı ahalibölgeci güçlendirmiş.

İşte 1985-86 yılı protestoları ve grevleri... Meydan mitinglerinde Hristiyan demokratlardan, komünistlere dek, Pinochet karşıtı tüm güçlerin pankartlarını görmekten mümkün. Göstericilerin üzerine amansızca saldıran polis, Federal Almanya'dan ithal edilmiş kaskların ve seffaf kalkanların ayrıca dikkat çekici. Bir fotoğrafı, üzerlerine sıkılan baskılı suya ve atılan göz yaşartıcı bombaya karşın bu gürültüleri yerli terketmeyen gençler görüyor. Bir diğerinde ise, "SOMOS +" (Biz çoğuluğuz) diyecek meydanları dolduran, yalnızca çocukları ve kocalarının değil, tüm kaybolanların ve katledilenlerin hesabını soran ve adalet isteyen kadınlr.

Sonra, anti-faşist bir gösteride söndürülen cenazeler, işkenceler protestosu için kendini yaşam ba-

balan, emekçilerden yana olduğu için katledilen papazlar... Ve yine yoksul işçi semtlerinin birinin duvarında koscokcan bir resim ve bir tane: Molotov kokteyli nasıl hazırlanır?

Faşist baskı altında yaşam, mücadele biçimleri açısından zengin deneyler kazandırmış Sili halkına. Yoksulluk, hasret, ölüm, göz yaşartıcıyla yorgunluk, çok pahalı de neyler... Her koşula, ve herşeye rağmen direnmeye kararlı halkın aklı ve hayal gücü ile yaratıcı yöntemler, eylem biçimleri. Fotografılar bunların bir kısmını sergiliyor.

Gemisi su alıyor ama...

Daha sonra, sergiyi düzenleyen ve Batı Berlin'de sorumlu konumlarla sahip Sili politik güçmelerine bir süreyi sürdürme olanağına bu yönlü. Kendi kendime yanıtla-maya çalıştığım soruları bu kez de onlara yöneltiyorum: "Pinochet, herşeye rağmen 1989'a dek iktidarda kalabilecek mi?"

"Sili bugün kendi silahlı kuvvetlerinin işgali altındadır" diyerek giriyorlar söze ve şöyle sürdürüyorlar: "Prusya tipi bir örgütlenme yapısına sahip ve toplumsal yaşamı her alanında egemen olan Sili ordusu bugün, 100 binin üzerindeki mensubuyla 12 milyon nüfuslu Sili'de önemli bir güç. Subaylar ise, başta ABD olmak üzere emperyalist ülkelerde yetiştiler. Orduya, "Carabineros" denilen para-militar polis gücünü de eklemek gerekiyor, çünkü Sili'de

polis de İçişleri Bakanlığı'na değil, Savunma Bakanlığı'na bağlıdır. Kimi hoşnutsuzluklar, ayrımsalar var ordu safhlarında, ama Pinochet henüz asker, polis ve gizli polis teşkilatıyla bu önemli güç örgütlerini kontrolünü yitirmemiştir. Bugün General Pinochet, kara kuvvetleri başta olmak üzere Sili Silahlı Kuvvetleri'nin desteğiyle de kolunu koruyor. En başta ABD olmak üzere dışardan sağladığı yardımları da unutmayalım tabii."

Bir diğeri, "Şunu da eklersek iyi olur" diyor "Bugün Sili'de halkın yüzde 60'ının gelirinin yaklaşık 60 dolar olduğu koşullarda Pinochet'in generali binlerce 56 kuruş alıyor. Diktatör iyi besliyor generali!"

Ordu üzerindeki sohbetimizi sürdürürken sayınların stratejik sektörlerinde, metal sanayisinde şimdide dek grev ya da işi yavaşlatma gibi eylemlerin çinli gidilemediğini nedenlerini öğrenme fırsatına da buluyorum. Stratejik işletmelerde kontrol tümüyle ordudan elinde. Ayrıca bu işkollarında herhangi bir grev "tehlikesiz" karşı üretilimin devamını sağlamak için askerler makinalları çalıştırabilmek, fabrikaya bütünüyle yönelenlecek eğilime eğilimler önlemler alınmış.

ABD de manevra yapıyor

"Peki" diyoruz, "Reagan yönetiminin Pinochet'i sarı kart göstermeye başladığı söylenemez mi? Haiti'de, ya da Filipinler'de olanlar Sili'de de gerçekleştirilebilir?" Konu çok boyutlu. Konuşulanlardan, tartışılana kadarın çıkardığım başlıca sonuçları şöylece özetlemek mümkün: ABD, Sili'deki rejim konusunda bazen Pinochet'ten yana, bazen ona karşı tavır alarak manevra yapıyor ve katılları oldukça dikkatli oynuyor. Bayaz Saray, ABD'nin çıkarlarını Pinochet kadar iyi koruyacak birini henüz çikarabilmiş değil. Bunda, Pinochet'in diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi "kollektif bir zorbalık" yürütmemiş, tüm iktidarı kendi elinde toplaması da rol oynuyor. Öte yanda, Pentagon'un hizmetine açtığı üsler, dos borçlarındajamessiyet, dışişliiğindeki Pinochet, ABD'ye halk tarafından çok yarar sağıyor. Bu nedenle Reagan yönetimi, Pinochet'in 1989'a

dek iktidarda kalma planlarını bacak bir girişimde bulunmak istemiyor.

Ancak, Pinochet orduda kontrolünü yitirir ve toplumdaki çekilişleri daha da keskinleşirse, ABD kendi kontrolünde bir geçiş sağlayabilmek için müdahale edebilir; iktidarı yine ABD'ye sadık, sivil sağ bir yönetime devredilmesi için çaba gösterebilir. Hiç kuşkusuz ABD, Sili'de yeni bir Nikaragua yaratılmasını istemeyecektir. Ve bu konuda endişelidir.

Söyleşiminiz bu noktada, Sili politik güçmelerini şunu bir kez daha vurgulamak gereğini duyuyorlar: "ABD'nin Pinochet'i devletine, ya da Pinochet'in kendiliğinden geçeceği sananlar yanıltıcıdır. İş onlara kalsın, bu olmayacaktır. Bunu sağlayacak olan tüm muhalefet güçlerinin ortak mücadelesidir."

Artan olanaklar

Daha sonra, direniş ve özellikle de direnişin son üç yılında vardığı boyutlar üzerinde konuşmayı sürdürüyoruz. Artık yalnızca proletaryaya sarmadığı değil, orta katmanlarda da güçlenen muhalefet, subay kadroları içinde, özellikle deniz ve hava kuvvetlerinde hoşnutsuzluk, derinleşen ayrımsalar üzerinde duruyoruz. Pinochet karşıtı güçler arasında henüz politik birliğe varılmış değil, ama 13 yıldır ilk kez tüm muhalefet güçlerinin yığın örgütlenir birleşerek "Yurttaş Temsilcileri Ulusal Konseyi"ni kuralmaları, ve diktatörlüğe karşı ortak eylemler için karar almaları ve bu girişimde Hristiyan demokratlar ve komünistlerin en geniş bir çimde temsil edilmesi, politik birliğ yolunda ortaya çıkan yeni bir olanak.

Genel direniş ve mücadele gücimleri üzerinde açıklamalar yapan genç Sili, "Manuel Rodriguez Yurtsever Cephesi"ni (FPMR) unutmayalım" diyor. "Pinochet'in terör ve iş savasa yolaçmakla suçladığı, Komünist Partisi'nin silahlı koluna olunduğu ileri sürüldü bu örgütün, Sili halkının mücadelesinde, onların kollarlarını yemelerinde büyük pay oldu. Sili halkının, diktatörlüğün çoktekilliğini baskılamak, askerlerin moralinin bozulabileceğini açıkça gösterdi. Temmuz başındaki genel grevlerde Pinochet'in 40 bin askeri'nin halkın üzerine silmesi de bu rahatsızlığın bir göstergesi değil mi?"

Hatırlanacağı gibi, 1983 yıl sonunda tüm Sili'de cereyanları kesilmesine yolaçarak adından söz ettirmeye başlayan ve kendisini "tüm halkın silahı kol" olarak tanıtan bir örgüte çok çeşitli partilerden kişiler ve partizler yer alıyor; FPMR herhangi bir partinin kol değil. Örgütün hedefleri arasında Pinochet'in asker ve polislerle karşı karşıya gelip çatışmak değil, sabotaj, santrallerin tahribi, önemli kişilerin kaçırılması, gibi eylemlerle yığılsal protesto gösterilerinin desteklenmesi, ve polislin saldırılarına karşı halkı savunmak yer alıyor. FPMR'nin eylemleri, Sili'de bu-

gün "barışçıl ve barışçıl olmayan mücadele biçimleri arasında Çin seddi olmadığın, bu biçimleri sonu koşullara ve halkın istemlerine göre tavim edileceğini" söylerken Sili Komünist Partisi tarafından destekleniyor. Öte yanda, Hristiyan demokratlar, barışçıl olmayan mücadele biçimlerine başvurmamasına karşı çıkıyorlar.

Söyleşimiz sona ererken, şu notları bir kez daha vurguluyoruz: 1986'da diktatörlüğe vurucu bir darbe indirmesine bile, Pinochet'in Sili'yi yönetmesi bütüsbütün zorlaşacaktır. 1986'nın Sili'si başka bir Sili'dir artık. Demokrasi güçlerinin kararlılığı arttı, birlik yolunda önemli mesafelerin atıldığı, yığılsal bir halk ayaklanmasının yollarının açıldığı bir Sili... Şimdi göre, Pinochet'i gerek Sili'de, gerekse tüm dünyada daha da yalıtılmalıdır. Bu noktada uluslararası dayanışmanın da önemli yollarınımalıdır.

...Onlardan ayrıldıktan sonra Sili'yi yaşamıyor bir süre. Ertesi gün 4 Eylül, 4-5 Eylül günleri Sili'de yine ulusal protestolar gösterileri yapıpacak. Alıp yürümeye gidiyorlar Santiago'ya. Dudaklarında Pinochet'in kurbanlarından Sili'yi zana Vador Juan'nı tümünü anımsayarak meydanı dölüyor: "Benim türüm bir özgürlük türküsiydü/eliniz uzanana/ ates etmek isteyene/armagan etmek ister kendisini. Benim türüm bir zincirdir/başı sonu olmayan/ve her halsizden zincirin/türkükleri birleşir başkalarının-nıkile."

Nazım'ın türkülerine, bizim türkülerimize gidiyor aklım. "Dünya-na ön safta saldıran, varoşlarda sokaklara çın" türkülerimize... özgürlük türkülerimiz ve umutlarımız birleşiyor. Santiago'da ve İstanbul'da...

Keşke uluslararası işbirliğinin her alanı böyle barışçıl amaçlar için kullanılsa

Eksi 88,3 derecede yaşanabilir mi?

1820 yılında Rus deniz subayları Bellinghausen ve Lasarew tarafından keşfedilen dünyamız altını anarakası Antartika, süregelen tüm araştırmaların gözünde bir "sır" olma özelliğini koruyor. "Buz kıtası"ndaki iki sistematik araştırmalar Uluslararası Jeofizik Yılı olarak kabul edilen 1957'de başladı. Antartika'da incelemeler yapmak üzere o yıl oluşturulan SCAR adlı ulus-

lararası komite, çetin doğa koşullarındaki çalışmalarını hala sürdürüyor.

Avustralya'nın iki kau kadar bir büyüklüğe sahip Antartika'nın onda dokuzu sürekli buzla kaplı. 1959'da, Sovyetler'in araştırma istasyonu Vostok'ta, deniz seviyesinden 3488 metre yükseklikte yapılan ölçümde "ısı"nın eksi 88,3 derece, sürekli varolan fırtınanın hızının ise saatte 240 kilometre ol-

duğu saptanmış. Yeni araştırmacı, araç, gereç ve teçhizat taşıyan gemiler, ancak deniz kıyılardaki buzların biraz erimeye yüz tuttukları yer ayanlarda kıtaya yanaşabiliyorlar.

Bilimadamları Antartika'ya, dünya iklimindeki dönüşüm ve atmosferdeki dolaşımın araştırılması açısından büyük değer biçiyorlar. Buradaki manyetik alanın kutuba özgü özelliklerini sayesinde

dünya ve güneş arasındaki ilişkiler incelenebiliyor. Kıtadaki dev yeraltı kaynakları, kıyılardaki balık ve diğer deniz mahsulleri ve öteki doğa zenginlikleri, barışçıl amaçlı araştırmaların diğer yönünü oluşturmuyor. 1959 yılında, o zaman kıtada araştırmaları yapan oniki ülke (Arjantin, Avustralya, Belçika, Şili, Fransa, İngiltere, Japonya, Yeni Zelanda, Norveç, Güney Afrika, Sovyetler Birliği ve ABD) arasında imzalanan ve daha sonraları bir dizi başka ülkenin de altına imzasını attığı anlaşma, Antartika'daki araştırmaların yalnızca barışçıl amaçlar gütmelerini gerektiriyor. Bu anlaşmayla kıtada askeri üs kurma, manevra, silah denemeleri yapma ve radyoaktif depolama yasaklanıyor. Kıtaya, araştırma amacıyla hayvan vurma için ateşli silah götürmek bile izin gerektiriyor. Araştırmalar çoğunlukla ortaklaşa yürütülmekle, bilimadamları değiş-tokuşu yapılmakla birlikte, tek tek ülkelerin yaptıkları incelemelerin sonuçları da SCAR içinde ortaklaşa değerlendiriliyor, sürekli deneyim alışverişi yapılıyor.

Sovyetler Birliği ve DDR'den bilimadamlarının son araştırma sonuçları, Alman bilimadamları Wagner'in 1912 yılında ortaya attığı görüşü doğruluyor. Buna göre Güney Amerika, Afrika, Hindistan ve Avustralya ve Antartika milyonlarca yıl önce "Gondwana" denen tek kıtayı oluşturuyorlarmış. Bunun için önce sürülen kanıtlardan biride, yeraltı kaymakları açısından zengin Güney Afrika'daki belirli bölgelerin jeolojik yapısının, Antartika'nın devamı niteliğini göstermesi.

Valentin Dikul'un yazmasına bir gözatalım. Bu genç Sovyet atletleri bir sırte uzun yıllar akrobasi gösterileri yapıyor. Bir gün gösteri anında herşey bitti. Geçirdiği kaza sonunda bütün doktorların yarışı bir tek seyrederiyordu. Bundan sonra yataktaki ve tekerlekli sandalyede yaşayacaktı.

Valentin ise bunu bir türlü kabullenemiyordu. Yaşamı boyunca o atik ve kuvvetli bir vücudun özelliğini taşıyan bir insan olarak, hareketsizliğe mahkum olamazdı.

Bir Japon dökümanter film ekibi bu ilişkinin haberini alırlı almaz Moskova'ya hareket etti. Atletin omuzlarındaki arabayı gördükten sonra bir güç ölme aygıtına bağladılar. Gösterge 1570 kilo pond da durdu. Bu 2400 kilogramın izleyicileri büyülemesi normaldir. Ayrıca Valentin Dikul'un programının tümünde se-yirci hayretten kendini kurtaramıyor. Örneğin "güreci köprüsü" pozisyonunda 400 kilo ağırlığında bir dambıl (tek elle kaldırılan bir halter) üç asistan, 100 kilo ağırlığında bir başka dambıl ve hatta uzanmış kollarında da dördüncü asistanı taşıyor. Bu dev kitle atletin tabanlarında ve başında duruyor.

Dün kötürüm, bugün herkül

Resimde görülen, 1570 kg. ağırlığındaki PKW Volga tipi arabayı omuzlarında kaldıran artisti Valentin Dikul'un izleyenler hayranlık içinde kalıyorlar.

Valentin Dikul, arabayı sırtında taşımanın yasasını, yaptığı diğer gösterilerle de izleyenleri hayret ve hayranlık içinde bırakıyor.

Dikul 80 kiloluk dambıllarla jog-lörük yapıyor ve iki katlı bina yüksekliğinden aşağıya düşen 50 kiloluk bir küreyi ensesiyle yakalıyor.

Atletin gösterilerini duyan bir Japon dökümanter film ekibi de Moskova'ya gelecek, Dikul'un gösterilerini filme çekti.

Valentin Dikul'un yazmasına bir gözatalım. Bu genç Sovyet atletleri bir sırte uzun yıllar akrobasi gösterileri yapıyor. Bir gün gösteri anında herşey bitti. Geçirdiği kaza sonunda bütün doktorların yarışı bir tek seyrederiyordu. Bundan sonra yataktaki ve tekerlekli sandalyede yaşayacaktı.

Valentin ise bunu bir türlü kabullenemiyordu. Yaşamı boyunca o atik ve kuvvetli bir vücudun özelliğini taşıyan bir insan olarak, hareketsizliğe mahkum olamazdı.

bilgisi ne de onu yönlendirecek bir kimse vardı.

Valentin, önce yavaş yavaş yürümeyi denedi. Bir yandan tıbbi kitaplar okuyor, bu konuda uzmanlaşmış kişilerle görüşüyordu. Bütün bu çalışmalar sonunda yeni bir alet buldu. Bu aletle adaleter yu-muşlatılıyor ve adaleterin işlevini bu alet üstleniyordu. Mesleği dola-yışla vücudunu germe alışkanlığı vardı. Şimdi vücudunu hareketlendirmeyi başmak için üstün bir moral güce ihtiyacı vardı.

Geçen yıllar boyunca, bir tek ge-yin bilincindeydi; hergün küçük bir adım, vücudundaki küçük bir kırpı onu hareket kabiliyetini artırmanın ve sahneye yeniden dönmenin tek yoluydu. Sabırla, inatla çalıştı. Sovyet artisti Valentin Dikul'un bu akillara durgunluk veren yeniden doğuşu için kitaplar, makedaleler yazılabildi. Valentin, olma-zı olur kılarken bu alanda tek olmadığımı biliyordu. Pilot Alexey Marassov İkinci Dünya Savaşı'nda iki bacağından birinden kaybetmiş, ancak çalış kullanmayı tekrar başarmış, ayakta yürümeye yeniden gö-rev almıştı. Kazalardan dolayı sakatlanan birçok insan, sakatlıklarını yenerek normal yaşama yeniden dönmüşlerdi. Bunlar Valentin için

O direnc ve gabasıya ayağa kalktık-tan sonra diğer sakat insanların da yardım etmeye başladı.

Sovyetler Birliği Travmatoloji Kliniği şefi, Valentin'in kendilerine geldiği günü şöyle anlatıyordu: "O hareketsizliğe mahkum edildiği halde, ümidin sembolü olarak karşımızda duruyordu. Bir yandan da sırtındaki görevliler ve arkadaşları'nı mektup yazıyor ve onu avarlarına yeniden beklediklerini söylüyor-lardı. Bu istem onun için manevi bir baskı ve direnc kaynağı oldu. Bütün merkezimiz kendi metodunu denemek ve geliştirmek için kullandı. Onun tedavi yöntemi bir sır değil, tedavisinin temelini, spor prensipleri, akıl, mantık, sabır ve sarımsak bir direnc gerektiriyor-du. Bizdeki kayıtlara göre Valentin 600'ün üzerinde çeşitli idman bi-cimleri geliştirerek uzun soluklu tedaviden sonra yeniden yaşama döndü. Sırtke yeniden çalışmaya başladı.

Onun örneği, onun sistemi ve onun direnc birçok insana örnek oldu. O simdi sırtke çalışması yanında geliştirdiği tedavi yöntemi ile yüzlerce hastanın iyileşmesi için de çalışıyor.

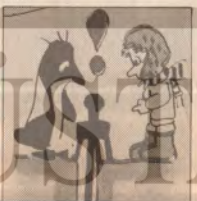
"Sonuçtan Heute derpsinin teşvikiyle, muayeneden izleyiciler için-

GÜLDÜŞÜN

Çankaya - Beyaz Saray karşılaşması

Kendi ülkelerinde şampiyon olan Çankaya ve Beyaz Saray ta-mesajları iletiyorlar. Reagan, Ev-ranın kutluğuna eşlik. "Bos ver, gan kaleimize yönelik, önüne Özl-çikü ve "Ben ettim, sen etme" der-

Çankaya - Beyaz Saray karşılaşması

Kendi ülkelerinde sampiyon olan Çankaya ve Beyaz Saray takımları bu önemli maça IMF'nin dinlenme tesislerinde kampa girmek hazırladılar.

Evet sayın seyirciler takımlar sahada. Kaptanlığını Evren'in yaptığı Çankaya ve Reagan'ın başını çektiği Beyaz Saray takımları son taktilerini alıyorlar. Bir yanda Lockheed, diğer yanda Türkiye'deki holding menecerleri son talimatı veriyor takımlarına. Çankaya takımı beyaz "KDV", Beyaz Saray takımını ise üzerinde "CIA" yazılı siyah formalarını giymişler. Takım kaptanları ortada birleştiler. Evren Reagan'a üzerinde Türkiye haritası bulunan bayrağı verdi. Evet Evren Türkiye'yi teslim etti. Reagan buna işe dosta dağıtmak üzere bir "Çek"le mukabele etti.

12 Eylül stadında oynanan ve sonucu bizlerce malum olan bu maç Reagan'ın vuruşuyla başladı. Top Creerys silah tekeli müdüründe. O, "Al bu iş sen hallet" derisine tekrar Reagan'ı gördü. Reagan topu Pentagon şefi Weinberger'e uzattı. O, Özal'a bir göz kırparak çalım attı, fakat topu Çankaya takımı sağ kanat oyuncusu generalimize kaçırdı. Aaa o ne! Bizim general topu General Rorcs'ın verdi. Özal bozulttu bu işe ve sebebi sonı. "Ben TC. ordusu generali değil, NATO'nun generaliyim" diyen general "Kuzma camım, onlar da bizden" dedi. Bu arada topu kapam Richard Perle durumu 1-40 yaptı.

Santrayla birlikte top Evren'e geçti. Evren sürekli olarak Özal'la paslaşıyor. Evren topu kendi kale-sine doğru sürüyor, tehlikeyi gören seyirciler "Yine mi kalışlılık Evren" diye bağırmağa başladılar. Bundan yararlanarak Evren'in ayağında topu kapam Henze durumu 2-40 yaptı, oyunun ilk yarısı böylece bitti.

İkinci yarıya Çankaya takımı F-16 spor takımından transfer ettiği Şahinkaya'yı alarak girdi. Beyaz Saray ise hücum hattını Almanya'dan yeni transfer Kohl ile güçlendirdi. Top ortada, Evren ve Reagan birbirlerini sürekli, seyircilerin bile zor anlayacağı dostluk

mesajları iletiliyorlar. Reagan, Evren'in kulağına eğilip "Boş ver, hersey olacağına inan, sıkışırın bize gel" diyor. Topu Özal kapı kıvrıyor, kıvrıyor, o hep kıvrır zaten, fakat Reagan'a kapırdı. Reagan

Deprem

12 Eylül sonrasında, terörün kol gezdiği, insanların korkunun ve suskunluğun karanlığına itildiği günlerden birinde İstanbul'da bir deprem oldu. Ertesi sabah insanlar işe giderken, yolda, otobüste, dolmuşta en çok konuşulan konu budur: değil olarak. Eskiden sınıf sendikacılığının boy attığı fabrikalardan birinde işçiler arasında şu konuşma geçer:

- Dünkü depremin nedeni neymiş, biliyor musunuz?
- Hayır neymiş?
- Aşağıda tünelleme metro, yaşam düzeyiyle çırpışmış!

gan kalemize yöneldi, önüne Özal çıktı ve "Ben ettim, sen etme" dercesine Reagan'ın ayaklarına kapandı, ama çok geç, Reagan durumu 3-40 yaptı. Santrayla birlikte oyun yeniden başladı. Beyaz Saray bu kez Kohl'ü devreye soktu. Çankaya üzerindeki hücum ve baskıları Kohl kanalıyla artırmamın yolunu denediler. Çankaya Kohl'ün hücumunu serbest dolışından vazgeçerek atlattı. Bu kez biz hücumu geçtik, Sabancı topu kapı ileriye, çalımdayı, topu bir türlü bırakmıyor. Bu kez Kök Sabancı'nın önüne çıktı, "Payımı isterim" der gibi bir halli var. Fakat Sabancı'nın şu kalenin çok üstünden auita çıktı.

Oyunun son dakikalarında, Seyirciler "Şike şike" diye bağırıyor. Polis Şili misali etrafı kordon altına aldı ve maç 3-0 aleyhimize bitti.

Uçsa da

Evren Doğu Anadolu Bölgesi'nde otomobille ile giderken karşıdaki kayaklılarda bir karaltı görür. Karalının ne olduğunu merak eder. Otomobilli durdurup karaltı'yı inceler. Yanındaki muhafızı ve şöförü;

- Kartal, derler.
- Evren ise:
- Kartal değil, keçi, der.
- Bunun üzerine muhafız ve şöför:
- Yanına gidip bakahım, uçarsa kartaldır, uçmazsa keçi.
- Bu söz üzerine Evren bağırır:
- Uçarsa da keçi, uçmazsa da keçi.

sonra yataktaki ve tekerlekli sandalyede yaşayacak.

Valentin ise bunu bir türlü kabullenemiyordu. Yaşamı boyunca o atik ve kuvvetli bir vücutdu özgürlüğünü tanıyan bir insan olarak, hareketsizliğe mahkum olamazdı. Bu nedenle kendiliğinden çalışmaya başladı. Ancak ne yeterli tıbbi

to murcuk postası

Sevgili Türkiye Postası, Hediye mi göndermediniz, merakla bekliyorum. Eğer en kısa zamanda gönderirseniz çok sevinirim. Ben size mektup yazmak istiyordum ama önce hediye mi görmek istedim. Onun için mektup yazmadım.

Şura buraya tatile geldi. Şura'yı tanıştım. Birbirimizi çok sevdi. Birlikte oynadık. O bana fıkrı, ben de ona masal anlattım. O benim Yunanistan'da ilk Türkiye'li arkadaşım oldu.

Özgür Berivan-Yunanistan

Sevgili Özgür, Hediye, (diğer arkadaşlarınızla birlikte) adresine gönderildi.

Türkiye Postası

Bilmeceler

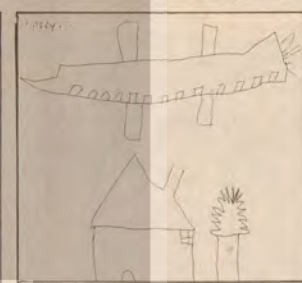
* Yeraltında yağı kavis

* Bilmeca buldurmacı d' üstünde kayıtdurmacı.

* Ben giderim o gider yanmda ün, ün der.

* Çarşıdan alınmaz mendile sarılmaz; ondan taltı birşey olmaz.

Çevreler: 1- Yılan, 2- İyon, 3- Basit, 4- L'ku.

Sema Altınsoy

Sevgili çocuklar, Şimdi de sizinle hem oyun oynayalım, hem de dikkatinizi ölçelim. Yandaki şekli 30 saniye dikkatle inceleyin. Sonra da gazeteyle bakmadan bu şekli çizmeye çalışın. Bakalım ne kadar benzetebileceksiniz, ne kadar dikkatlisiniz?

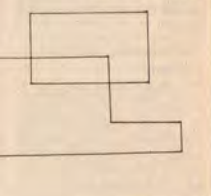

Barış Şimşek 7 yaşında

Türkiye'ye izine gittim. Gezdim, dinlendim. Televizyonda en çok reklamları seyretdim. Benim birşey dikkatimi çekti. Afrika'ya bağış deniliyor. Oradaki aç insanlar için para toplayıyorlar. Fakat Türkiye'nin caddelerinde aç aç uyuyan fakirleri görmüyorduk.

Bir de caddede karşıdan karşıya geçmek çok zor. Çünkü zenginlerin arabaları var. Fakirlerin yok. Ve onlar da arabalarını hiç dikkat etmeden, hızlı sürüyorlar. İnsanlara hayvanmış gibi davranıyorlar.

İlkim/F.Almanya

Nazım, Brecht, Sümeyra, Schaffner

Bir halk türkümü, "Gurbet de bir vatan da bir çekene" diyor. Başka başka biçimde ama, kâr dünyasının her yerinde aynı ezgi, aynı baskılar... Yabancı düşmanlığını körükleyenlerin, ara bozucuların çabaları boşuna. Aynı ülkelerden, aynı dillerden emekçiler; iş, ekme, özgürlük ve barış savaşımında kaderlerini birleştiriyorlar. Serpilip gelişmekte olan, emekçilerin uluslararası kardeşliğidir...

İşte böyle! Güzel, yüreklenicili duygulara ve düşüncelere götürüyordu insanı, Sümeyra'nın Alman tiyatro sanatısı Erich Schaffner ile birlikte, 14 Ağustos'ta, IG-Metal'in Bad Orb'taki Eğitimünde sundukları şiirler ve türküler aşkını ve bu aşkını izleyen emekçilerin ilgi ve coşkusu. Düzenleyenler bu buluşmaya: Sümeyra ve E.Schaffner ile beraber N.Hikmet ve B.Brecht'ten şiirler ve türküler aşkını, adını vermişler. Aynı dillerde aynı üzmelerin, duyguların ve düşüncelerin buluşmasına, ne güzel yarasıyor bu ad. Birbirine yaraşan şu dizele gibi:

Bizce en iyi, kalkmak, yeter artık, demektir, vazgeçmemek için kırıntısızla bile yaşamın, karşı çıkmaktır vargücümüzle acıyı doğuranlara, yaşanır hale getirmek

bütün insanlara dünyayı.

B.Brecht

Kapansın el kapıları, bir daha açılması, yok edin insanın insana kulluğunu! bu davet bizim. Yaşamak! Bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşesine, bu hasret bizim!

N. Hikmet

Bu kitapları okudunuz mu?

Çobanlıktan halk önderliğine

Yücel FEYZİÖĞLU

"Ahh, neden yıllarca önce okumamışım bu kitabı?" diye özümü kuzumun geçen yıl, "KOMKAR" Almancasını yayınladığı bir daha okudum "Kürt Coban".

Kafkasya dağları gibi yalçın,

şe, Küçük Ayşe..." diye söylüyor dolayısı. Daha çok çocuğun eli ne geçecek. Sevinerek okuyacaklar... "Menekşe buldum dede, Tren gelir, Çiçeklerin dili, Akkoyun, Dere geliyor dere, Daldolan, Ali babanın bir çiftliği var." gibi birçok türküyü bu kitapla çocuklarınıza öğretebilir-

Yılmaz Güney'in ölümünün 2. yıldönümünde eşi Fatoş Güney sorularımızı yanıtladı

Yılmaz'ı yitirmenin acısı her an içimde sıcak duruyor

Türkiye Postası: Sayın Fatoş Güney, sinemamızda bir çığır açan devrimci sanatçı Yılmaz Güney'in aramızdan ayrılışının 2. yıldönümünde, O'nun en yakını olarak gazetemiz okuyucularına birşeyler söylemek ister misiniz?

Fatoş Güney: Yılmaz'ı yitirmenin acısı her an içimde sıcak duruyor. Bunu ömrümün sonuna kadar taşıyacağım. Ama onu yitirmenin acısından daha ağır olan, Yılmaz'ın yapabileceklerinin, yapmak istediklerinin ancak çok azını gerçekleştirebilmiş olmasıdır. Aramızdan genç yaşta, erken ayrıldı. İleriye dönük tasarımları en yakından bilen biri olarak bu acıyı çok derinden duyuyorum.

Yılmaz Türkiye'nin antideмократик şartlarında ve hapisanelerde kaldığı 10 yıl süresinde bir sanatçı olarak sinemadaki ağır sansür şartları ve diğer zorluklar altında ezilken, olağanüstü bir direnişle romanlar, hikâyeler, senaryolar yazıyor, filmler yapıyor, yapıyor, bir sanatçı olarak, ken disine düşen tanıklık görevini yerine getiriyordu. Diğer yandan da, sürekli düşünün, yeni değerlendirmeler yapan, kendisini geliştir, yenileyen bir kişi olarak da, ulusal ve uluslararası durumlara ilgili görüşlerini yazıyor, yayınlıyordu. Ne yazık ki, düşünce alanındaki baskıların değişik biçimde, devrimci ve demokrat çevrelere de yansması sonucu, çeşitli gruplar, kişiler ve çevrelerce "yalnız" bırakılıyordu. Yılmaz'a her dönemde sahip çıkan halk oluyordu. Tüm karalamalara yasaklamalara rağmen, filmleri video kasetler halinde seyretiliyor, kitapları gizlice eiden ele dolayısı.

Bugün filmleri Avustralya'dan Arjantin'e, Japonya'dan İsrail'e kadar tüm dünya televizyonlarında, çeşitli festivallerde, sinemalarda gösterilmektedir.

Romanlar ve hikâyeler kitapları

Türkiye Postası: Bugünlerde Fransız radyo ve televizyonlarında da Yılmaz Güney'e yeniden yer veriliyor...

Fatoş Güney: Evet. 1 Eylül günü Fransız televizyonun 1. kanalında Yol filmi gösterildi. Televizyonun istatistiklerine göre son yılların en ilgiyle seyredilen filmlerinin ve programların başında geliyor. Filmi o gece 10 milyon insan izlemiş. Ardından, Fransız devlet radyosu "France Inter" ve Monte Carlo radyolarında kendisi ve Türkiye ile ilgili geniş programlar yayımlandı.

Türkiye Postası: 2. ölüm yıldönümü ile ilgili hazırlıklarınız var mı?

Fatoş Güney: Geçen yıl 15 bin kişiye ulaştı Paris, Berlin ve Köln geyelerinden sonra, bu yıldönümünde, devrimci bir sinema sanatçısının niteliğine en uygun bir biçimde, yani onu bir filmle anmayı ve belgelemeyi de en uygun gördüm. Her yıl birkaç şehirden düzenlenerek ve sırası bir kitleye hitap edecek ve sırası sonra alışılagelenecek peşerler

Yılmaz Güney oğlu ile (yukarıda) eşi ile (aşağıda)

süreden beri hazırlanmaya başları için video kasetler halinde

Anımsan, ne kadar yitirdi önce okumamızın bu kitabı? diye özime kızmışım geçen yıl. "KOMKAR" Almancasını yayıncıya bir daha okudum "Kürt Coban".

Kafkasa dağları gibi yalın, hırçın, rengarenk, gri gri bir dilliyar kitabın Sıcak Kapı içine alıyor insanı. Söyk solukta okuyorsunuz. Ereb Semo'ya anılan bu 1900'den 1930 yıllarına dek Sovyetler'deki "Muhtar Kürt Bölgesi"nin tarihinden görüntüler aynı zamanda.

Nasıl kendime yakın buldum nasılı? Aynı köylerden, aynı yerlerden geçmişiz Ereb Semo'ya. Karstan, Sarıkamış'tan... Azat ve Malakan köylerinden. Aynı baskıyı, aynı yoksulluğu görmüşüz. Aynı çeşmelerden sular içmiş, aynı topraklardan yemlik, kuzu kulağı derip yermişiz. Ah benim aziz kırmızı; benim büyük kardeşim, nasıl ayrılmış ayrı düşmüş nasılı? Bana ükemi, bana Kafkas diyarını bir daha sevdirdi. Gözlerimde canlandı her bir kayahı, her bir yavı, derin deresi...

Hele insanları... Yeter ki bir güvenderlik düşmesin önelirne. Açartlar kartal kanatlarını... Firtınaları yapıp geçerler. Vururlar. Vururlar. Beylelere, şeylere ölmüştü daberleri...

Ereb Semo o insanlara sonsuz güveni verenlerden biri. Halkın Bolşevik önderi, Çobankatın halk önderliğine yükselmiş. Kürtçe, Türkçe, Ermenice, Rusça dillerini çok iyi bilmiş. Birinci Dünya Savaşına katılmış... Savaş içinde komünist işçilerle tanışmış, partiyeye girmiş. Ermenistan'da "Muhtar Kürt Bölgesi"nin kuruculuğunda, gelişmesinde büyük emeği geçmiştir. Kendisine sözü vermeden önce bu kitabı okumamızı öyle istedi ki ki... Kürtçe ve Türkçesi 1977'de Özgürlük Yolu Yayıncılarından İstanbul'da yayımlandı. Birinci bölümünü Almancasını KOMKAR yayınladı. KOMKAR keşke bu değerli kitabını düzenli hale getire, öteki Kürt yazılarına yaptık...

larını da çevirip yayınlasa ne iyi olur diye düşündüm.

Simdi söz Ereb Semo'nun. Şöyle diyor kitabın sonunda:

"Serdarabad ovası... İçinden ne zorlu ordu gelirdi senin!.. Boydan boya senin üstünden Taşnaklar, Türkler, ve göçmen Kürtler gidip geldiler. Sen boyunu onlara bir bir açtın. Ama onlar, senin ölçüsüz toprağının üzerinde hiçbir iz bırakmadan yitip gittiler..."

Kim inanır ki o, kadar insana mezarlık olan bu düzlükte birgün, Serdarabad kanalının açılmasıyla binlerce Kürt köyü kurulacak.

Evet, kurtlarda ve ovada, dağlık yerlerde ve vadilerde bu... Kürtlere yalnızca Sovyet iktidarı mutluklu, hoşnutluk ve özgürlük getirdi!...

Bir de türkî kitabı: Gel bize katıl bize

Özellikle çocukların rahat öğrenebilmeleri için türkîlerimizi derlemiş Hamdi Tanses. Kendi besitelerinde de eklemiştir. Ortadoğu Yaşanılan arasında çıktı: "Gel Bize, Katıl Bize". Hamdi yıllardır üzerinde çalışıyor, topuyor, seçiyor, kurdugu korolarla bu türkîleri söylüyor. Bir yığın genç hem sazi hem sözü öğretiliyor. Simdi notaları ile birlikte, iki dili kitap halinde gelse daha iyi oldu. dörtbuçuk sayfa kadar kızmı bile oından bırakıyor: "Küçük Ay-

ne geçecek. Sevirecek kuyakçaklar. "Menekşe bıldım bıldı, Tren gelli, Çiçeklerin dill, Akoyun, Dere gelleri dere, Daldan! Ah babanın bir çiftliği var", gibi birçok türküyü bu kitapta çocuklarınıza öğretebiliriz. Çünkü çocukları anladırılır, ninilerle, türkülerle, tekerleme ve masallarla daha iyi öğrenirler, sözükler belleklerine yerleşir...

Çocuklara bu hizmetinden ötürü Hamdi Tanses'i kutluyoruz.

Bugün filmi Avustralya'dan Arjantin'e, Japonya'dan İsrail'e kadar tüm dünya televizyonlarında, çeşitli festivallerde, sinemalarda gösterilmektedir.

Romanlar ve hikaye kitapları, İngilizce, Fransızca, Arapça, Farsça, Kürtçe ve Yunancaya çevrilmiştir.

İkinci romani olan "Soba, Pencere Camı ve İki Ekmeği İstiyoruz". Fransızca olarak önümüzdeki günlerde yayınlanacaktır.

Fotoğraf nasıl çekilir? -5-

Soner GÜRLER

Işık düzenlemesi - I Obtüratör - Enstantane

nemize her yeni film taklitimiz bu ayanı yapmayı adet edinirsek bir yanlışlığın önüne geçmiş oluruz.

Pozometre üzerinden otomatik olarak ölçüp, yine enstantaneyi otomatik olarak ayarlayan makineleri bir kıyıda bırakacak obsüratörler üzerinde çalışarak ve anlamaları sağladıkları öğretilmektedir.

Cizelgeden de görüleceği üzere her bir sayıdan diğerine geçiş yukarıya doğruya, makinede filmi gördüğü ışık miktarını yarıya indiriyor, aşağıya doğruya ışık miktarını iki misline çıkarıyor. Yani sayılar bir birinden farklı duruyor.

Yine aynı çizelgeden görüldüğü gibi "B" haric diğer tüm sayılarda sayıların o kadarda bir kastediliyor.

Bir örnek alalım. Eğer enstantanemiz 125'e ayarlanmış, bundan anladığımız şudur. Parmagımızla makinenin çekim düğmesine (deklanşör) her basışımızda filmimiz sayıların

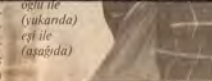
ma sanatsal niteliğine uygun bir biçimde, yani onu bir filmle anmayı ve belgelemeyi daha uygun gördüm. Her yıl birkaç şehirde düzenlenecek ve sınırlı bir kitleye hitap edecek ve sınırlı bir süre sonra alışılagelenecek geceler düzenlenmek yerine, daha yaygın bir kitleye hitap edecek ve kalıcı bir çalışma olacak bu film. Yılmaz'ın yaşamı, sanatı ve mücadelesi ile, Türkiye'nin son 60 yıllık siyasal döneminin önemli olaylarını içine yerleştiren olan bir dokümanter televizyon filmi bir

125'de biri kadar zaman süresince mevcut ışığı ve dolayısıyla motif, görülebilir. Deklanşöre basınca, film objektif arasındaki perde açılır ve 1/125 saniye sonra kendiliğinden kapanır.

Enstantane ayarımız eğer obtüratör üzerinde "B" üzerinde ayarlanmışsa bu taktirde film ile objektif arasındaki perde elimizi deklanşöre basışımızdan tekrar çekinceye kadar açık kalacak, filmimizde o açık kaldığı süre kadar motif görülecektir. Bu ayarla genellikle çektiğimiz karanlıkta çekilmek istenen fotoğraflar alınır.

Konumuz bir iki ufak ayrıntı

şüreden bir hazırlamaya başlamıştı. Türkiye yakın tarihi ile ilgili ilk belgesel film çalışması olması bakımından önem taşıyacak olan bu film birkaç ay içinde tamamlanmış olacak. Dünyanın belli başlı televizyonlarında gösterilecek ve Yılmaz'ı sevenlerin, dostlarımızın da yararlanabile-

hya bugünlük niyayet verelim. Günümüzün modern makinelerinde, ya kendi başına bir düğmeye veya deklanşöre ya da bir başka obtüratörün işi, film ve diyaframa göre doğru mu ayarlandığını vizör içerisinde görebiliriz. Böylece gözümüzü motifimizle kollarken, bir elimizle de enstantaneyi ayarlamak olur, bunu da motifimizle birlikte vizör içerisinde izlemiş oluruz.

Fotoğraf çekmek için elimizi tuttuktan sonra, elimizi ne kadar sağlam tutulursa tutulsun, titremesi kendini yaklaşıp 1/30 enstantaneden daha fazla zamanlarda gösterir, el titremesi bizi fotoğrafları çekerek belli olmaz fakat sonradan filmde ve dolayısıyla kabir fotoğrafları kötü gözükür. Bunun için makine elde çekimlerde 1/30 enstantaneden daha az zamana, yani büyük sayıya (60, 125, 250 gibi) gitmeye çalışın. Eğer bu mümkün değilse makinenizi bir ayaklık üzerine oturtun.

Bu konuda da, bir fotoğraf net olarak çekilmesinin sırf mesele ayanı doğru yapmakla bittediğini gördük.

leri için video kasetler halinde basılacaktır.

Diğer yandan, yine yıldönümü münasebetiyle Türkiye'de 6 yıldan beri ilk defa Nöktä dergisine verdüğümüz mülakat ile geniş bir kitleye hitap etmek mümkün oldu. Seneye yeni şartlara göre yeni arma biçimleri mümkün olabilir.

Faruk Çağla ve H.Z. Zaferoğlu'nun ortak karikatür sergisi

Faruk Çağla ve H. Z. Zaferoğlu'nun karikatürlerinden oluşan sergi 1 Eylül günü Hollanda'da Den Haag vilayet binasında açıldı.

Den Haag Belediyesi Kültür Müstefası Jack Verdun tarafından tarafında açılışı yapılan sergileri çok sayıda Türkiye'lini yansıran Hollandalılar da ılgıleye izlediler.

Sergide Barsa afişlerinin yer aldığı H. Z. Zaferoğlu da bir konuşma yaparak 1 Eylül'ün önemini vurguladı. Diğer sanatçı Faruk Çağla'nın Türkiye'ye dönmek zorunda kaldığını, tedavisi için gerekli dayanağının sürdürülmesi gerektiğini söyledi.

Fotoğraf sergisi

Federal Almanya'da yaşayan fotoğraf sanatçılarından Mehmet Ünai'nin fotoğraflarını 16-26 Eylül tarihleri arasında Essen'de izleyebilirsiniz.

Adres: Arbeiterwohlfahrt Essen e.V. Pferdemarkt 5, 4300 Essen 1

	B	1	2	4	8	15	30	60	125	250	500	1000	2000	Enstantane
Deklanşör hızları	1-3	1/2	1/4	1/8	1/15	1/30	1/60	1/125	1/250	1/500	1/1000	1/2000	Enstantane	
Objektif açıklığı	1-3	1/2	1/4	1/8	1/15	1/30	1/60	1/125	1/250	1/500	1/1000	1/2000	Enstantane	

DEDİLER Kİ...

"ANAP'ta benim gibi alkolikler ve çapkınlar çoktur." Yeni Foça Belediye Başkanı Ercan Küçükakaya

"Ercan beyi tanıyana kadar siyasetle hiç ilgim yoktu. Ercan bey bana siyaseti de sevdirdi." Sinema oyuncusu Leyla Somer

"Bir insana ihtiyacından çok verdiğiniz zaman daha çok istemeye başlar. Mutluluğu da o oranda azalır. Bizim işçilerimiz çok şey beklemeyiz. Güleriyi gösterdiğimiz zaman çok mutlu oluyorlar." İşadamları Ali Rıza Çarmıklı

"Adayınız Hüsni Doğan dayımın oğlu olur. Bizimle büyüdü, bizim terbiyesini aldı. Daha iyisini bulamazsınız. Oylarınızı ona verin." Başbakan Turgut Özal seçim gezisinde.

"Film piyasasında artık en yüksek parayı komedyenler alıyor. Çünkü geçim derinden anası ağlayan millet gülmeye hasret" Komedyen Şener Şen

"Doğu'da 400'ü aşkın kişiye istihdam olanak sağlayacak her tesisin inşaatında ben ve bazı bakanlar amele olarak çalışmaya hazırız." Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci

Kuduz aşısı yerine Alman bisküvisi

Dünyanın büyük bir kesiminde artık adı bile unutulmuş iki hastalık Türkiye'de yeniden hortladı: Kuduz ve kolera.

Kayseri'de kuduz köpeğin ısırdığı koyun etinden yiyen 35 kişi karantina altında. Bölgedeki köpek, kedi ve koyunlarda kuduz belirtirleri var. Halk panikten yayalara taşınırken, bir yandan da hayvanların öldürüyor. Türkiye'nin en büyük şehirlerinden birinde, İstanbul'da da kuduz bir kedinin ısırdığı çocuklar da karantina altında. Bölgenin her yanında "Dikkat kuduz tehlikesi" diye uyarı levhaları asılmış.

70 bin insanın yaşadığı İstanbul'un AVCılar semtinde de pislik ve susuzlukla salgın hastalıklar baş gösterdi. Çünkü sağlıklı bir kanalizasyon sistemi olmadıktan sonra bölgede ve içme ve kullanma suyuna kanalizasyon suları karışıyor, çöpler belediye tarafından toplanmıyor. Bağırsak enfeksiyonu olarak başlayan salgın yüzünden pek çok çocuk hastanelere kaldırıldı. Ölen bir çocuğa da kolera teşhisi konmasına rağmen yetkili, her halen bağırsak enfeksiyonu olduğuna ayak dironlar.

Türkiye'de ilkel yöntem-

lerle yapılan kuduz aşısı etkili değil. Ama bu "döviz bolluğunda" her nedense ithal kuduz aşısı bulunamıyor. Kuduz aşısını bir yana bıraktık, AVCılar bölgesindeki eczanelerde doğru dürist bir ıshal ilacı bile bulunamıyor.

Durum böyleyken TÜSİAD toplantısında ülkemizin nadide işadamları hararetle Alman bisküvisi ve İsveç çikolatası ithalatını tartışıyorlar. Yok efendim serbest piyasa ekonomisini kabul ettiğimize göre ikisini de ithal etmeliyiz!

Zamparalar partisi ANAP

"ANAP'da benim gibi çapkınlar ve alkolikler çoktur. Biz parti! arkadaşlarımıza haftada en az bir iki dansöz oynatırız. ANAP'ın programında karıtlara öpmek yasaktır diye hiç bir şey yazmaz. Ah keşke Yeni Foça'da ibi arıyet Aşa-

Türkiye Postası

Solistler kervanı

Bakın şu haberin güzelliğine: "Meclis, Ordunun Dereleri türküsüyle açılacak. Türküyü Ankara Belediye Orkestrası çalacak" (1.986 tarihli Günaydın).

Helal olsun şu Evren ve Özal'a. Ülkenin yakıcı sorunlarına "köklü" çözüm getirmede bir "insan", bir "politikacı" bu kadar "isabetli" karar verebilir.

Fakat yine de türkünün meclis havasına uygun seçilmediği kanısındayız. Mesela, "Çadırının üstüne şip dedi damladı, allah camını almadı, almadı" türküsü veya "Beterin be-teri var, haline şükret dostum" şarkısı daha uygun olmaz mıydı?

Söyle bir açılış töreni tablosu canlandırın gözünüzde: Önce meclis korusu eşliğinde ikinci assolist

Özal çıkıyor mikrofona ve "Yaktı beni" şarkısını söylüyor. Arkadan solistler solisti, esas assolist Evren çıkıyor ve Özal'ın gözlerinin içine baka baka "Ca-yırda buldum seni" türküsünü koyveriyor. Ondan sonra "Kaçamazsın, kaçamazsın"ı patlatıveriyor. Ne romantik değil mi?

Ya o meclis duvarlarının ağzı olsaydı, acaba onlara ne söylerdi? Bize öyle geliyor ki, önce "Yazıklar olsun" türküsüyle başlar, büyük ozan Ruhi Su'nun "Sabahın bir sahibi var, so-rarlar bir gün, so-rarlar" ile devam ederdi, hem de en güzel sesle.

Bir gün gelecek bu türkü söyleyecek beyler ve orkestra sefi de halk olacak. Bunu iyi bilin.

Ham-Uetrop atom santrali

Burnumuzun dibindeki Çernobiller

FAC'de hâlâ Çernobil tartışılıyor. Tabii tartışılacak, önemli konu, yaşamsal konu. Ama diğer Çernobiller de tartışılmalı. Bizde bir söz vardır: "Kendi gözündeki

gözündeki çöpü görür" derler. Bu tekerleme, burnumuzun dibinde olanları görmeyen veya görmemezlikten gelenler için söylenmiştir.

Çernobil konusu, Hamm-Uetrop atom santralindeki üzeri kullenen olay bu telerlemeye tamı tamına uymaktadır. Uyumazlık sadece Hamm olayı ile de

istihdam olanları sağlayacak her tesisin inşaatında ben ve bazı bakanlar amele olarak çalışmaya hazırız." Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci

"Nejat Tümer'i babam gibi severim, elini öpmek isterim, öptürmez. Öyle büyük insandır." Tümer'in oğlunun ortak olduğu Hudem Gemicilik A.Ş.'nin patronu Halil Uzun-demir

"Facia tedbirsizlikten değil, Allah'tan gelen bir olaydır" 18 kişinin öldüğü Köklüce tüneli inşaatının çökmesi üzerine Enerji Bakanı Südi Türel'in değerlendirmesi

"Hakkari'yi Türkiye'nin Rio de Janeiro'su yapmak için çokları sivadık." Hakkari Belediye Başkanı Şükrü Çallı

"Bugün Türkiye, tam demokrasiye doğru hızla ilerliyor. Irak-Iran savaşına yine devam ediyor. Polonya'da Walesa hâla yasaklı." Milliyet başyazarı Mehmet Barlas

"Beni Özal batırdı." HDP Genel Başkanı ve işadama Mehmet Yazar

"Semra hanım Türk kadının modern bir kadın hüviyetine bürünmesi için çalmaktadır ve bunun için Türk kadının sayın Semra Özal'a müteşekkif olması gerekir." ANAP Genel Sekreteri Mustafa Taşır

Bir emekli memurun acıklı hikayesi

Jeneratör sanayiinin önde gelen isimlerinden Bülent Özgören Hilton Oteli'nde yapılacak düğünü için gazetelere bir ilan vererek tüm İstanbulluları davet etti. Gazetelerde çıkan haberde helikopterle para atılacağı yazıyordu.

Bunu okuyan 67 yaşındaki birinci dereceden emekli defterdarlık depo memuru Mehmet Türedi hazırlıklara başladı. Kendi deyimiyle *"cekinecek ne vardı, o da insan- dı"*. Hem eskiciden aldığı Avrupa malı ceketi, ipek çorapları ve rugan ayakkabılarıyla deşme zenginlerden farkı yoktu: Düştü Hilton'un yoluna. Kılık kıyafeti nedeniyle kapıda zorluk çıkmadı. İçeri girdiğinde masaların üstünde çekti etleri, çeşit çeşit yemekleri gördü, gözleri kamaştı. Oğlu, gelini ve küçük torunuyla Bakırköy'de oturduğu eve etin girdiği günler sayılıydı. *"Keşke gelini de getirseydim"* diye geçirdi içinden. Gelini eti pek severdi.

Sabahtan beri bir şey yememişti, düğündeki yemekler için midesini boş bırakmıştı. Kalktı, döner masasına doğru yürüdü, uzun kuyruğa girdi, tabağını doldurdu. Daha bir lokma almamıştı ki, Hilton'un kristal avizeleri, çeşit çeşit mezelerin, içkilerin sıralandığı deşme dönmeye başladı.

"20-25 dakika yerde yattım, kimse ilgilenmedi. Köpek ölüsü gibi bırakıldılar beni" diyor daha önce 3 kez kalp krizi geçirmiş emekli memur. Mehmet Türedi, boylu boyunca yerde uzanırken, yemeklerden nasibini alma, dans pistinde boş yer bulma telaşındaki yüzlerce insandan hiç biri dönüp bakmamış.

Bu yerde tek başına yatan emekli memurun resmi ibret alınması gereken bir resim. Yıllarca devlet kapılarında çalışmış bir emekli memur karnını doyurabilmek için Hilton yoluna düşüyor. Yerde yatan yaşlı bir insana kimse dönüp de gözünün ucuyla bile bakmıyor. En önemlisi insanı değer yargıları ayakları altına almıyor.

Türkiye'de yıllarca çok yönlü uygulanan, insanları bireyciliğe, çürümeye, yazlaşmaya götüren hayasızca politika- nın insanlarımızı getirdiği noktada...

daşlarla halâ Cernobil'de az bir iki dansöz oynattır. ANAP'ın programında kanlılar öpmek yasaktır diye hiç bir şey yazmaz. Ak keşke Yeni Foça'ya iki artist daha gelse de, bir daha aynı şeyleri yapsam."

Bunlar film "Yıldızı" Leyla Somer'le bir hafta *"aşk hayatı"* yaşayan Yeni Foça'nın ANAP'lı Belediye Başkanı Küçükçakaya'nın sözleri.

"Yıldızımız" ise Küçükçakaya hakkında "Başkan işinin ehli, bence en başanlı belediye başkanı" şeklinde konuşuyor. Gördünüz mü, belediyelerimizin vatandaş sorunlarıyla ne kadar *"yakından"* ilgilendiğini?

Daha önce ANAP'lı Kadıköy belediye başkanı yardımcısının, müdür kadının sorunlarına daha iyi *"eğilmek"* için kucak kucaca yakalanmasından sonra, Özal'ın bu olaylardan deney çıkarması gerekiyor. Oğlu Efe'nin artistlerle kirdiği cevizlerin bini aşmasından sonra ANAP'da belirli değişikliklerin olması gerektir. Örneğin, öpmeyi, dansöz oynatmayı ve oturma alemlerini parti programına almalı. Politika'da işçinin ehliye *"başanlı olmanın"* ölçülerini veren, sıranı açıklayan artist kızmızı za hükümette görev ver- meli. ANAP Genel Merkez'i ni Yeşilçam'a taşı- madı. Bir de partinin adını *"Zamparalar Partisi"* olarak değiştirdi mi, mesele kalmaz de- mektir.

Merak ettiğimiz bir şey var: Ülkeyi yatak odalarında yöneten bu politikacı artıklarına halkımız daha ne kadar sabredersek?

FAC'de halâ Cernobil'de tartışılıyor. Tabii tartışılacak önemli konu, yaşamsal konu. Ama diğer Cernobiller de tartışılmalı. Bizde bir söz vardır: *"Kendi gözündeki merteği görmez, elelemin"*

Almanlar göç ediyor

Güney Afrika'yı bilirsiniz. Hergün onlarca karaderili insanın polis kurşunlarıyla hunharca katledildiği, ırkçı Botha rejiminin hakim olduğu bir ülke. Halkın çoğunluğunun karaderili olmasına rağmen, onları en kötü işlerde ve en ucuzda çalıştırıldı, toplunun her alana beyazların hakim olduğu bir devlet. Sendikacıların, demokrat insanların tutuklandığı, ırkçı rejimin zindanlarında işkenceden geçirildiği, demokratik hak ve özgürlüklerin, insan haklarının çiğnendiği bir ülke. Başta ABD ve FAC olmak üzere, emperyalist tekellerin sömürü ciftliği, karaderilerin açlık kırdığı Güney Afrika.

İşte bu ülkelye ilgili tap- taze ve kargaşıklığa rağmen her ay (ezel her ay) 100 FAC vatandaş Güney Afrika'ya göç ediyor. *"İnman- yan 29.86 tarihli WAZ gazetesine bakışın."*

Gazete, göç edenlerin

gözündeki çöpi görür. Cernobil konusunu, Hamm-Uetrop atom santralindeki üzeri kullenen olay bu- terklemeye tamı tamına uymaktadır. Uymamazlık sadece Hamm olayı ile de bitmiyor.

FAC'de halâ tartışılan SPD'li parlamenter Schöfberger'in, FAC'de bulunan 17 atom santralında meydana gelen olaylar konusuna, İşçileri Bakanlığı'na yönelttiği soruya verilen yanıtlar tüpürtpertici.

İşçileri Bakanlığı Müste- sarlığı'nın verdiği yanıtı göre, FAC'de 1982-84 yılları arasında 17 atom santralında toplam 427 arıza kayde- dilmiş. Bunlardan 40 defa- sında santral acilen durdurul- mak zorunda kalmış. Anzarlardan biri, birinci de- recede, 84'ü orta derecede arzaymış.

Bunların hiç birini biz duymadık, siz duyduzun mu? İşte burnunun ucunu görmeye diye buna derler.

FAC'yi terkettiklerini buradaki ilgililere bildirmek zorunda olmaması nedeniyle kesin sayının bilinmediğini, fakat burnun oldukça yüksek olduğunu yazıyor. Devamla, *"Devlete yük olmaları"* güçlerin kabul edilmediğini söylüyor ve gerekçe olarak da, her türlü spekülasyona açık olan bu ülkede, ucuz fiyatla mal-mülk ve toprak edinmek olduğunu gösteriyor.

Bir yanda açlıktan kırılan ülke halkı, diğer yanda ya- bancılar ülkeyi talan etme, ucuz mal kapama hakkı. İnsan haklarını ayakları altına alan, ülkenin gerçek sahiplerini ırkı nedeniyle dışlayan, hak isteyenleri kurşunlayan Güney Afrika yu- netimi, yabancılardan, göç edenlerin palazlanmasını destekliyor.

Ne güzel demokrasi değil mi? Bakın bu tür *"demokra- siyi"* destekleyenlerin baş- sında kimler var: Reagan, Kohl ve Thatcher. Daha fazla söz söylemeye gerek var mı?

Cernobil konusunu, Hamm-Uetrop atom santralındaki üzeri kullenen olay bu- terklemeye tamı tamına uymaktadır. Uymamazlık sadece Hamm olayı ile de bitmiyor.

FAC'de halâ tartışılan SPD'li parlamenter Schöfberger'in, FAC'de bulunan 17 atom santralında meydana gelen olaylar konusuna, İşçileri Bakanlığı'na yönelttiği soruya verilen yanıtlar tüpürtpertici.

İşçileri Bakanlığı Müste- sarlığı'nın verdiği yanıtı göre, FAC'de 1982-84 yılları arasında 17 atom santralında toplam 427 arıza kayde- dilmiş. Bunlardan 40 defa- sında santral acilen durdurul- mak zorunda kalmış. Anzarlardan biri, birinci de- recede, 84'ü orta derecede arzaymış.

Bunların hiç birini biz duymadık, siz duyduzun mu? İşte burnunun ucunu görmeye diye buna derler.

Kabadayı milletvekiline ödül

ANAP'la bir milletvekili daha transfer oldu.

Olayın kahramanının yıl- dız, orduyun Irak saldırısı mecliste görüşülürken par- ladı.

SHP milletvekili Seyfi Oktay, mecliste kürsüsün kendilerine yöneltilen ses- yesiz eleştirileri yanıtlar- ken, Şükrü Yüzbaşıoğlu, Oktay'ın arkasından dola- şıp kafasına bir yumruk in- dirmeyi hesaplamıştı. An- cak Oktay durumu farketti ve mecliste ki kavgı oturma iptal edilerek önlenildi.

Ertesi gün gazetelerde Şükrü Yüzbaşıoğlu'nun ANAP'a transfer olduğu haberi çıktı. Özal da, *"adam da bilek gücü olduğu sirece her yere girer."* diyerek ka- badayı milletvekilinin dav- rasını onayladı.